

Kind en Onderwijs Rotterdam
stichting voor christelijk primair onderwijs

Jaarverslag 2021

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

VOORWOORD JAARVERSLAG 2021

Onze maatschappelijke opgave is dat we kinderen in staat te stellen om zo optimaal mogelijk te leren en zich te ontwikkelen in een veilig, stimulerend en ambitieus klimaat. Om dit te kunnen bereiken, werken we vanuit een strategisch beleidsplan en hebben we oog voor wat er in de wereld om ons heen gebeurt.

In 2021 heeft Covid-19 een grote stempel gedrukt op ons handelen. Het was een uitdaging om 'in tijden van corona' het onderwijs voor de leerlingen en voor onze medewerkers veilig, stimulerend en ambitieus te houden. Om te blijven werken aan ontwikkeling en persoonlijke groei. Koersen op onze identiteit en het beleidsplan gaf ons daarbij houvast. Medewerkers en leerlingen lieten wendbaarheid en veerkracht zien vanuit verbinding met elkaar en de omgeving. Het uitgangspunt 'Hoe kunnen we een meerwaarde zijn voor elkaar?' was duidelijk zichtbaar in het handelen van de collega's.

Het Nationaal Programma Onderwijs vanuit de overheid stelt de scholen in staat om beleidsrijk te werken aan het inhalen van de onderwijsachterstanden en extra aandacht te besteden aan het sociaal emotioneel welzijn van de kinderen.

Een groot compliment voor alle medewerkers van Kind en Onderwijs Rotterdam! Zij stonden voor de grote opgave om, ondanks alle Covid-19 maatregelen en -gevolgen, toch goed onderwijs te blijven geven aan de leerlingen. Dat we hen waarderen en zuinig op ze zijn, zien we terug in het aantal medewerkers dat er voor kiest om voor ons te werken en bij ons te blijven.

Kind en Onderwijs Rotterdam streeft er naar om voor alle scholen een inspectiebeoordeling 'Goed' of 'Excellent' te krijgen*. Dat willen we voor onze leerlingen én voor onze medewerkers. Het is een erkenning voor kwaliteit en geeft een compliment aan iedereen die bijdraagt aan die kwaliteit: de leerlingen, het team, de ouders en het bestuur. Het laat zien dat we elke dag werken aan spraakmakend goed onderwijs op de scholen.

Het tweede coronajaar benadrukte dat het werken aan kansengelijkheid extra belangrijk en nodig was. Vanuit onze identiteit en vanuit onderwijsexpertise, vinden we het een voorrecht kinderen kansen te mogen bieden. Bij ons handelen stellen we het belang van kinderen altijd voorop. We zoeken altijd overeenkomsten en waarderen verschillen. Alle verschillen, ook op religieus gebied, zijn kenmerkend voor Kind en Onderwijs Rotterdam.

De stichting is financieel gezond: we investeren veel, de schoolgebouwen zijn goed onderhouden, er komen nieuwe gebouwen bij en de ICT-voorzieningen zijn op orde. In dit verslag leest u welke activiteiten in 2021 hebben plaatsgevonden en welke resultaten behaald zijn.

Met genoegen en dankbaarheid heb ik bijgedragen aan de ontwikkeling van Kind en Onderwijs Rotterdam en met veel vertrouwen draag ik in 2022 mijn rol over aan de nieuwe bestuurder; Jasmijn Kester. Ik heb geprobeerd te handelen in de geest van onze identiteitsparagraaf en ben heel blij dat ik heb mogen werken met mensen die gedreven waren om anderen tot hun recht te laten komen, die leefden vanuit hoop en die anderen hoop gaven. Prachtige mensen die hard werken om kinderen tot bloei te brengen.

Rolf van den Berg
Voorzitter College van Bestuur

Op moment van schrijven (april 2022), hebben 3 scholen het predicaat Excellent en 7 scholen het predicaat Goed ontvangen van de Inspectie van het onderwijs

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

1

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

INHOUDSOPGAVE

DEEL A: BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD JAARVERSLAG 2021	0
H1 ORGANISATIE	4
1.1. Missie en Visie.....	4
1.2. De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam	5
1.3. Structuur en organisatie	6
H2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT EN GMR.....	9
2.1. Verslag van Raad van Toezicht.....	9
2.2. Verslag GMR.....	14
H3 ONDERWIJS.....	17
3.1. Optimaal leren en ontwikkelen	17
3.2. Ontwikkelen kwaliteitsbeleid, bewaken kwaliteit en risicobeheersing.....	20
3.3. Veilig, stimulerend en ambitieus	21
3.4. ICT en Digitale (leer)middelen	22
3.5. Overige aandachtspunten.....	23
H4 HRM	24
H5 HUISVESTING	28
H6 COMMUNICATIE.....	31
H7 FINANCIEN EN JAARREKENING.....	33
7.1. Financieel beleid	33
7.2. Financiële analyse balans.....	36
7.3. Financiële analyse staat van baten en lasten	38
7.4. Financiële kerncijfers	40
7.5. Treasuryverslag Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam	42
7.6. Toekomstparagraaf.....	44
7.7. Risicobeheersing	53

DEEL B: JAARREKENING

B1	Geconsolideerde balans per 31 december 2021	58
B2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2021	60
B3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2021	61
B4	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2021	62
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	68
B6	Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	73
B7	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten	74
B8	Enkelvoudige balans per 31 december 2021	78
B9	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2021	79
B10	Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2021	80
B11	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2021	81
B12	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans 2021	82
B13	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en	85
B14	Overige toelichting	88
B15	Overzicht verbonden partijen	89
B16	Gebeurtenissen na balansdatum	89
B17	Formele vaststelling jaarrekening 2021	90

DEEL C: OVERIGE GEGEVENS

C1	Controleverklaring	91
----	--------------------	----

Leeswijzer:

- Waar in dit Jaarverslag *hij* staat, wordt ook *zij* bedoeld;
- Waar 'Kind en Onderwijs Rotterdam of 'de stichting' staat, wordt Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam bedoeld. Waar stichting staat, bedoelen we het geheel van CvB, staf en schooldirecteuren en alle andere medewerkers: de gehele organisatie;
- Waar ouders staat, wordt ook verzorgers bedoeld.

H1 ORGANISATIE

Kind en Onderwijs Rotterdam is een stichting voor Christelijk (speciaal) Primair Onderwijs in de regio Rotterdam. De verhalen uit de Bijbel zijn onze inspiratie. We voelen ons verbonden door het voorbeeld dat Jezus ons geeft: liefde voor de mensen om ons heen, hoop en gedrevenheid om anderen tot hun recht te laten komen. Vanuit die inspiratie maken wij verbinding met alle mensen, ook als zij hun inspiratie halen uit een andere (religieuze) beleving en traditie. We zoeken altijd overeenkomsten en waarderen verschillen. Alle verschillen, ook op religieus gebied, zijn kenmerkend voor Kind en Onderwijs Rotterdam.

Op school leren we kinderen kennismaken met andere tradities. We moedigen nieuwsgierigheid aan, zo leren kinderen elkaars tradities kennen en waarderen en begrijpen we elkaar steeds beter. Daarom beginnen we de dag met een opening die recht doet aan onze en aan andere tradities. Hiervoor is kennis en inzicht nodig. Die halen we uit gesprekken met elkaar en uit nascholing.

De identiteit dragen we uit door

- De dagopening waarbij we verbinding leggen met onze inspiratie of de actualiteit;
- Ons handelen vanuit het voorbeeld dat Jezus ons geeft;
- Gericht te werken aan het vergroten van de kennis over verschillende tradities;
- Aandacht te besteden aan identiteit in alle gesprekken met nieuwe leerlingen, nieuwe ouders en (nieuwe) medewerkers;
- Identiteit een vaste plaats te geven in ons onderwijsaanbod.

1.1. Missie en Visie

Missie

Vanuit onze identiteit bieden wij onderwijs dat kinderen uitdaagt om al hun mogelijkheden te benutten op het gebied van kennis, persoonlijke ontwikkeling en hoe je met anderen omgaat. We streven naar passend onderwijs voor elk kind binnen de mogelijkheden van de school en in het belang van het kind. Dat doen we met medewerkers die hoge verwachtingen hebben van kinderen, ouders, ketenpartners en elkaar. Wij leren kinderen omgaan met veranderingen en onzekerheid. We leren hen samenwerken en samenleven met aandacht voor de ander en geven hierin zelf het goede voorbeeld. Wij voelen een maatschappelijke verantwoordelijkheid naar onze stad Rotterdam en nemen onze rol in het vergroten van kansengelijkheid. Wij zijn een betrokken en betrouwbare partner van de gemeente Rotterdam en onze ketenpartners.

Visie

Kinderen zijn verschillend en daarmee ook onze scholen. Die diversiteit ervaren we als rijkdom. De school is een onderdeel en afspiegeling van de wijk en maakt deel uit van de cultuur en ontwikkeling van die wijk. We vinden het belangrijk dat kinderen dicht bij hun huis naar school kunnen. De school en de stichting nemen elk hun rol en verantwoordelijkheid om onze missie te realiseren. De stichting ondersteunt de scholen om het onderwijsproces zo effectief en efficiënt mogelijk te regelen. Hierin kunnen keuzes en behoeften per school verschillen.

Onze visie is herkenbaar doordat:

- We altijd het belang van kinderen voorop stellen;
- We ons laten inspireren door het voorbeeld van Jezus: liefde voor de mensen om ons heen, hoop bieden en gedrevenheid om anderen tot hun recht te laten komen;
- We een voorbeeld zijn voor anderen;
- We streven naar een onderwijsplek in de wijk voor ieder kind;

- Ons onderwijs wordt gegeven door de beste leraren;
- We constant werken aan verbeteringen en elkaar daarbij helpen;
- We aanspreekbaar zijn op ons handelen.

1.2 De scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam*

 CSBO Bergkristal Brinnr. 03AF - Sector: SBO	 Prinses Margrietschool Brinnr. 03GE - Sector: PO	 Het Podium Brinnr. 03GE - Sector: PO	 Prinses Julianaschool Brinnr. 04FI - Sector: PO	 basisschool de Fontein Brinnr. 08A0 - Sector: PO
 Nieuwe Park Rozenburgschool Brinnr. 06NO - Sector: PO	 KC De Vlinder Brinnr. 06RV - Sector: SBO Brinnr. 13NX - Sector: PO	 IKC NOVA Brinnr. 09EB - Sector: SBO Brinnr. 09TC - Sector: PO	 IKC De Driemaster Brinnr. 07ZC - Sector: PO	 Onze Wereld leren in het lage land Brinnr. 08UY - Sector: PO
 DE REGENBOOG Brinnr. 09CW - Sector: PO	 KC De Stern Brinnr. 09CW - Sector: PO	 IKC Albert Plesman Brinnr. 10MO - Sector: PO	 IKC Cornelis Haak Brinnr. 11BY - Sector: PO	 Kindcentrum De Buskes Brinnr. 11OS - Sector: PO
 Koningin Wilhelmina School Rotterdam Brinnr. 15FO - Sector: PO	 Van Asch van Wijckschool Brinnr. 08GN - Sector: PO	 Het Spectrum Geeft kleur aan jouw wereld Brinnr. 27XK - Sector: PO	 De Stelberg Brinnr. 24PA - Sector: PO	 Mozaïek Brinnr. 12XS - Sector: PO
 CBS de Ark biedt veiligheid & perspectief Brinnr. 13DM - Sector: PO	 de Lis Brinnr. 14FG - Sector: PO	 Waalse school LEERT JE MEER SINDS 1739 Brinnr. 14CL - Sector: PO	 ARENTSCHOOL Brinnr. 14HY - Sector: PO	 Juliana van Stolbergsschool hand in hand de toekomst in Brinnr. 14KP - Sector: PO
 TALMASchool Brinnr. 05SR - Sector: PO	 Quadratum Hoogbegaafdonderwijs Brinnr. 05SR02 - Sector: PO			

*De Van Asch van Wijckschool en de Talmaschool hebben een nieuwe naam en een nieuw logo. In de publieksversie van het jaarverslag zal het nieuwe logo op deze pagina aangepast zijn.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

5

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

1.3. Structuur en organisatie

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid is een stichtingsvorm. De stichting is opgericht op 25 november 1977 en is ingeschreven bij de kamer van koophandel onder nummer 411 25 532.

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer 74531
Naam instelling Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam
Adres Linker Rotte Kade 292
Postadres Postbus 22009, 3003 DA Rotterdam
Telefoon 010 - 412 51 01
-E-mail receptie@kinderonderwijsrotterdam.nl
Website www.kinderonderwijsrotterdam.nl

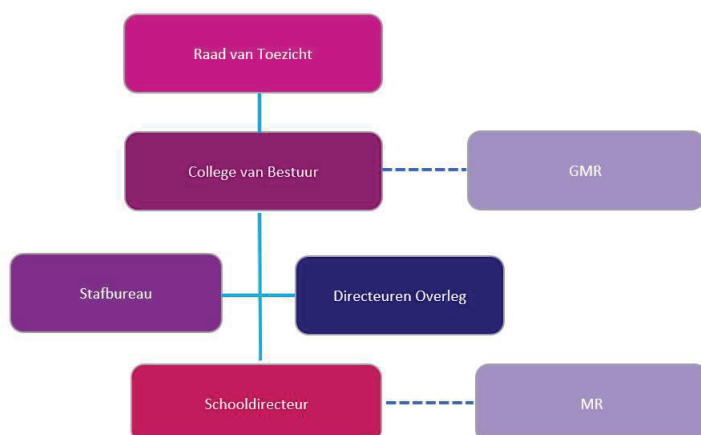
Naam instelling Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam
Adres Linker Rotte Kade 292
Postadres Postbus 22009, 3003 DA Rotterdam
Telefoon 010 - 412 51 01
-E-mail receptie@kinderonderwijsrotterdam.nl
Website www.kinderonderwijsrotterdam.nl

Organisatie en bestuur

De stichting kent een organisatiestructuur waarbij de voorzitter van het College van Bestuur (CvB) eindverantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de organisatie. De Raad van Toezicht (RvT) treedt als wettelijke toezichthouder op.

Organisatiestructuur

De stichting hanteert een model waar bestuur en toezicht zijn gescheiden: bestuur ligt bij het College van Bestuur en toezicht bij de Raad van Toezicht. Elk hebben hun eigen, afgebakende bevoegdheden; deze zijn opgenomen in de statuten en het reglement. Het CvB is eindverantwoordelijk voor het bereiken van de gestelde doelen van de stichting en voor het uitvoeren van de werkgeverstaak. Het CvB wordt in deze uitvoering ondersteund door het stafbureau, het secretariaat en de personeelsadministratie. De RvT heeft een controlerende en adviserende rol (de interne toezichthouder). De horizontale verantwoording vindt op bestuursniveau plaats via de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) en op schoolniveau via de Medezeggenschapsraad (MR).

Bestuur en Raad van Toezicht

De Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vormt de basis van de organisatiestructuur en werkwijze van Kind en Onderwijs Rotterdam. Er is een scheiding aangebracht tussen de functies van bestuur en intern toezicht. Deze is opgenomen in de statuten en het toezichtkader. Het schoolbestuur en de toezichthouder hebben afspraken gemaakt over de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de verschillende organen.

Het doel van de Code Goed Bestuur is om op een efficiënte, effectieve en transparante manier de beleidsdoelstellingen te realiseren. De bestuurder en de RvT overleggen minimaal vijf keer per jaar over de voortgang van de werkzaamheden. Kind en Onderwijs Rotterdam hanteert een planning- en control cyclus waarin beleidsvoornemens, zoals de begroting, het toekomstig strategisch beleidsplan en de schoolplannen, worden bewaakt met behulp van managementinformatie. Hiervoor verschijnen periodiek (kwartaal)rapportages. De horizontale verantwoording vindt plaats op schoolniveau, maar ook op stichtingsniveau via de GMR. De stichting hecht grote waarde aan het actief betrekken van alle belanghebbenden bij de verantwoording.

Directie en College van Bestuur

Iedere school staat onder leiding van een directeur die integraal verantwoordelijk is voor de resultaten van de school. De taakverdeling tussen het CvB en de directies van de scholen is vastgelegd in het managementstatuut. Ongeveer 10 keer per jaar komen de directeuren met het CvB en de stafmedewerkers bij elkaar in het directeurenoverleg (DO); een adviesorgaan van het College van Bestuur. Tijdens dit overleg worden aanzetten voor nieuw beleid geïnitieerd, wordt gezocht naar draagvlak voor uit te voeren beleid en is er ruimte voor intervisie.

Samenstelling Raad van Toezicht per 31 december 2021

Functies en nevenfuncties leden Raad van Toezicht en College van Bestuur

Functionaris	Hoofdfunctie	Nevenfunctie(s)
Mevrouw J.E. Kallenbach- Heinen	Zelfstandig ondernemer	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam (voorzitter)• Bestuurslid Instituut Hoogbegaafdheid Volwassenen• Competitieleider jeugd en evenementen tennisvereniging Ommoord
De heer M.B. de Haas	Director Corporate Finance ING Bank NV	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam (vicevoorzitter)• Lid RvT Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels• Penningmeester Stichting Erasmus Sport
De heer J.A. de Groen	Seniorbeleidsmedewerker Directie Sociale Zaken	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam• Actief lid PvdA
De heer E.H. Hulst	Universitair docent gezondheidsrecht bij het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg van de Erasmus Universiteit Rotterdam	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam• Lid RvT Stichting Protestants Christelijke Zorgorganisatie Riederborgh• Hoofdredacteur TGMA (Ts Gezondheid, Milieuschade en Aansprakelijkheid)• Lid Medical Research Ethics Committee United• Lid METC Brabant• Bestuurslid Vereniging Vrienden van de Museumwoning Tuindorp Vreewijk
De heer E.C. Lafeber	n.v.t.	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam• Voorzitter RvT PCPO Westland te Naaldwijk
De heer M. Mohandis	Senior strategisch adviseur en specialist public affairs en woordvoering mboRijnland	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam• lid RvT onderwijs en kwaliteit Hogeschool IPABO Amsterdam en Alkmaar• Voorzitter bestuur COMBO (uitvoeringsorganisatie van LAKS en JOB)• Lid algemeen bestuur PvdA Gouda
Mevrouw S. de Leeuw	Rector Stedelijk Gymnasium Schiedam	<ul style="list-style-type: none">• Lid RvT Kind en Onderwijs Rotterdam
De heer R. van den Berg	Voorzitter College van Bestuur Kind en Onderwijs Rotterdam	Lid RvT Stichting CVO-AV
Mevrouw J. Kester	College van Bestuur Kind en Onderwijs Rotterdam	Raadslid Onderwijsraad

H2 VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT EN GMR

2.1 Verslag van Raad van Toezicht

Algemeen

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam kent toezicht waarbij scheiding is aangebracht tussen de bestuurlijke en de toezichthoudende bevoegdheden. De bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn neergelegd bij het College van Bestuur (CvB), de toezichthoudende verantwoordelijkheden liggen bij de Raad van Toezicht (RvT). De RvT vervult ook de werkgeversrol ten opzichte van het CvB. De RvT vervult een brugfunctie tussen de samenleving en de onderwijsorganisatie. Daarbij richt de RvT zich op een integrale benadering van alle beleidsaspecten van de organisatie.

De RvT baseert zich in haar handelen op de volgende bestuurs- en toezichtfilosofie: Het CvB bestuurt de stichting; de RvT ziet erop toe dat het College van Bestuur dit doet in overeenstemming met de kernwaarden, missie en visie van de stichting. De RvT richt zich op de strategische onderwerpen van het bestuur, de hoofdlijnen van het bestuursbeleid, de essentiële prestatie-indicatoren van de overheid en de indicatoren uit het strategisch beleidsplan.

De RvT hanteert het principe van toezicht op afstand met als uitgangspunt de Code Goed bestuur in het primair onderwijs. Het CvB legt tijdig, volledig en betrouwbaar verantwoording af aan de RvT over de bedrijfsvoering. De RvT ziet daarop toe en sluit het toezicht aan op deze verantwoording. De RvT ziet erop toe dat het CvB de stichting op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt.

Samenstelling

De samenstelling van de RvT was per 1 januari 2021:

- Mevrouw J.E. Kallenbach-Heinen, voorzitter
- De heer M.B. de Haas, vicevoorzitter
- De heer J.A. de Groen
- De heer E.H. Hulst
- De heer E.C. Lafeber

De zittingstermijnen van de huidige leden van de RvT loopt in de komende twee jaren af. Daarom heeft de RvT gemeend, zoals mogelijk conform de statuten, de Raad uit te breiden met twee nieuwe leden teneinde de continuïteit van het toezicht te bestendigen. Per 1 september 2021 zijn daarom de onderstaande personen toegetroten tot de RvT:

- Mevrouw S. de Leeuw
- De heer M. Mohandis

Werkwijze

De RvT kwam in 2021 in 5 reguliere vergaderingen bijeen; soms fysiek, soms digitaal in verband met de Covid-19 maatregelen. Bij alle vergaderingen was de voorzitter CvB aanwezig. Daarnaast hebben andere, specifieke overleggen plaatsgevonden. Afvaardigingen van de RvT hebben gesprekken gevoerd met de GMR, met directeuren en stafmedewerkers inzake de remuneratie, de begroting, de jaarrekening en de samenwerking met LMC.

Gezien het huidige aantal leden van de RvT, zijn vrijwel alle commissies opnieuw bemenst. De onderwijscommissie en identiteitscommissie stemmen onderling af hoe zij de RvT effectief en efficiënt informeren om haar toezichthoudende taak voldoende uit te voeren en te beoordelen of de door de commissies geformuleerde doelstellingen worden gerealiseerd. Vrijwel alle overleggen van deze commissies hebben in verband met de Covid-19 maatregelen online plaats gevonden.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

9

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

- **Financiële commissie**

De financiële commissie bestaat uit twee leden van de RvT en ondersteunt en adviseert de RvT op de begroting, de jaarrekening en overige financiële stukken. Hiertoe heeft de financiële commissie buiten de reguliere vergaderingen om overleg met de voorzitter CvB, de controller en de accountant. In 2021 zijn besprekingen gehouden over het jaarverslag, de begroting en de tussentijdse rapportage. Deze zijn teruggekoppeld aan de RvT.
- **Remuneratiecommissie**

De remuneratiecommissie bestaat uit de voorzitter en vicevoorzitter van de RvT en voert de jaargesprekken met het CvB. Hiertoe voert zij op voorhand informerende gesprekken met een afvaardiging van de directeuren en het stafbureau, en de GMR. De resultaten van de jaargesprekken zijn gedeeld en besproken in, en bekrachtigd door de voltallige RvT. Daarnaast adviseert de remuneratiecommissie de RvT over de bezoldiging van het CvB. In verband met de uitbreiding van de raad naar 7 leden en herbezetting van de commissies, is de Remuneratiecommissie uitgebreid tot 3 leden.
- **Commissie Onderwijs**

De Commissie Onderwijs heeft in het verslagjaar overlegd over de visie van de RvT op de doorontwikkeling van het onderwijs van de stichting in aansluiting op de behoeften van de huidige samenleving en de uitwerking van het thema Burgerschap, passend binnen de identiteit van de stichting. De commissie adviseert de RvT bij de bestuursoverdracht in 2022, over de invulling van haar toetsende rol in deze. Met de kwantitatieve uitbreiding van de commissie door de uitbreiding van het aantal leden van de raad, wordt ook deze rol verder geïntensiveerd. De commissie bestond op 31 december 2021 uit 4 leden.
- **Commissie Identiteit**

De commissie identiteit heeft zich in 2021 gebogen over de wijze waarop de identiteit van de stichting binnen de grootstedelijke context van de stad Rotterdam kan en moet worden ingevuld en uitgedragen, passend bij de missie en visie van de stichting. Ook deze commissie adviseert de RvT bij de bestuursoverdracht in 2022 over de invulling van haar toetsende rol in deze. De commissie bestond op 31 december 21 uit 2 leden.

GMR

Minimaal twee keer per jaar wordt een afvaardiging van de RvT uitgenodigd door de GMR voor overleg. De resultaten daarvan worden gedeeld binnen de voltallige RvT.

De huidige voorzitter CvB gaat in 2022 met pensioen. De RvT, de GMR en een afvaardiging van het personeel hebben onder leiding van een adviesbureau intensief gesproken over het gewenste profiel van de nieuwe voorzitter en gezamenlijk het gehele traject van de werving en selectie doorlopen. Vanwege het strategisch inhoudelijk karakter van de gesprekken, hebben deze in 2021 gefungeerd als vervangend overleg tussen RvT en GMR.

Met unanimititeit is na deze selectieprocedure een nieuwe bestuurder gecontracteerd en zal het stokje zorgvuldig en met goede borging in 2022 overgedragen worden. De RvT heeft bij de benoeming de nieuwe bestuurder opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een beleidsplan voor de periode 2023-2026.

Integrale toetsing

De RvT houdt toezicht volgens de richtlijnen van het toezichtkader. Dit houdt in dat de RvT integraal toezicht houdt op alle aspecten van de stichting en de onderwijsorganisatie en daarbij alle relevante belangen weegt. De RvT richt zich dus op het belang van de stichting, het belang van de scholen die door de stichting in stand worden gehouden en ook op het belang van de samenleving. De RvT let daarbij in het bijzonder op de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan de statutaire en strategische doelstellingen van de stichting. De RvT toetst de afwegingen die het CvB heeft gemaakt en of deze daarbij alle relevante belangen heeft meegewogen.

Werkwijze

De RvT vergadert in principe altijd met het CvB. Het CvB informeert de RvT op voorhand schriftelijk over de onderwijskwaliteit, de huisvesting, de HRM-aangelegenheden, Financiën, ICT en de uitdagingen van de stichting. Hiertoe levert het CvB volgens een vast rooster de volgende documenten aan:

- De ontwikkeling van de onderwijskwaliteit op de verschillende scholen
- Noodzakelijke documenten t.b.v. de financiële planning- en control cyclus
- Kwartaalrapportages over Onderwijs en Kwaliteit, HRM, ICT, Huisvesting en Financiën
- Het formatieplan en de bezetting
- Het Lerarentekort en eventuele consequenties hiervan
- Prognoses en realisatie leerlingenaantallen
- Ontwikkeling ziekteverzuim
- Kort overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen

Naar aanleiding van de aangeleverde informatie, vraagt de RvT nader uit over eventuele verbeteracties en toetst of het CvB de stichting bestuurt overeenkomstig het vastgestelde Strategisch Beleidsplan 2021-2022.

Naast de reguliere vergadering, heeft de RvT onderling en met het CvB regelmatig contact o.a. via e-mail en telefoon. Ook extra online-bijeenkomsten worden belegd indien noodzakelijk of gewenst. Aan het voornemen om regulier te vergaderen op de locatie van de scholen, kon in het verslagjaar vanwege de pandemie onvoldoende invulling worden geven.

Taken en bevoegdheden:

1. De RvT houdt toezicht op de samenstelling van het CvB en zorgt ervoor dat deskundigheid op het gebied van onderwijs, financiën, huisvesting, personeelsbeleid, organisatie en bedrijfsvoering in voldoende mate aanwezig is.
2. De RvT houdt toezicht op, en geeft voor zover vereist goedkeuring aan, de door het CvB geformuleerde strategische doelstellingen.
3. De RvT ziet toe op de werking van de klokkenluidersregeling.
4. De RvT vervult het werkgeverschap voor de leden van het CvB, evalueert jaarlijks het functioneren van (de leden van) het CvB en legt de uitkomsten en gemaakte afspraken schriftelijk vast. De RvT maakt tenminste eens in de vier jaar een integrale balans op van het functioneren van het CvB als geheel, op basis van - in ieder geval - de gemaakte afspraken over doelen en prestaties, het actuele functioneren en de toekomstige opgaven.
5. De RvT ziet toe op de totstandkoming en naleving van beloningsbeleid voor bestuurders.
6. De RvT legt minimaal jaarlijks extern verantwoording af over het functioneren van het interne toezicht in het jaarverslag van de instelling.
7. De RvT ziet erop toe dat het CvB zijn verantwoordelijkheid voor de dialoog met externe belanghebbenden (zoals leerlingen, ouders, personeel en (G)MR) invult op een manier die past binnen de missie en visie van de stichting.
8. De RvT ziet toe op de definitieve begroting en het jaarverslag en keurt deze goed.
9. De RvT ziet toe op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen binnen de code goed bestuur en de afwijkingen van die code.
10. De RvT ziet toe op de rechtmatige verwerving, de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen.
11. De RvT ziet toe op het aanwijzen en evalueren van een accountant.

In 2021 hebben RvT en CvB naast de reguliere agenda de volgende specifieke onderwerpen besproken:

- Het vormgeven van goed onderwijs tijdens de Covid-19 maatregelen.
- De verzwarende van de taken van bestuurder, staf, directeuren en schoolteams tijdens de pandemie.
- Hoe om te gaan met het lerarentekort en welke mogelijke oplossingen er zijn.
- Ontwikkeling leerlingaantallen in de verschillende wijken.
- Identiteitsrijke profilering en ontwikkelingen in het lokale onderwijsveld.
- Uitstel van de voorgenomen samenwerking met LMC.
- Aanpassen van de statuten van de stichting naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet Bestuurlijk Toezicht Rechtspersonen.
- De borging van de kennis binnen de RvT in relatie tot de zittingstermijnen en tijdelijke uitbreiding van het aantal leden van de RvT.
- Het goedkeuren van het jaarverslag en de jaarrekening 2020.
- Het goedkeuren van de begroting 2022.
- Het aanwijzen van KPMG als accountant voor de controle van 2021.

Bevindingen

De RvT heeft in het functioneringsgesprek met de voorzitter CvB positief geoordeeld over het bereiken van de gestelde doelen. De RvT spreekt haar grote waardering uit over de wijze waarop deze heeft zorg gedragen voor de wendbaarheid van Kind en Onderwijs Rotterdam het afgelopen bijzondere jaar, waarin alle scholen wederom moesten zoeken naar de beste vorm van onderwijs voor hun leerlingen en leerkrachten. De voorzitter CvB heeft daarbij met niet-aflatende betrokkenheid actief gewerkt aan de verbinding binnen de stichting en met de RvT.

De RvT heeft met aandacht de stukken voor het inspectiebezoek in 2022 tot zich genomen. De raad kijkt uit naar het oordeel van de inspectie over de bereikte verbeteringen ten opzichte van het vorige inspectiebezoek in 2018.

De RvT deelt de zorgen van haar bestuurder over de (financiële) ondersteuning van het passend primair onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen.

De RvT heeft in de controleopdracht 2021 voor de accountant de wettelijke voorschriften voor controle opgenomen.

In het accountantsverslag 2020 is in het bijzonder aandacht besteed aan de verwerking van het resultaat van de verkoop van het voormalig stichtingskantoor.

De RvT is voorts van oordeel dat de besteding van de middelen in het verslagjaar op basis van de accountantscontrole niet alleen als rechtmatig wordt beoordeeld, maar zeker ook doelmatig zijn besteed volgens het uitgangspunt dat wij onze financiële middelen effectief (wordt het doel bereikt), efficiënt (kostenbeheersing) en duurzaam inzetten.

De investeringen in nieuwe huisvesting heeft positief bijgedragen aan een licht groeiend leerlingaantal. De gesignaleerde risico's bij de financiering van het hoogbegaafden onderwijs worden nauwlettend gevolgd. Daarbij prevaleert vooralsnog het belang van het kind. Vanwege de hoge kosten wordt overwogen het fulltime hoogbegaafden onderwijs op natuurlijke wijze af te bouwen. De RvT concludeert, mede op basis van het accountantsverslag 2020, dat de financiële administratie als rechtmatig kan worden gekwalificeerd en de gelden verantwoord zijn aangewend en de middelen doelmatig zijn besteed.

De RvT onderkent met het CvB dat de tijdelijk ter beschikking gestelde Covid-19- en NPO-middelen een sterke toename van personeel in met name de categorie OOP tot gevolg kunnen hebben. Het HR-beleid dient er op gericht te zijn met behulp van extra middelen om medewerkers te benoemen die kunnen helpen de opgelopen vertragingen weg te werken en daarbij de belangen van goed en aantrekkelijk werkgeverschap op termijn te waarborgen.

De RvT onderschrijft het belang van een adequaat personeelsbeleid in een complexe arbeidsmarktsituatie en benadrukt het belang van voortdurende professionalisering van, en het bieden van een boeiend perspectief aan de medewerkers binnen het primair onderwijs.

De RvT spreekt haar waardering uit voor het initiatief 'Rotterdams Goud' van de gemeente om gelijke kansen te creëren in delen van de stad door effectief te organiseren, te focussen op de kernvakken rekenen, taal en lezen en invoering van een sterke gedragcultuur.

De pandemie is bij het opstellen van dit verslag (april 2022) nog niet voorbij. Eventuele nieuwe maatregelen zijn nog onzeker en de effecten op zowel leerlingen en leerkrachten zijn nog niet geheel duidelijk. De RvT heeft echter vertrouwen in de kennis, kunde en betrokkenheid van alle medewerkers van Kind en Onderwijs Rotterdam om een maximaal resultaat te blijven behalen in het onderwijs en onze leerlingen maximaal vooruit te helpen. De RvT heeft ingestemd met het bestedingsplan van de voor dit doel ter beschikking gestelde NPO-gelden. Zij onderschrijft het principe dat het extra geld alleen besteed wordt aan het onderwijs en de kinderen op onze scholen.

Namens de gehele raad,

Janine Kallenbach
Voorzitter Raad van Toezicht Kind en Onderwijs Rotterdam

2.2 Verslag GMR

Samenstelling vergaderingen

Voorzitter:	mw. Wendy Aendekerk-Folge (ouder De Stelberg) tot 1-7-2021, opgevolgd door dhr. Jan van der Sluis (ouder De Lis)
Secretaris:	mw. Lidy Helder (stafkantoor Kind en Onderwijs Rotterdam), opgevolgd per 1-9-2021 door mw. Loura van Rappard (leerkracht A.S. Talmaschool)
Overige leden:	mw. Agnes Bergsma (in 2021 van rol gewisseld van ouder naar personeel Het Spectrum) mw. Melanie Rozenveld (personeel De Arentschool) mw. Annemieke Kolle (ouder De Fontein) mw. Marije Tuijn (ouder Waalse School) mw. Loura van Rappard (personeel A.S. Talmaschool) mw. Bianca Kat (personeel Waalse School)

Wijziging leden

Nieuwe leden	mw. Karina Raaijmakers (ouder De Stelberg) dhr. Patrick van Wijnen (ouder Het Spectrum) dhr. Michel Koorn (personeel De Arentschool)
Aftredende leden	mw. Jacomijn Fluks (ouder Nieuwe Park Rozeburg School)

Bijeenkomsten in 2021

Er zijn 5 reguliere bijeenkomsten geweest en 1 bijeenkomst met aanwezigheid van de Raad van Toezicht op:

17 februari 2021	Reguliere vergadering
21 april 2021	Reguliere vergadering
23 juni 2021	Reguliere vergadering
7 oktober 2021	Reguliere vergadering
8 december 2021	Reguliere vergadering

Inleiding

Covid-19 had ook in 2021 impact op de vergaderingen van de GMR. De reguliere vergaderingen hebben via Teams plaatsgevonden.

De GMR is veel dank verschuldigd aan Wendy Aendekerk die tot en met juni 2021 voorzitter was van de GMR. Doordat haar jongste kind na de zomervakantie naar de brugklas ging, moest ze als ouderlid haar werkzaamheden voor de GMR beëindigen. Jan van der Sluis heeft het voorzitterschap vanaf juli overgenomen. Met ingang van september 2021 heeft Loura van Rappard de rol van secretaris op zich genomen en ook de notulen gemaakt.

De GMR heeft de uitnodiging aanvaard om te helpen bij het opstellen van het profiel voor de nieuwe bestuurder. Aansluitend heeft een delegatie van de GMR zitting genomen in de selectie- en keuzecommissie voor de nieuwe bestuurder.

De GMR heeft actief geparticipeerd bij de werving voor uitbreiding van de Raad van Toezicht.

Afspraken met het bevoegd gezag

De GMR-vergaderingen vonden plaats in het stichtingskantoor en hebben vanaf maart 2020 digitaal (via TEAMS) plaatsgevonden. De kwaliteit van de vergaderingen is gedurende de Covid-19 periode behouden gebleven. In het eerste halfjaar van 2021 startte de vergadering met de eigen GMR

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 14

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

weging en daarna de toelichting van de bestuurder. Na de zomer is de volgorde omgedraaid: eerst de toelichting van de bestuurder en aansluitend de eigen weging door de GMR. Namens het bestuur van de stichting was Rolf van den Berg, De voorzitter College van Bestuur, altijd aanwezig bij het onderdeel 'toelichting van de bestuurder'. De verslagen zijn in 2021 deels door de secretaris van de GMR en deels door de notulist van het stafbureau verzorgd.

Contact GMR-leden, bevoegd gezag, MR-en van alle scholen en directies scholen

De agenda's en de vastgestelde verslagen werden verstuurd naar: alle GMR-leden, directies van de scholen, MR-secretarissen en het bevoegd gezag. De GMR-secretaris c.q. de notulist verstuurde de agenda en stukken één week voorafgaande aan de GMR-vergadering.

De bezetting van de GMR bleef in 2021 een zorg. De bestuurder en de GMR hebben hierin gezamenlijk opgetrokken om via het DO en de nieuwsbrief aandacht te vragen voor de functie en de bezetting van de GMR. Dit heeft tot meerdere nieuwe leden geleid. Het versterken van het contact met de MR-en wordt door de GMR ook als interventie gezien om het ledenaantal op peil te kunnen houden.

Thema's van 2021

Een belangrijk thema van het afgelopen jaar was opvolging. Opvolging van de bestuurder die de pensioengerechtigde leeftijd gaat bereiken, uitbreiding van de RvT om de continuïteit en kennisoverdracht te borgen, en een nieuwe voorzitter van de GMR.

In de eerste helft van het jaar heeft de GMR grote betrokkenheid gehad bij de selectie van de nieuwe voorzitter en de uitbreiding van de Raad van Toezicht. Het laatste kwartaal is een aanzet gemaakt met de evaluatie van de werkwijze van de GMR om tot een doelmatiger en effectievere inzet te komen. De meerwaarde en het verschil dat de GMR kan maken lijkt onvoldoende duidelijk voor personeelsleden en ouders, gezien de beperkte bezetting waardoor er ruimte is voor uitbreiding.

De GMR heeft in veel vergaderingen stil gestaan bij de NPO gelden die beschikbaar zijn gesteld door de overheid. Voor het aanvragen van deze NPO gelden heeft iedere school een inventarisatie gemaakt waar er achterstanden zijn opgelopen. De medezeggenschapsraden van de individuele scholen hebben geadviseerd over de aanvragen. Bij de gevoerde discussie over de identiteitsparagraaf van de stichting komen de verschillen op de scholen naar voren. De GMR heeft een vruchtbaar overleg gehad, intern en met het CvB over de identiteit van de stichting en de positie van scholen in een grote stad als Rotterdam.

Voor de volgende onderwerpen werd instemming en/of advies gegeven:

FOKOR 2022-2023	Positief advies
Samenwerkings- en privacy convenant OverstapRoute	Positief advies
Medezeggenschapsstatuut en reglement	Ingestemd
Aanpassing missie, visie en identiteitsparagraaf	Advies
Jaarverslag 2020	Ingestemd
Toekenning arbeidsmarkttoelage	Ingestemd personeelsgeleding GMR
Privacyverklaring en Klokkenluidersregeling	Positief advies
Begroting 2022	Positief advies
Formatieplan 2022	Ingestemd door personeelsgeleding GMR

In de vergaderingen is ook gesproken over: de behoefte aan een mogelijke IKC raad als intern toetsingsorgaan voor een IKC, over Rotterdams Goud als onderwijsconcept en de eerste ervaringen.

Tevens heeft het CvB de GMR uitgenodigd om de digitale bijeenkomst 'samenwerkings- en privacy convenant De Overstaproute' bij te wonen op 3 februari 2021. Deze is bijgewoond door de voorzitter.

Tenslotte heeft de GMR input gegeven over de Code Goed bestuur. De ervaringen van het eerste Covid-19 jaar zijn goed gebruikt in 2021. Het doet de GMR goed dat ondanks nieuwe maatregelen die nodig waren, de sfeer en stemming positief zijn gebleven. Dat er ook goede punten uit de maatregelen naar voren zijn gekomen die structureel worden ingezet. De GMR spreekt daarvoor grote waardering uit aan alle betrokkenen. De leerkrachten die continue in de frontlinie staan, het stafbureau dat zich volop inzet, maar ook voor de leerlingen die het accepteren en de ouders die er in mee gaan. Van iedereen wordt flexibiliteit gevraagd en gelukkig ook gekregen.

De GMR kijkt positief terug op 2021 en verwachtingsvol naar 2022.

H3 ONDERWIJS

Hoofdthema's

Het strategisch beleidsplan *Samen leren leven* kende de volgende hoofdthema's voor onderwijs voor 2021:

- Optimaal leren en ontwikkelen (3.1)
- Ontwikkelen kwaliteitsbeleid en bewaken kwaliteit (3.2)
- Veilig, stimulerend en ambitieus (3.3)
- ICT en digitale (leer)middelen (3.4)

3.1. Optimaal leren en ontwikkelen

Binnen dit hoofdthema staan de opbrengsten van de scholen en de (voorbereiding op de) inspectieonderzoeken centraal. De geplande inhoudelijke- en kwalitatieve ontwikkeling van de scholen is ook in 2021 beïnvloed door de gevolgen van de coronapandemie. Naast een scholensluiting, kregen scholen te maken met lesuitval vanwege ziekte en/of quarantaine van leerkrachten en waren leerlingen afwezig door ziekte en/of quarantainemaatregelen.

In 2021 is de overheid het grootschalige Nationaal Programma Onderwijs gestart: een subsidie voor scholen om opgelopen vertragingen bij leerlingen weg te nemen en hen te ondersteunen bij hun cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Om deze NPO-subsidie beleidsrijk in te kunnen zetten, hebben de scholen door middel van een schoolscan een analyse van de resultaten en vertragingen opgesteld. Deze analyse is gekoppeld aan de door het ministerie beschikbaar gestelde menukaart met bewezen interventies. De interventies zijn door de scholen uitgewerkt in een plan van aanpak voor schooljaar 2021-2022. De stichting monitort de ontwikkelingen in de scholen per kwartaal: wat lukt ondanks corona en wat is nog niet gerealiseerd?

Analyseren van opbrengsten

De NPO-subsidie maakt het mogelijk dat de stichting inzet op verdere implementatie van Focus PO en cruciale leerdoelen. Focus PO helpt de scholen de opbrengsten te analyseren op schoolniveau en brengt niveaus van groepen in beeld. Hierdoor wordt de invloed van interventies op de opbrengsten zichtbaarder. Met behulp van de cruciale leerdoelen is de school in staat om gericht en beter gedifferentieerd onderwijs aan te bieden. De referentieniveaus zijn hierbij leidend, waarbij de schoolambities zijn afgestemd op de schoolweging. De analyses worden in de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken op schoolniveau besproken. Naast de cognitieve ontwikkeling, wordt daarin nu ook de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen besproken.

Een opvallende ontwikkeling is dat enkele scholen de CITO tussentoetsen vervangen door andere toetsinstrumenten zoals DIA en Iep.

Scholendoorloop en Kwaliteitsindicatoren

Twee keer per jaar vindt de Scholendoorloop plaats. Aan de hand van kwaliteitsindicatoren per beleidsterrein ontstaat een beeld over de stabiliteit en de hieraan gekoppelde (eventuele) verbeterpunten van de scholen. De procedure is inmiddels geborgd binnen onze interne kwaliteitscyclus. Het resultaat van de scholendoorloop is dat alle beleidsadviseurs kennis hebben over de algehele kwaliteit van de scholen. Dit vormt de basis die het CvB kan gebruiken voor de ambitiegesprekken met de directeuren. Ieder jaar worden de indicatoren geëvalueerd en waar nodig, bijgesteld.

Inspiratie en ontwikkeling

Kind en Onderwijs Rotterdam stimuleert initiatieven die leiden tot verbetering. Daarom zijn directeuren actief in werkgroepen of professionele leergemeenschappen (PLG's). Hier werken collega's vanuit onderzoeksvragen met elkaar aan de kwaliteitsontwikkeling. Het gaat om stichtingsbrede thema's zoals rekenen, (begrijpend)lezen, burgerschap en executieve functies.

Bijna alle scholen van de stichting werken met Focus PO. Voor medewerkers was er een intern georganiseerde scholing gericht op het werken volgens cruciale leerdoelen en de implementatie van het onderwijsplansysteem van Focus PO.

Op basis van intern overleg werken we ook gericht aan de realisatie van kansengelijkheid met bij voorkeur gemengde scholen. Vooral in Rotterdam Noord, waar veel van onze scholen gevestigd zijn, voeren de directeuren hierover gesprekken waarbij goede voorbeelden, zoals de A.S. Talmaschool en De Lis, ondersteunend zijn.

Kind en Onderwijs Rotterdam is in januari 2020 op twee scholen gestart met de ontwikkeling van het concept Rotterdams Goud. De doorontwikkeling wordt begeleid door het CED. Na enkele startuitdagingen is de organisatie op beide scholen nu op orde. De scholen hebben de voor het concept typerende rollen van organisatorisch leider, inhoudelijk leider, IB en leerlingdecaan vervuld. Op beide scholen wordt met de implementatie aangesloten bij de ontwikkeling van de school. Het programma is in schooljaar 2020-2021 gestart in groep 6 en in 2021-2022 is daar groep 7 bijgekomen. De Erasmus Universiteit doet onderzoek naar de opbrengsten van de twee scholen. Deze worden afgezet tegen de resultaten van vergelijkbare scholen binnen de stichting die niet in het traject participeren. De resultaten van de onderzoeken zijn nog niet bekend.

In 2021 heeft de stichting 10 (integrale) kindcentra. Er is een coördinator aangesteld om te zorgen dat de vorming en ontwikkeling van een kindcentrum volgens plan verloopt. Alle kindcentra hebben gezamenlijk pedagogisch beleid ontwikkeld.

Vanuit onze betrokken en actieve houding bij de ontwikkeling van gemeentelijk beleid, participeerde Kind en Onderwijs Rotterdam actief binnen bestuurlijke werkgroepen, die het beleid rondom ouderbetrokkenheid en cultuureducatie herijken. De werkgroep educatief partnerschap heeft een conceptnotitie ontwikkeld die aansluit bij de ambities van de stichting.

Professionalisering IB-platform

De onderwerpen van het IB-platform waren het versterken van het leesonderwijs en de ondersteuning aan leerlingen met leesproblemen. Samen met PPO Rotterdam, Lexima en Expertis zijn meerdere professionaliseringsmomenten verzorgd. Belangrijke thema's dit jaar waren het hanteren van de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en het omgaan met het signaleringsinstrument SISA

Doorstroom PO-VO

Tijdens de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken en interne audits besteedden we expliciet aandacht aan de doorstroom van de leerlingen. Hierbij gebruikten we de PO-VO analyse die de scholen zelf opstellen en gegevens die scholen publiceren in Vensters-PO.

De verdeling van de schooladviezen monitoren we elk jaar: hoeveel leerlingen hebben een eindtoetscore die passend, hoger of lager is dan het schooladvies en hoeveel adviezen worden door scholen bijgesteld? Aan de hand van een interne analyse van de uitstroomgegevens, is de ambitie rond de uitstroom van leerlingen naar boven bijgesteld. Om kansengelijkheid zo optimaal mogelijk te realiseren, vinden we dat maximaal tien procent van de leerlingen uit de groepen 8 en 9 dit jaar in het voortgezet onderwijs mag opstromen.

Het inzicht vanuit scholen over de gegeven adviezen, de bijstelling van die adviezen en in welke mate de afgelopen drie jaar sprake is geweest van opstroom en/of afstroom binnen het VO, maakt structureel onderdeel uit van de aanvraag en verantwoording van de gemeentelijke subsidie Gelijke Kansen voor elk talent.

Kind en Onderwijs Rotterdam participeert in een PLG PO-VO op gemeentelijk niveau. In deze leergemeenschap zitten beleidsadviseurs van de grote schoolbesturen voor PO en VO. De PLG streeft naar een passend advies en een passende school voor iedere leerling. Om dat te bereiken wil de PLG onder andere een procesbeschrijving opleveren: een handreiking voor het maken van een passend schooladvies voor een doorlopende leerlijn van groep 6 PO tot en met het derde leerjaar van het VO. Deze handreiking is bedoeld als richtinggevend hulpmiddel. De PLG draagt bij aan de doelstellingen van onze stichting, omdat we de verwachting hebben dat we hiermee de op- en afstroom gaan verminderen. De PLG is in 2021 gestart en verwacht de doelstelling in twee jaar te realiseren.

OverstapRoute

In Rotterdam maakten het afgelopen jaar ongeveer zesduizend kinderen de overstap van een basisschool naar een school voor voortgezet onderwijs. Daar zaten ook ruim 900 van onze leerlingen bij. Het proces rond deze overstap is al jaren vastgelegd in de OverstapRoute, waar Kind en Onderwijs Rotterdam zich ook aan heeft verbonden. Door de bestuurlijke overleggen, de inzet van de leerkrachten, interne begeleiders, ouders en vele andere betrokkenen, lukt het in Rotterdam om dit naar tevredenheid te organiseren.

Hoogbegaafdenafdeling Quadratum

Quadratum werkt met samenwerkingsverband PPO Rotterdam binnen het programma 'Rotterdam GAAF'. De expertise die de school ontwikkelt, wordt ingezet binnen de HUB; het verbindingscentrum voor kennis en expertise over hoogbegaafdheid. Quadratum is in 2021 gestart met interne professionalisering gericht op *Positive Discipline*.

Samenwerking met PPO Rotterdam

Samenwerkingsverband PPO Rotterdam is voor Kind en Onderwijs Rotterdam een belangrijke partner bij het bieden van passende ondersteuning en begeleiding voor haar leerlingen. Naast directe inbreng binnen het voltijds HB-onderwijs vanuit de HUB en ondersteuning aan de nieuwkomers in de schakelklassen, is er nauwe samenwerking op nog een aantal thema's:

- ONZE aanpak bij IKC Nova
- Inclusieve scholen bij Het Spectrum, KC De Vlinder, IKC Nova en SBO Bergkristal
- Variagroepen bij IKC Nova

De stichting verzorgt zelf passend onderwijs op de scholen vanuit de realisatie van de basisondersteuning zoals opgenomen in het ondersteuningsplan van PPO Rotterdam. Dit is voor betrokkenen overzichtelijk gemaakt via de gecombineerde schoolondersteuningsprofielen.

Kind en Onderwijs Rotterdam nam deel aan een bestuurlijke werkgroep die de vraag onderzocht vanuit PPO Rotterdam of sprake is van mogelijke onder-signalering bij leerlingen met ernstige leesproblemen en/of dyslexie. Tenslotte participeert de stichting in zowel de commissie middelen als de commissie kwaliteit van PPO Rotterdam.

Inhaal- en Ondersteuningsprogramma

Na de eerste lockdown en scholensluiting, stelde het ministerie van OCW een subsidie beschikbaar om de ontstane vertragingen in te lopen. Op basis van een interne analyse konden scholen een plan indienen om van de beschikbare middelen gebruik te maken. Scholen die daarvoor in aanmerking kwamen, hebben een deel van de subsidie ingezet voor deelname aan de Gemeentelijke traject 'Zomerscholen 2020'. De overige subsidie is ingezet voor de begeleiding van individuele leerlingen of

kleine groepen leerlingen. De uitvoering van deze activiteiten liep door tot de Kerstvakantie van 2021. Inmiddels hebben alle scholen de verantwoording hiervoor ingediend. Tijdens de Zicht-op-Ontwikkelingsgesprekken van de M-toetsen van 2022 bespreken de scholen het rendement van de inzet. Op drie scholen kon (een deel van) de geplande inzet geen doorgang vinden vanwege het tekort aan geschikt personeel en/of de beschikbaarheid van externe deskundigen. Op zes scholen namen meer leerlingen deel aan de activiteiten dan waarvoor subsidie beschikbaar was. Deze deelname werd bekostigd vanuit de eigen middelen.

Nationaal Programma Onderwijs

Tijdens kalenderjaar 2021 werd bekend dat de regering subsidie beschikbaar stelt om opgelopen vertraging vanwege de coronapandemie weg te werken: het Nationaal Programma Onderwijs. Kind en Onderwijs Rotterdam heeft ervoor gekozen om de subsidie te implementeren binnen het reguliere systeem van kwaliteitszorg en kwaliteitsontwikkeling. Alle scholen maakten een analyse van de opbrengsten (M-toetsen) waaruit naar voren kwam in welke mate sprake was van vertragingen. Deze analyse leidde tot het opstellen van een plan van aanpak met hierin interventies vanuit de 'menukaart' van OCW. Na inhoudelijke beoordeling op stafniveau zijn de plannen voorgelegd aan de MR-en, daarna voor goedkeuring aan het CvB en konden de scholen tot uitvoering overgaan.

3.2. Ontwikkelen kwaliteitsbeleid, bewaken kwaliteit en risicobeheersing

Beschrijving kwaliteitsmanagement

De stichting werkt doorlopend aan de verdere ontwikkeling van strategisch kwaliteitsmanagement. Dit continue proces wordt geborgd in de beleidsagenda en in de notitie 'Plan van aanpak Zicht op Ontwikkeling'. Onderdelen hiervan zijn:

- De ontwikkeling naar Integraal kwaliteitsmanagement
- De Zicht op Ontwikkelingsgesprekken
- De scholendoorloop (inclusief inschatting stabiliteit schoolontwikkeling)
- Voortgangsgesprekken op basis van risico-inschatting (n.a.v. de scholendoorloop)
- Interne audits

Bovenstaande acties dragen niet alleen bij aan de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen, maar dragen ook bij aan risicobeheersing bij het behalen van de gestelde ambities. Door het planmatig inzetten van de genoemde acties, kan Kind en Onderwijs Rotterdam tijdig reageren op en adviseren over interne en externe ontwikkelingen.

Nieuw waarderingskader onderwijsinspectie

In augustus 2021 heeft de Inspectie van het Onderwijs het nieuwe waarderingskader gepresenteerd. Dit kader is gedeeld en besproken met de directeurs tijdens een DO. We hebben het format voor het schrijven van de zelfevaluatie voor de inspectie en ook de audits aangepast naar het nieuwe kader. De scholen die het predicaat 'Goed' willen ontvangen van de Inspectie zijn gestart met het schrijven van de zelfevaluatie.

Audits

Tijdens de lockdowns hielden we zicht op de ontwikkeling op de scholen door digitale audits uit te voeren. Groepsbezoeken waren niet mogelijk. Rapportages zijn daarom aangepast aan de nieuwe (tijdelijke) norm. Bij de digitale audits kwam de nadruk te liggen op de kwaliteitsstructuur en de uitvoering hiervan in de school. Dit leverde nieuwe inzichten op over de planmatigheid van werken. In 2021 zijn 5 digitale audits en 1 audit op locatie uitgevoerd.

3.3. Veilig, stimulerend en ambitieus

Klachtenprocedure

In 2021 werd Kind en Onderwijs Rotterdam niet gedaagd voor de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs. Een bij de commissie ingediende klacht kon op bestuurlijk niveau opgelost worden. Overige klachten konden in samenspraak tussen het schoolbestuur, de school in kwestie en de betrokken ouders opgelost worden.

Scholen op de kaart

De website van de PO-Raad, Scholenopdekaart.nl, is bedoeld voor ouders om scholen in de omgeving te kunnen vinden en met elkaar te vergelijken. Scholen op de kaart biedt scholen mogelijkheden om enkele zaken die wettelijk verplicht zijn, eenvoudig te organiseren. Zo kan de Monitor Sociale Veiligheid worden afgenomen. Onze scholen scoren op deze monitor gemiddeld boven de 8. De uitkomsten van deze monitor zijn een vast onderdeel van de Zicht op Ontwikkelingsgesprekken en is daarmee voor de afdeling Onderwijs en Kwaliteit een onderdeel van de maatregelen voor risicobeheersing.

Veiligheidsbeleid

In 2021 zijn nieuwe (interne) aandachtfunctionarissen opgeleid. Op alle scholen van Kind en Onderwijs Rotterdam is een opgeleide aandachtfunctionaris en zij kunnen deelnemen aan intervisie. De stichting nam dit jaar opnieuw deel aan de gemeentelijke werkgroep 'meldcode huiselijk geweld'.

Visie op burgerschap

Gekoppeld aan de aangescherpte wetgeving rondom burgerschap en mede vanuit de subsidie op dit thema vanuit de gemeentelijke subsidie Gelijke Kansen voor elk talent, investeerde Kind en Onderwijs Rotterdam dit jaar in de voorwaarden voor de realisatie van een dekkend aanbod voor burgerschap. In samenwerking met Verus stelde elke school een burgerschapskompas op. Het kompas geeft inzicht in de mate waarin op schoolniveau een doorgaande leerlijn is ontwikkeld en biedt daarmee handvatten voor de acties die nog uitgevoerd moeten worden.

Leren van en met elkaar

Kind en Onderwijs Rotterdam heeft als doelstelling dat in 2024 50% van de scholen het predicaat Goed en/of Excellent heeft ontvangen. Hiervoor is kwaliteitsonderzoek door de Inspectie van het Onderwijs nodig. Scholen worden 'Goed' of 'Excellent' omdat er een stevige, planmatige en constructieve samenwerking is tussen schooldirectie, teamleden, beleidsmedewerkers en CvB. Op alle terreinen draagt men expertise bij.

In 2021 is op 1 school een onderzoek naar 'Goed' uitgevoerd en heeft de school ook het predicaat 'Goed' van de inspectie ontvangen. Een andere school heeft een aanvraag naar 'Excellent' ingediend en ook dat traject is aan het begin van schooljaar 2021-2022 verdergegaan. In januari 2022 komt de inspectie met haar reactie en uitspraak. Op 31 december 2021 waren 4 scholen 'Goed' en 2 scholen 'Excellent'.

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. In januari 2022 is onderzocht of de sturing door het bestuur van de stichting op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs. De inspectie koppelde terug: 'Het bestuur brengt de ontwikkeling van de leerlingen op de basisvaardigheden systematisch in kaart en werkt aan de bestrijding van achterstanden als dat nodig is. Op dit moment bevordert het bestuur het aanbieden van het doelgericht burgerschapsonderwijs voldoende en stuurt op de te behalen resultaten'.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 21

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Privacy en informatiebeveiliging

Op de website www.kindenonderwijsrotterdam.nl is een privacy-statement gepubliceerd: *Hoe gaat Kind en Onderwijs Rotterdam om met persoonsgegevens?* Voor het beveiligen van persoonsgegevens zijn passende maatregelen getroffen door onze leveranciers en door de stichting zelf. Deze zijn beschreven in de verwerkersovereenkomsten en reglementen. Continue monitoring blijft, ook in de toekomst, nodig. De techniek, applicaties en personeel veranderen voortdurend en daarmee ook de risico's. Er wordt, samen met de Functionaris Gegevensbescherming, continue gewerkt aan het verbeteren van deze veiligheid.

In 2021 zijn opnieuw verbeteringen op bovenstaande thema's doorgevoerd. De aanbesteding op het netwerkbeheer bood daar ook extra kansen toe. Zo is er 'multi factor authenticatie' doorgevoerd op de belangrijkste applicatie en is de mailomgeving beter bestand tegen *phishing* en *spoofing*. De terminal server voor werken vanuit huis is eveneens voorzien van sterkere beveiliging.

3.4. ICT en Digitale (leer)middelen

Goede ICT-voorzieningen functioneren wanneer ze met elkaar in balans zijn en op elkaar zijn afgestemd. Digitale leermiddelen en hardware hebben een ICT-organisatie en ICT-deskundigheid nodig om ze volledig te benutten. Al een aantal jaren is de inzet gericht op het optimaliseren van deze vier facetten (digitale leermiddelen, hardware, ICT-organisatie en ICT-deskundigheid). Met het meetinstrument Pillars wordt in kaart gebracht of scholen vooruitgang boeken op deze vier gebieden en is te zien of de investeringen optimale resultaten opleveren.

Digitale leermiddelen

De leermiddelen die gebruikt worden, zijn in toenemende mate digitale leermiddelen. Deze worden ingezet bij de instructie, de oefening en de toetsing. Ze zijn ook geschikt om in te zetten ter preventie en bij remediëring. Door de goede infrastructuur en de toegenomen hoeveelheid apparaten (deels 'dankzij' de effecten van de coronapandemie), kunnen de leerlingen hier steeds meer van profiteren. Ook de leerkracht profiteert hiervan. De programma's nemen veel nakijkwerk uit handen en leveren rapportages die leerkrachten in staat stellen om nog betere analyses te maken. Zo draagt ICT ook bij aan de gestelde kwaliteitsdoelstellingen. Doordat de programma's zowel op school als thuis gebruikt kunnen worden door leerkrachten en leerlingen, was schakelen tussen thuis of op school eenvoudig. De ICT-omgeving is inmiddels dusdanig geautomatiseerd, dat ook bij jaarovergangen de Teams zich automatisch vormen.

Hardware

Er was opnieuw een toename van het aantal *devices* (vooral laptops). We blijven investeren in hardware om het gebruik van digitale leermiddelen optimaal te faciliteren. Tijdens lockdowns en momenten van quarantaine zijn laptops uitgeleend; zo kon het leren doorgaan. Ook zijn er nieuwe kopieermachines op de scholen geleverd die nog gebruiksvriendelijker zijn.

ICT-organisatie

Onze organisatie kent een beleidsadviseur ICT en Onderwijs en op iedere school zijn onderwijskundig ICT'ers en medewerkers die incidenten helpen oplossen. Voor technische vraagstukken werken we met Actacom. Het netwerkbeheer is dit jaar aanbesteed en is gegund aan Actacom. Zij zijn *single point of contact*; bij vraagstukken treedt Actacom op als contactpersoon met derden.

Digitale vaardigheden

Na de basisschool zal voor veel leerlingen het gebruik van digitale (leer)middelen verder toenemen. Tegen de tijd dat de leerlingen de arbeidsmarkt betreden, is er haast geen beroep meer denkbaar waarin digitalisering en technologie geen rol spelen. Op alle scholen is aandacht besteed aan ICT

basisvaardigheden, informatievaardigheid, mediawijsheid en programmeren. Soms zijn daar specialisten voor ingeschakeld, maar vaak verzorgen leerkrachten deze lessen zelf. We zien ook integratie in taal-, reken- en wereldoriëntatie-lessen. Om dit proces op scholen te versnellen hebben vier scholen deelgenomen aan Expeditie Digitaal; een initiatief van de gezamenlijke schoolbesturen, de gemeente en de IT Campus.

Wetenschap & Technologie

Sinds 2020 is Wetenschap & Technologie (W&T) een verplicht onderdeel in het curriculum van iedere school. Kind en Onderwijs Rotterdam handelt hier al sinds 2016 naar door leerkrachten te trainen en middelen en methodes aan te kopen of te huren. We organiseerden wedstrijden waardoor leerlingen volgens de principes van onderzoekend en ontwerpend leren aan de slag gingen. Leerlingen waarderen deze uitdaging omdat het resulteert in creatieve ontwerpen die ze zelf bedenken. In schooljaar 2021-2022 zijn er twee themaweken waarin alle scholen van de stichting met alle leerlingen werken aan de W&T Challenge 010.

3.5. Overige aandachtspunten

Centrale eindtoets

Naast de tussenresultaten van de M- en E-toetsen, worden ook de resultaten op de Centrale Eindtoets in beeld gebracht. In 2021 is, ondanks Covid-19, de eindtoets weer afgenomen.

Overzicht scores op de Centrale Eindtoets Kind en Onderwijs Rotterdam:

Jaar	Aantal scholen met voldoende referentieniveau 1F en 1S/2F op CET
2018	20 (incl. 5xO)
2019	20
2020	Geen toets
2021	21

Dit jaar heeft Covid-19 invloed gehad op de ontwikkelingen binnen Kind en Onderwijs Rotterdam. Toch zijn de resultaten op de Centrale Eindtoets niet slechter dan de jaren ervoor. Dit kan mede verklaard worden vanuit de ervaring die de scholen hebben opgedaan in het bieden van digitaal afstandsonderwijs.

Analyse en evaluatie van de resultaten laten zien dat rekenen op veel scholen verbetering behoeft. De PLG rekenen is opgericht om een bijdrage te leveren aan deze behoefte en noodzaak tot verbetering.

Een interne werkgroep ontwikkelde een format voor een schoolscan. De schoolscans werden uitgewerkt in een plan van aanpak en gekoppeld aan de menukaart van het ministerie van OCW. Na een inhoudelijke check legden de scholen hun plannen van aanpak voor aan de MR-en. Na akkoord door de MR-en vervolgens het CvB, konden scholen aan de slag met uitvoering van de plannen. Scholen die in een later stadium in aanmerking kwamen voor aanvullende middelen vanuit de achterstandsmiddelen, voegden een addendum toe aan hun plan van aanpak. Ook hierbij vond een interne, inhoudelijke check plaats en een formeel akkoord van de MR en het CvB. De inhoudelijke voortgang en de financiële besteding van de middelen wordt periodiek gemonitord door de afdelingen Onderwijs en Kwaliteit en Financiën.

In kalenderjaar 2021 zijn 14 scholen gestart met de uitvoering van hun plannen vanuit de subsidie Slimmer Organiseren. Hiermee geven zij invulling aan activiteiten die erop gericht zijn om duurzame oplossingen te bieden voor het toenemende personeelstekort. De ervaringen van deze scholen worden periodiek gemonitord en gedeeld met de overige scholen.

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 23

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

H4 HRM

Het strategisch beleidsplan *Samen leren leven* kende de volgende hoofdthema's voor HRM voor 2021:

- Een zichtbare en aantrekkelijke werkgever zijn voor huidige en toekomstige werknemers;
- Onderwijs wordt gegeven door de beste leraren;
- Verhogen van mobiliteit, inzetbaarheid en diversiteit van het personeelsbestand

Arbeidsmarktbeleid

Kind en Onderwijs Rotterdam is een herkenbare en betrouwbare werkgever binnen de stad Rotterdam. Onze positie op de arbeidsmarkt groeit; mede hierdoor hebben wij bijna alle reguliere vacatures kunnen vervullen. De wervingscampagne heeft ervoor gezorgd dat we alle vacatures voor de zomer hadden vervuld. We zijn actief op sociale media gedurende het hele jaar, zodat we ook buiten de wervingspieken zichtbaar zijn voor potentiële kandidaten.

Tijdens de grote campagne in april hebben we geworven voor alle reguliere- en de NPO-vacatures. In deze campagne is extra aandacht besteed aan hoe Kind en Onderwijs Rotterdam als werkgever invulling geeft aan het NPO-beleid en de wijze van besteding van de gelden.

Het aanbod van onderwijsprofessionals is ook in 2021 afgenomen. Dat was vooral merkbaar bij het vinden van vervangers en leerkrachten tijdens het schooljaar. Leerkrachten die tijdens het schooljaar vertrekken, vormen een steeds groter probleem, omdat het werven tijdens het schooljaar steeds moeizamer verloopt. Kind en Onderwijs Rotterdam staat voor kwaliteit en werkt vanuit het standpunt dat niet een willekeurige kandidaat gekozen wordt, maar de best passende voor de vacature. Dat betekent soms dat de vacature wat langer open staat. We stimuleren scholen inhoud te geven aan het slimmer of anders organiseren van het onderwijs, zodat we minder kwetsbaar worden voor arbeidsmarkt schaarste.

De afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het opleiden van volwassen studenten, zodat we het tekort aan voltijd studenten compenseren. Inmiddels zijn 70 studenten in dienst en studeren er elk half jaar gemiddeld 5 tot 10 studenten af. Dit zorgt ervoor dat een deel van de vacatures vervuld kan worden met intern opgeleide leerkrachten die al een aantal jaren verbonden zijn aan Kind en Onderwijs Rotterdam.

Verzuimbeleid

Het ziekteverzuim is gestegen tijdens de pandemie. We maken onderscheid tussen Covid-verzuim en verzuim op andere gronden, om zo inhoudelijk te kunnen blijven sturen op het midden- en langverzuim. Ondanks de hectiek rond het Covid-verzuim, blijft er grip op het regulier verzuim. We zien dat medewerkers en directeurs samen vormgeven aan duurzaam herstel en zijn ook meer betrokken bij het proces van herstel. Hierdoor wordt de duur van het verzuim sterk beïnvloed. Alle arbeidsmogelijkheden van verzuimende medewerkers worden ingezet.

Medewerkers die in de langdurige verzuimgroep komen, krijgen allemaal een beschikking van het UWV nadat ze twee jaar ziek zijn. Dit betekent dat de stappen die genomen moeten worden in het kader van de Wet Poortwachter, zorgvuldig worden gevolgd en dat de arbeidsmogelijkheden van verzuimende medewerkers voldoende zijn onderzocht.

2019: 4,90%
2020: 3,90%
2021: 4,99%

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 24

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

De stijging van het verzuimcijfer in 2021 werd veroorzaakt door het Covid-19 verzuim.

Vervangingsbeleid

Het midden- en langdurig verzuim en verlof wordt opgevangen door de vervangingspool met medewerkers in vaste dienst. Zo konden in 2021 alle vervangingsaanvragen op een zo passend mogelijke wijze ingevuld worden. Het kortdurend verzuim wordt ingevuld met uitzendkrachten. De tendens in 2021 was dat de bureaus vrijwel geen bevoegde leerkrachten konden leveren voor de ad hoc aanvragen en dat vaak een onbevoegde werd aangeboden. Daarnaast was het leveren op de eerste dag vaak niet haalbaar. De vervangingsproblematiek zit vooral in het opvangen van het kortdurend verzuim in combinatie met de pandemie.

Voor kortdurend verzuim hebben de scholen in 2021 eigen budget in de begroting opgenomen. In samenwerking met de directies van de scholen zijn voor deze kortdurende verzuimperioodes andere oplossingen ontwikkeld die we in 2021 hebben ingevoerd; zoals inhuur derden, parttime collega's in laten vallen, groepen verdelen en taakverdeling wijzigen met behulp van leraarondersteuners.

Digitale gesprekscyclus

Kind en Onderwijs Rotterdam heeft in samenwerking met RAET Performance een ontwikkelingsgerichte digitale gesprekscyclus ontwikkeld. Deze cyclus bestaat uit meerdere gesprekken die gaan over de ambities van de medewerker afgestemd op de ambities van de school. Zo ontstaat er een goed beeld over de meest passende werkplek voor de medewerker binnen de school en het bestuur. De interne mobiliteit zorgt voor het herstellen van de balans en ontwikkeling van de medewerkers.

Mobiliteit

Het mobiliteitsbeleid van Kind en Onderwijs Rotterdam leidt ertoe dat er minder leerkrachten vertrekken, omdat we beter in staat zijn de leerkrachten te binden en te boeien. De interne mobiliteit wordt gezien als groei, ontwikkeling en het verrijken van kennis van scholen. Het bestuur hecht eraan om zonder gedwongen mobiliteit de formaties op alle scholen passend te krijgen. De vacaturekrant, die elk jaar in het voorjaar uitkomt, geeft de medewerkers een goed overzicht van de mogelijkheden binnen het bestuur.

Opleidingsschool BROS

De pabo's zien het aantal studenten dat kiest voor de voltijd studie teruglopen. Daar staat tegenover dat het aantal duale studenten stijgt, zoals ook de samenwerkingspartner Inholland herkent. Ook in 2021 hebben we gezamenlijk gewerkt aan het passend maken van de duale trajecten voor de werkgevers en volwassen studenten binnen de kaders van de pabo-opleiding. Het gevolg is dat hierdoor weinig volwassen studenten zijn uitgevallen in de opleiding. Kind en Onderwijs Rotterdam biedt de duale studenten een betaalde baan. Hierbinnen hebben ze de mogelijkheid om de schoolopdrachten uit te voeren.

Kind en Onderwijs Rotterdam heeft een studiecentrum voor volwassen studenten. Hier kunnen studenten (zonder de onderbreking van een thuissituatie) samenwerken aan opdrachten, studeren, elkaar ontmoeten, boeken lenen en in gesprek gaan met een schoolcoach. Er zijn drie bovenschoolse coaches die gespecialiseerd zijn in het begeleiden van volwassen studenten. Ook wordt twee keer per cursusjaar een studiestatusgesprek gevoerd om te kijken wat de student nodig heeft voor de volgende stap in zijn ontwikkeling. Volwassen studenten zijn een verrijking voor het onderwijs. Ze nemen vanuit hun eerdere carrière-ervaring mee die Kind en Onderwijs Rotterdam graag wil inzetten in het onderwijs. Deze ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de studenten een grote betrokkenheid bij de organisatie ervaren en na het afronden van de pabo binnen het bestuur willen blijven werken.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 25

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Leerwerkplaats Albada en Kind en Onderwijs Rotterdam

De samenwerking met het Albada in de leerwerkplaats zorgt voor zeer gemotiveerde studenten. Een groter aantal studenten versnelt binnen opstromen naar de PABO. Het opstromen is geen doel op zich, maar een positief neveneffect van de manier waarop de studenten betrokken raken bij de praktijk. De inrichting van het onderwijs zal de komende jaren veranderen waardoor er een grotere behoefte ontstaat aan onderwijsondersteunend personeel. Van de onderwijsondersteuners in het nieuwe onderwijs worden andere vaardigheden en kennis verwacht. Door samen een leerwerkplaats te starten, werken we met elkaar aan de toekomst van anders georganiseerd onderwijs.

Covid-19

Covid-19 heeft afwezigheid van leerkrachten en leerlingen veroorzaakt. Deels door ziekteverzuim en het merendeel door quarantaine en in afwachting van testresultaten. Deze afwezigheid gaf werkdruk voor het hele team. Tijdens de lockdowns hebben teams veel innovatiekracht getoond.

Slimmer Organiseren (Lerarentekort)

Op 15 juli 2020 ondertekenden Rotterdamse schoolbesturen, gemeente Rotterdam, lerarenopleidingen en het rijk het convenant 'Uitvoering Noodplannen personeelstekort G5 Rotterdam, Plan slim organiseren'. Via een samenwerkingsovereenkomst hebben de betrokken partijen vastgelegd hoe besturen, gemeente en opleidingen uitvoering geven aan het Plan Slim organiseren. Binnen Kind en Onderwijs Rotterdam is gekozen voor een werkwijze waarbij alle scholen plannen opstelden om in aanmerking te komen voor de beschikbare subsidie. In deze plannen staan duurzaamheid en effectiviteit op de lange termijn centraal. De scholen bereiden zich hiermee voor op het lerarentekort, waarbij de onderwijskwaliteit gewaarborgd blijft. In 2021 heeft een interne toetsingscommissie de plannen getoetst en is subsidie toegekend om de plannen tot uitvoer te brengen. Concreet gaat het om 14 scholen die één of meer meerdere maatregelen uit de samenwerkingsovereenkomst uitvoeren voor een totaalbedrag van € 587.000,-. De stichting monitort de besteding en inzet van de subsidie.

Gemeentelijke subsidie voor zij-instroom en lerarentekort

Binnen het gemeentelijk subsidiebeleid 'Gelijke Kansen voor elk talent', stelt de gemeente Rotterdam naast subsidie op school, ook middelen op bestuursniveau beschikbaar. Hieronder vallen middelen die voorzien in een bijdrage om het leerkrachtentekort te verminderen. Deze thema's dragen bij aan het binden en behouden van personeel binnen de organisatie.

- **Zij-instroom en opscholing onderwijsassistenten**
Binnen de stichting is een uitgebreid scholings- en begeleidingsprogramma. Hier wordt gebruik gemaakt van de eerder verworven competenties van de kandidaten. De stichting ziet zij-instromers als een verrijking van het onderwijs. We bieden aan 70 volwassen studenten de mogelijkheid een werken- en leren traject te volgen met als doel het behalen van het diploma PABO.
- **Werkdruk, ontzorgen, starters en stagiaires**
Kind en Onderwijs Rotterdam heeft zich in 2021 ingezet voor passende begeleiding van verschillende startende leerkrachten. Met verschillend bedoelen we het onderscheid tussen volwassen startende leerkrachten en voltijd startende leerkrachten. We zorgen door begeleiding dat startende leerkrachten meer ruimte krijgen voor het zich eigen maken van de taken en het klassenmanagement zonder de werkdruk te verhogen. Hierdoor zijn meer startende leerkrachten gebleven en hebben we minder uitval van studenten.
- **Anders organiseren, innoveren en ruimtes directies**
De stichting organiseert een Leerwerkplaats. Dit is een innovatieproject in samenwerking met het Albada. Het doel van de Leerwerkplaats is het scholen van onderwijsassistenten die in staat zijn een bijdrage te leveren in het onderwijs aan alle groepen. Tijdens de opleiding krijgen de studenten naast hun stagedagen, meer lesuren in de praktijk met de opdrachten in de scholen. Het is geen doel op zich maar de manier waarop we het onderwijs aanbieden aan deze

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

26

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

groep bevordert de doorstroom naar het HBO. Inmiddels gaat ongeveer de helft van de studenten direct na het behalen van het MBO 4 diploma door naar de PABO.

De Kind en Onderwijs Rotterdam academie

In 2021 is de academie online gegaan. Binnen de academie is een rijk aanbod qua inhoud en wijze van leren. Medewerkers weten hun weg naar het digitale platform te vinden en maken goed gebruik van het aanbod. Een leven lang leren is van belang om de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers te organiseren. We willen graag dat medewerkers regie krijgen en nemen over hun eigen ontwikkeling. Het beschikbare budget van €200,00 per medewerker zal in de komende jaren worden verhoogd.

Beleid uitkeringen na ontslag

Het personeelsbeleid is erop gericht om in voorkomende gevallen in goed onderling overleg te komen tot het nemen van afscheid van elkaar. Het gaat hierbij vooral om het beëindigen van dienstverbanden na 2 jaar ziek zijn. Het personeelsbeleid is erop gericht om bij andere ontslaggronden te investeren in het vinden van een passende werkplek binnen het bestuur of externe werkomgeving. In alle gevallen worden buiten de wettelijke (transitie)vergoedingen geen andere vergoedingen toegekend. Uitzonderingen hierop vormen maatwerk, waarbij geringe bedragen voor bijvoorbeeld ondersteuning bij outplacementtrajecten en/of het faciliteren van opleidingen wordt geboden wanneer het vertrekkende personeelslid buiten het onderwijs wil gaan werken.

Inhuur derden

In samenwerking met 29 andere schoolbesturen uit de regio nemen we deel aan de gezamenlijke aanbesteding inhuur derden. Het doel van het gezamenlijk aanbesteden is het normaliseren van de arbeidsvoorwaarden van uitzendkrachten en het krijgen van dezelfde inhuurvoorwaarden ongeacht het inhuurvolumen van een bestuur. Er zijn voor het PO in Rotterdam vier partijen geselecteerd die voorzien in de inhuurvraag bij Kind en Onderwijs Rotterdam. Het beleid binnen het bestuur is erop gericht de inhuur af te bouwen.

H5 HUISVESTING

Het strategisch beleidsplan *Samen leren leven* kende de volgende hoofdthema's voor huisvesting voor 2021:

- Gebouwen die naast functionele faciliteiten ook onderdeel zijn van de eerste indruk;
- Voorzien in gebouwen en inventaris die verzorgd, inspirerend, boeiend en uitdagend zijn.

In 2021 waren er verschillende werkzaamheden in het kader van bovengenoemde thema's. Onder andere is een leskeuken geplaatst bij KC De Vlinder. Er was er een verbeterslag in beleving en kleur op IKC De Stelberg en CBS De Regenboog. De Arentschool is in de zomer van 2021 verhuisd naar het nieuwe pand aan de Jaffahof, en de Nieuwe Park Rozenburgschool locatie Assendelftstraat is gestart. De Van Asch van Wijkschool is in de herfstvakantie in een geheel gerenoveerd en kleurrijk gebouw aan de Van Speykstraat getrokken en gaat verder onder de nieuwe naam KC Het Oude Westen.

Steeds meer scholen vervangen hun grijze tegelpleinen voor schoolpleinen met meer groen waar tegelijkertijd meer regenwater kan worden opgevangen. In 2021 zijn de pleinen verbeterd bij: IKC Nova, KC De Stern, Nieuwe Park Rozenburgschool, Arentschool en KC De Vlinder. Deze laatste heeft een zogeheten groen-blauw schoolplein gekregen. Uit onderzoek blijkt dat groenblauwe schoolpleinen diverse voordelen hebben, zoals:

- Verbetering van de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind;
- Creatiever spelen en minder pestgedrag;
- Bijdrage aan vergroening, wateropslag en biodiversiteit.

Ook in 2021 heeft de stichting ervoor gezorgd dat de schoolgebouwen een goed onderhouden thuis zijn voor de leerlingen en medewerkers. Ze leren en werken beter in een plezierige en veilige omgeving.

De noodzakelijke werkzaamheden worden aanbesteed volgens de aanbestedingsregels die zijn opgesteld door de gemeente Rotterdam (leidraad bouwprojecten). De rol van huisvesting in dit proces is adviseren en zorgen dat bij de uitvoering van verschillende werkzaamheden betrokkenen zo min mogelijk overlast ervaren.

Energiebesparende maatregelen

Er komen steeds meer duurzame oplossingen voor energiebesparende maatregelen. Kind en Onderwijs Rotterdam houdt in dit kader rekening met toekomstige investeringen, aangezien de wet- en regelgeving op dit terrein voortdurend wordt aangepast. Voorbeelden hiervan zijn:

- Zonnepanelen op diverse scholen. In 2021 was dit goed voor 11% van het verbruik. In 2021 zijn er zonnepanelen bijgekomen: op de Arentschool en op KC Het Oude Westen;
- Groene stroom uit duurzame energiebronnen; 100% windmolens;
- Gas wordt gecompenseerd door Gold-standard Certificaten CO₂;
- Energiebesparing door vervanging van energie zuinigere varianten van armaturen, boilers en ventilatoren;
- Vermindering van de leegstand die wel verwarmd en geventileerd wordt.

In 2021 heeft IKC De Driemaster nieuwe ventilatie warmteterugwinningunits gekregen. Dit met toekenning van de SUVIS-regeling. Ook is bij alle scholen de noodverlichting vervangen door energiezuinige ledverlichting.

Bij de aanbesteding voor het gebruik van elektra en gas is rekening gehouden met 17,5% vergroenen met Nederlandse wind en CO₂-compensatie zodat Kind en Onderwijs Rotterdam voldoet aan de

duurzaamheidsambities van de Rijksoverheid. Er wordt gekeken naar een plan om het gasverbruik te reduceren.

Het ministerie eist dat er in 2030 een gezamenlijke energiebesparing van 49% voor de hele onderwijssector ten opzichte van 2017 is gerealiseerd en in 2050 95%. Een maatregel waar Kind en Onderwijs Rotterdam al sinds 2012 rekening mee houdt en naar handelt.

Vermindering leegstand

In 2021 zijn verdere plannen gemaakt om leegstand terug te dringen. Dat doen wij in overleg met de gemeente Rotterdam en andere schoolbesturen. In 2021 zijn de scholen van IKC Cornelis Haak en OBS de Meridiaan samengegaan. De renovatie van KC Het Oude Westen is opgeleverd en in gebruik genomen. Daarmee zijn de Josephstraat en Gaffelstraat teruggegeven aan de gemeente. De Arentschool is afgelopen zomer verhuisd naar de nieuwbouw aan de Jaffahof. De IJscubstraat, die als tijdelijke huisvesting diende voor de Arentschool, is ook teruggegeven aan de gemeente. De leegstand van Kind en Onderwijs Rotterdam is in 2021 gelijk gebleven met 20%. Met het teruggeven van de locaties aan de Josephstraat, Gaffelstraat en de IJscubstraat zal de leegstand in 2022 teruglopen.

Ontwikkelingen huisvesting

Het centrale doel van het integraal huisvestingplan onderwijs (IHP) is om, via de huisvesting van scholen, bij te dragen aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit van scholen in Rotterdam. Het IHP kent twee centrale ambities die doorkijken naar 2035 en waar in de periode 2020-2023 een flinke stap in gezet moet worden. Deze ambities zijn: een evenwichtiger onderwijsaanbod en betere kwaliteit van de huisvesting. De stichting werkt aan plannen hiervoor. Vaststelling van het IHP 2020-2023 door de gemeenteraad brengt met zich mee dat de gemeente zich (financieel) committeert aan de realisatie van projecten die in het IHP benoemd zijn. Daarbij is het streven van de gemeente Rotterdam om structureel en langjarig €60 miljoen per jaar te investeren in onderwijshuisvesting.

- **Business case Waalse School en Koningin Wilhelminaschool**

De businesscase is in 2021 ingebracht bij het hoofdenoverleg ter besluitvorming. De businesscase voor sloop- nieuwbouw is goedgekeurd, maar Stedenbouw heeft een sloopverbod afgegeven op de gebouwen van de Waalse School en De Vier Leeuwen. Ze vormen samen een ensemble van de Stenen Hollander en hebben cultuurhistorische waarde gekregen. Er zal een ruimtelijk-programmatische studie gemaakt worden. Een studie waarin oud-nieuw volume versmelten en/of de toevoeging van een meer losstaand volume die het scholenensemble ruimtelijk en programmatisch versterkt, wordt onderzocht.

- **Business case Kindcentrum De Stern 'Hoog16hoven' Overschie**

Voor het definitieve gebouw - fase III - is de businesscase ingediend ter controle bij de gemeente Rotterdam. Uit de prognose blijkt dat een schoolgebouw voor 400 leerlingen te klein is. Er zal overeenstemming tussen de schoolbesturen en gemeente Rotterdam moeten zijn over de ruimtebehoefte. Na de overeenstemming zal een doorstartnotitie opgesteld worden. Aansluitend kan de business case aangepast worden op deze nieuwe uitgangspunten.

- **Business case IKC Cornelis Haak**

Het instandhoudingsplan is bij de HPV-aanvragen ingediend. Bij akkoord van het plan worden de werkzaamheden uitgezet.

- **De Arentschool**

Ingebruikname augustus 2021.

- **KC Het Oude Westen**

Ingebruikname oktober 2021.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 29

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Vriendelijke uitstraling schoolgebouwen

Op IKC De Stelberg en CBS De Regenboog is een QuickScan uitgevoerd naar de inrichting en uitstraling van de gebouwen. De 'verkeersruimten' (ook wel: gang) zijn van kleur voorzien om een vriendelijke en warme uitstraling te geven en een basis te vormen om in de verkeersruimte les te geven in de vorm van leerpleinen. Voor KC Het Oude Westen is een richting afgegeven voor kleuren voor op de wanden en vloeren waarmee de architect en stylist een passend ontwerp konden maken. Er zijn adviezen gegeven hoe je ervoor zorgt dat de school een geordende uitstraling heeft. Dit is namelijk ook onderdeel van een eerste indruk.

H6 COMMUNICATIE

Het strategisch beleidsplan *Samen leren leven* kende de volgende hoofdthema's voor communicatie voor 2021:

- Betrouwbaarheid door intern en extern eerlijk, eenduidig en duidelijk te communiceren
- Borgen van herkenbaarheid door consistent de huisstijl uit te dragen

Deze hoofdthema's kregen vorm doordat de scholen en de stichting als geheel zich doorlopend presenteerden aan belanghebbenden en betrokkenen. Dat gebeurde door de inzet van:

- Corporate communicatie
- Arbeidsmarktcommunicatie
- Interne communicatie
- Public relations
- Sociale media
- Leerling werving

Corporate communicatie

Met de inzet van corporate communicatie wil de stichting een goede reputatie en totaalindruk creëren en behouden bij diverse groepen waarvan de stichting afhankelijk is. Dit doen we door:

- Waar het gepast en mogelijk is, de christelijke identiteit van de stichting te onderstrepen. We besteden aandacht aan de belangrijkste christelijke feestdagen Pasen en Kerst. We besteden ook aandacht aan andere religieuze feestdagen zoals het Suikerfeest en Divali
- Consistent en consequent de kenmerkende huisstijlelementen van de stichting en van de scholen gebruiken;
- Een herkenbare en passende toon die de scholen, medewerkers en leerlingen belicht vanuit de gedachte 'samen en verbinden';
- Op schoolniveau laten de scholen duidelijk zien dat zij onderdeel zijn van een groter geheel: van Kind en Onderwijs Rotterdam;
- De publieksversie van het jaarverslag met een herkenbaar uiterlijk.

De afdeling communicatie adviseert en ondersteunt het CvB en de schoolleiders op bovenstaande vanuit de ingezette lijn op het gebied van communicatiestrategie en merkpositionering. In het komende jaar worden de communicatiekernwaarden herijkt en geladen.

Het beleid is dat de directeuren rechtstreeks met de ouders communiceren. Op een paar momenten vroeg de situatie rond Covid-19 om een toelichting van het bestuur rechtstreeks aan de ouders.

Arbeidsmarktcommunicatie

Het HRM-beleid werd ondersteund met middelen en media. Het doel is een actieve marktbenadering kracht bij te zetten en de herkenning van de organisatie als aantrekkelijke werkgever, zowel binnen als buiten de stadsgrenzen, te realiseren. Een voorbeeld hiervan is de vacaturekrant met in 2021 het thema 'Leren en innoveren'.

Interne communicatie

Alle interne communicatie draagt bij aan het beeld over de organisatie als geheel en als werkgever. Middelen die we hier voor inzetten zijn onder andere:

- Het DO-Journaal. Wekelijks ontvangen directieleden via de mail berichten die vanuit de staf worden gebundeld, aangevuld en met nieuws en inspiratie uit het onderwijs
- De Schoolklapper; het digitale middel voor en door medewerkers van Kind en Onderwijs Rotterdam.
- Berichten vanuit de Academie over interessante opleidingsmomenten.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 31

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Public relations

De pers weet ons goed te vinden. Tijdens de schoolsluiting en de periode van onderwijs op afstand, is er regelmatig pers aandacht geweest voor met name individuele scholen. De media spreekt graag direct met directeuren of met leerkrachten.

Sociale media

Alle scholen zijn actief op sociale media. Zo kunnen zij huidige en toekomstige ouders informeren over activiteiten die plaats vinden in en rond de school. De berichten worden steeds meer onderwijsinhoudelijk: wat gebeurt er op de foto en hoe draagt dat bij aan het onderwijs van de kinderen? LinkedIn wordt met name ingezet voor het werven van nieuwe collega's. Op alle sociale mediakanalen is het aantal volgers gestegen.

Leerling werving

Kind en Onderwijs Rotterdam streeft naar behoud van het marktaandeel. De afdeling communicatie draagt daar met marketingcommunicatie-advies aan bij. De scholen hebben verder ingezet op meer onderwijsinhoudelijke berichten op sociale media, actualiseren van de verschillende websites en het werken volgens het model voor schoolprofilering en leerlingwerving. Het model en de methode bieden de scholen handvatten om aan de hand van hun kernwaarden uit te leggen waar een school voor staat en wat ze wil bereiken. Het zorgt dat de boodschap eenduidig is én flexibel ingezet kan worden. Het is ook echt zichtbaar dat scholen hier bewust aan werken.

Een school kreeg een nieuwe naam en daarbij een nieuwe huisstijl: KC Het Oude Westen (voorheen Van Asch van Wijckschool). En verder werden enkele scholen communicatief ondersteund bij verbouw- en fusieplannen.

H7 FINANCIEN EN JAARREKENING

Het strategisch beleidsplan *Samen leren leven* kende de volgende beleidsthema's voor het financieel beleid:

- We zetten onze financiële middelen in om het belang van kinderen te dienen.
- We zetten onze financiële middelen effectief (wordt het doel bereikt), efficiënt (kostenbeheersing) en duurzaam in.
- We zoeken samenwerking om krachten te bundelen en gemeenschappelijke doelen na te streven.
- Wij werken met doelgerichte begrotingen.
- We richten onze blik naar buiten om tijdig op ontwikkelingen in te kunnen spelen.

7.1. Financieel beleid

Vanuit Samen Delen waren de hoofdthema's voor 2021:

1. Professionalisering financieel management directie;
2. Actualiseren financieel beleidskader, treasury en risicoanalyse;
3. Overige onderwerpen.

Ad. 1. Professionalisering financieel management directie

In 2021 hebben alle scholen deelgenomen aan overleggen over de uitputting van het budget. De directeuren en financiële ondersteuners hebben de resultaten aan de hand van het rapportage- en prognose programma Capisci besproken. Volgens de planning en control cyclus is de voortgang van de financiële gegevens over 2021 drie keer met alle scholen besproken en is de begroting 2022 opgesteld.

Ad.2. Financieel beleidskader, treasury en risicoanalyse

In het financieel beleidskader worden de regels en voorwaarden beschreven die de organisatie hanteert voor de uitvoering van haar beleid. Het strategisch beleidsplan *Samen Leren Leven* geven de richting en de doelen van de stichting aan. Het financieel beleid heeft de doelstellingen als uitgangspunt van het strategisch beleid. Door financiële faciliteiten op een zodanige manier in te zetten en te beheren, kunnen de ambities op verantwoorde wijze worden gerealiseerd.

De stichting streeft naar autonomie voor de scholen binnen de kaders van het strategisch beleidsplan, schoolplan, de financiële kaders en de afgesproken mandaatregelingen. Verantwoordelijkheden worden zo laag mogelijk in de organisatie gelegd, zonder het belang van de totale organisatie uit het oog te verliezen.

In 2021 is met de werkgroep financiën het financieel beleidskader geactualiseerd en met het CvB is de risicoanalyse geactualiseerd.

In december 2020 is overleg gevoerd met het CvB over het 'negatieve rentebeleid' van de Nederlandse banken. Begin 2021 heeft dit geleid tot een onderzoek naar het deelnemen aan Schatkistbankieren. In mei 2021 is de stichting overgegaan naar Schatkistbankieren.

Ad.3. Overige onderwerpen

- *Allocatie van middelen*
 - Rijkssubsidie

Het ministerie van OCW berekent op basis van BRIN-nummer de beschikbare subsidie inclusief onderwijsachterstanden. De belangrijkste indicatoren zijn: het leerlingaantal per 1-10, de Gewogen Gemiddelde Leeftijd (GGL) en de achterstandsscore.

conform toekenning aan de scholen, minus: een bijdrage ter dekking van de kosten van het stichtingskantoor; een bijdrage ter dekking van de collectieve lasten, een vermindering voor de daling of een verhoging voor de groei van het aantal leerlingen in de loop van een schooljaar. De bijdragen worden uitgedrukt in een percentage en berekend over subsidie lumpsum personeel en materieel. De vermindering of groei voor het aantal leerlingen is uitgedrukt in een bedrag per leerling.

Allocatie middelen (in %)	2021
Stichtingskantoor	4,15
Duurzaamheid	0,30
Ouderschapsverlof	0,35
Arbo/Re-integratiekosten	0,35
Scholing	0,25
Innovatie	0,25
Parkeerbeleid	0,20
Reiskosten/Fietsregeling	0,55
Integraal personeelsbeleid	1,35
Vervangingspool	6,00
Contract Onderhoud	0,50
Cyclisch onderhoud (binnen en buiten)	2,95
Schoonmaakonderhoud	2,30
Administratie, beheer en bestuur	1,70
	21,20%

- Subsidie overige (overheids)instanties

De gemeente Rotterdam stelt subsidie ter beschikking via het Rotterdams onderwijsbeleid. De subsidies worden aangevraagd door de scholen en in z'n geheel toegekend aan de scholen. Voor overige instanties geldt dezelfde methode van toekenning.

• *Financieringsbeleid*

Financiering van de vaste activa gebeurt geheel met het eigen vermogen van de stichting. De meerjareninvesteringsplannen geven geen aanleiding voor andere vormen van financiering.

• *Investeringsbeleid*

Hoewel er aanzienlijke huisvestingsrenovatie- en nieuwbouwbesprekingen plaatsvinden, zal Kind en Onderwijs Rotterdam geen economisch eigenaar van de schoolgebouwen worden. Nieuwbouw en ingrijpende verbouw van scholen wordt gefinancierd door de gemeente. De investering van de stichting is vooral om de inrichting goed te faciliteren. Waar mogelijk wordt er geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen. De investeringen in ICT en inventaris zijn gebaseerd op de 'vervangingsmethodiek'. De stichting hanteert hierbij de intern vastgestelde looptijd.

• *Onderwijsachterstandenbeleid*

De middelen voor onderwijsachterstanden worden ingezet om de formaties en groepen op de scholen zodanig te faciliteren dat er voldoende kwaliteit gewaarborgd kan worden. Binnen de stichting heeft iedere school haar eigen beleid op de inzet van middelen. De inzet bestaat uit het verkleinen van de groepen, inzet van meer handen in de klas of begeleiding van leerlingen door onderwijsassistenten. De stichting monitort op basis van resultaten de ontwikkeling van de scholen.

- *Werkdruk*

In overleg met hun team en de MR hebben alle directies een werkverdelingsplan opgesteld waarin de inzet van de werkdrukmiddelen is vastgesteld. De middelen zijn ingezet voor ondersteuning in de klas, evenementen coördinator, vakleerkrachten gymnastiek, professionalisering, sociaal-emotioneel welbevinden en ondersteuning van de schoolorganisatie. Ook zijn middelen vanuit de prestatiebox ingezet voor talentontwikkeling door uitdagend onderwijs, een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering, doorgaande ontwikkelijnen en het ontwikkelen van de interne audit ter verbetering van de schoolprestaties. Verder zijn de eerder ingezette trajecten op onder andere kunst en cultuur, techniek- en kwaliteitsverbetering gecontinueerd of verder uitgebreid.

- *Passend Onderwijs*

Kind en Onderwijs Rotterdam maakt deel uit van het samenwerkingsverband PPO Rotterdam. PPO Rotterdam heeft in haar ondersteuningsplan de bestedingsdoelen en prioriteiten opgenomen. De stichting neemt actief deel aan de beleidscommissies van PPO Rotterdam. De inzet van middelen is erop gericht om zo veel mogelijk leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte in het reguliere basisonderwijs naar school te laten gaan (dichtbij huis naar school). De ontvangen middelen bestaan uit: een basisbedrag per leerling, maatwerkbudgetten per leerling of deelname aan wijk georiënteerde afspraken. De middelen worden ingezet ten behoeve van: uitbreiding ambulante tijd van IB en vakspecialisten, extra handen in de klas, inhuur van specialisten en aanschaf van hulpmiddelen.

- *Nationaal Programma Onderwijs*

De middelen vanuit het NPO voor Kind en Onderwijs Rotterdam bedragen in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 in totaal € 10.700.000.

In 2021 hebben onze scholen een schoolscan uitgevoerd om de corona gerelateerde onderwijsvertragingen in kaart te brengen. Op basis daarvan maakt de school vervolgens een beredeneerde en onderbouwde keuze voor passende interventies. De analyse richt zich op de leerontwikkeling, sociale ontwikkeling en welbevinden van leerlingen. De interventies zijn uitgewerkt in plannen die mede zijn afgestemd met het CvB en de MR'en van de school.

Voor de NPO-gelden zien we dat de verwerking van de baten voor lopen op de bestedingen. Dit komt doordat plannen met de start van schooljaar 2021-2022 nog niet volledig uitgezet zijn. Ook konden sommige plannen nog niet uitgevoerd worden vanwege het tekort aan geschikt personeel en/of de beschikbaarheid van externe deskundigen. In de begroting gaan we ervan uit dat eind 2023 de middelen vanuit de coronasubsidies zijn besteed. De middelen niet besteed in 2021 zullen in de jaren 2022 en 2023 worden uitgegeven.

In 2021 is voor € 2.970.000 aan subsidie vanuit het Nationaal Onderwijs Programma ontvangen. De uitgaven ten lasten van deze subsidie bedragen € 1.655.000, waarvan 16% betrekking heeft op 'personeel niet in loondienst'.

7.2. Financiële analyse balans

De volgende opstelling is voor de analyse van de financiële positie, die gebaseerd is op de gegevens uit de balans.

	31-12-2021	31-12-2020
Op korte termijn beschikbaar		
Liquide middelen	13.861.178	14.343.972
Vorderingen	4.115.114	4.412.486
Effecten	4.766.224	4.216.515
Kortlopende schulden	-8.314.186	-11.755.416
Werkkapitaal	14.428.330	11.217.557
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	7.777.398	6.493.822
Financiële vaste activa	8.250.000	8.250.000
	16.027.398	14.743.822
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	30.455.728	25.961.379
Deze financiering vond plaats met		
Eigen vermogen publiek	11.088.161	7.953.775
Eigen vermogen privaat	7.338.029	6.860.572
Voorzieningen	12.029.538	11.147.032
	30.455.728	25.961.379
Balans		
Activa		
Materiële vaste activa	7.777.398	6.493.822
Financiële vaste activa	8.250.000	8.250.000
Vorderingen	4.115.114	4.412.486
Effecten	4.766.224	4.216.515
Liquide middelen	13.861.178	14.343.972
	38.769.914	37.716.795
Passiva		
Eigen vermogen publiek	11.088.161	7.953.775
Eigen vermogen privaat	7.338.029	6.860.572
Voorzieningen	12.029.538	11.147.032
Kortlopende schulden	8.314.186	11.755.416
	38.769.914	37.716.795

Toelichting op de balans

Het balanstotaal is ten opzichte van 2020 met € 1.053.000 toegenomen.

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris, ICT, gebouwen, overige bedrijfsmiddelen en leermethoden- na aftrek van afschrijvingen) is met € 1.284.000 toegenomen. De totale investeringen in 2021 bedroegen € 2.659.000. Er was € 2.856.000 begroot. De investeringen zijn €596.000 lager dan begroot, doordat de investeringen in leermethoden steeds vaker worden vervangen door het afsluiten van licenties en doordat investeringen in nieuwbouw/renovatie lager zijn. Daarentegen zijn de investeringen in inventaris en ICT € 399.000 hoger dan begroot. De

reden hiervan is dat er extra is geïnvesteerd, ten opzichte van de begroting, in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (leerpleinen, laptops etc.).

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa is ongewijzigd ten opzichte van 2020. Kind en Onderwijs Rotterdam belegt in 4 *notes*, ieder ter waarde van € 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van tien jaar en een 90-100% inleggarantie. Daarnaast neemt de Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam deel in een participatie van €250.000 WoonVermogen van het Leger des Heils.

Vorderingen

De vorderingen zijn afgenomen met € 297.000. De afname is vooral toe te schrijven aan de ontvangen subsidie OCW via Stichting BOOR (€ 436.000). In augustus 2020 zijn de scholen Van Asch van Wijk en Babylon samengevoegd. De formele afhandeling hiervan heeft na augustus 2020 plaatsgevonden. Hierdoor zijn de OCW subsidies van het Brinnummer 08GN Babylon overgemaakt naar Stichting BOOR. In 2021 zijn deze middelen (terug)ontvangen. De vooruit ontvangen kosten zijn afgenomen met € 198.000. Hier zijn lasten opgenomen van onder andere jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie en de jaarbestelling 2021-2022 leermethoden die in het jaar 2022 ten laste van de exploitatie worden gebracht. Tegenover de afname is ook een vordering van € 409.000 opgenomen voor de afhandeling van gemeentelijke huisvestingszaken in verband met nieuwbouw en renovatie.

Effecten en borg

Door het positieve vermogensbeheer van het Steunfonds is de waarde van de effectenportefeuille in 2021 toegenomen met € 549.000.

Liquide middelen

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De daling wordt met name veroorzaakt door een afname van de kortlopende schulden en overlopende passiva. De afname kort lopende schulden wordt veroorzaakt door een betaling in 2021 aan de samenwerkingspartners 'subsidieregeling zij-instroom PO G5'. De middelen voor inhaal- en ondersteuningsprogramma zijn in 2021 besteed (€ 775.000) en de voorbereidingskredieten die gaan over huisvestingsprojecten van de gemeente zijn in 2021 uitgegeven (€ 2.600.000). Daarnaast is er een positief resultaat van ruim € 3.250.000. Dit is van invloed op de kasstroom van de stichting en zal in 2022 ingezet worden.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen dient ter dekking van de risico's en financiering van materiele vaste activa. Het eigen vermogen kan, onder voorbehoud van stelselwijzigingen, alleen wijzigen door het resultaat. De toename van het eigen vermogen bedraagt € 3.611.000 en is gelijk aan het behaalde resultaat in 2021. Per 31 december 2021 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit de ontvangen middelen NPO voor het wegwerken van de achterstanden die zijn ontstaan tijdens de coronapandemie (€ 1.321.000). Deze middelen zullen in 2022 en 2023 besteed worden.

Voorzieningen

De stand van de voorzieningen is ten opzichte van 2020 toegenomen met € 883.000. De voorziening onderhoud gebouwen is toegenomen met € 895.000. De uitgaven aan het meerjarenonderhoudsplan zijn in overleg met de afdeling huisvesting gedaan en passen binnen de afspraken van het risico gestuurd onderhoudssysteem van de stichting. In 2021 was de onttrekking aan de voorziening € 1.112.000.

De personeelsvoorzieningen zijn met € 13.000 afgenomen. De afname wordt vooral veroorzaakt door de voorziening langdurig zieken; deze is bestemd voor arbeidsongeschikte medewerkers die niet meer voor de stichting werkzaam kunnen zijn. Deze voorziening is ten opzichte van 2020 gedaald met € 22.000. Daarnaast is er een toename van de voorziening jubileum van € 9.000.

Kortlopende schulden

In 2021 zijn de kortlopende schulden met € 3.441.000 afgenomen. De afname komt vooral door de afhandeling van de subsidie Gemeentehuisvesting. In 2021 zijn namelijk de voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouw van De Asch van Wijkschool en Arentschool besteed (€ 2.600.000). In 2021 zijn de middelen voor (overheids)subsidie inhaal- en ondersteuningsprogramma ingezet (€ 775.000).

De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen zijn hoger ten opzichte van 2020. Dit komt door een door een nabetaling van de indexering lonen over heel 2021 en de stijging van het aantal personeelsleden ten opzichte van 2020.

7.3. Financiële analyse staat van baten en lasten

	2021	2021	Vershil	2020	Vershil
Baten		Begroting			
Rijksbijdragen	56.104.358	48.898.389	7.205.969	47.502.495	8.601.863
Overige overheidsbijdragen	2.935.755	2.930.038	5.717	3.025.583	-89.828
Overige baten	1.278.039	1.097.255	180.784	1.482.083	-204.044
<u>Totaal baten</u>	<u>60.318.152</u>	<u>52.925.682</u>	<u>7.392.470</u>	<u>52.010.161</u>	<u>8.307.991</u>
Lasten					
Personele lasten	43.289.510	41.248.020	2.041.490	41.323.136	1.966.374
Afschrijvingen	1.375.458	1.378.256	-2.798	1.669.654	-294.196
Huisvestingslasten	6.039.186	4.530.031	1.509.155	5.392.355	646.831
Overige instellingslasten	6.518.978	6.145.886	373.092	5.058.336	1.460.642
<u>Totaal lasten</u>	<u>57.223.132</u>	<u>53.302.193</u>	<u>3.920.939</u>	<u>53.443.481</u>	<u>3.779.651</u>
Saldo baten en lasten	3.095.020	-376.511	3.471.531	-1.433.320	4.528.340
Financiële baten en lasten	516.823	-26.000	542.823	189.416	327.407
<u>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</u>	<u>3.611.843</u>	<u>-402.511</u>	<u>4.014.354</u>	<u>-1.243.904</u>	<u>4.855.747</u>

Analyse verslagjaar ten opzichte van de begroting

Algemeen

De begroting 2021 is vastgesteld met een negatief resultaat van € 402.000. Het werkelijke resultaat van het boekjaar 2021 is € 3.611.000, een verschil van € 4.014.000 ten opzichte van de begroting. De verdeling van het resultaat is :

Bestemmingsreserves algemeen publiek	1.813.189	
Bestemmingsreserves NPO	<u>1.321.197</u>	3.134.386
Bestemmingsreserves algemeen privaat	550.824	
Reserve schoolfonds privaat	<u>-73.367</u>	
		477.457
Totaal		<u>3.611.843</u>

Hierna volgt een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en de werkelijkheid.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

38

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Baten

Rijksbijdragen (+ € 7.205.000)

De rijksbijdragen zijn sterk gestegen door:

- In 2021 is de personele bekostiging conform de referentiesystematiek geïndexeerd. De indexering is hoger uitgevallen dan verwacht. (+ € 938.000).
- In de begroting is rekening gehouden met een groei van het aantal leerlingen van € 236.000. De tussentijdse groei van het leerlingenaantal is hoger dan verwacht. Hierdoor is de subsidie uit de groeiregeling uitgekomen op € 362.000 (+ € 126.000).
- De achterstandsscore is hoger vastgesteld dan begroot (+ € 354.000).
- De regeling nieuwkomers is in 2021 aangepast; hierdoor is er meer subsidie beschikbaar gekomen (+ € 139.000).
- De arbeidsmarkttoelage is in augustus 2021 toegekend om het werk op scholen met het grootste risico op onderwijsachterstanden aantrekkelijk(er) te maken (+ € 803.000).
- Het NPO is een (niet-structureel) investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. In 2021 heeft de stichting een bedrag van € 2.976.000 ontvangen.
- In 2021 is de subsidie Extra Hulp voor de Klas toegekend. Deze subsidie is bedoeld om het primair onderwijs hulp en ondersteuning te bieden door de inzet van extra personeel. De subsidie draagt hiermee bij aan het continueren van het onderwijs. Dit is noodzakelijk om (corona)achterstanden zoveel mogelijk te voorkomen en terug te dringen (+ € 1.016.000).
- Net als in 2020, zijn ook in 2021 extra middelen door het kabinet beschikbaar gesteld voor Inhaal- en ondersteuningsprogramma's Covid-19 (+ € 339.000).
- Vanuit het samenwerkingsverband is er deelgenomen aan projecten over inclusief onderwijs zoals: HUB en Onze Aanpak. De extra bijdrage vanuit het SWV is € 309.000.

Overige overheidsbijdragen (+ € 5.000)

De gemeentelijke subsidies zijn nagenoeg conform begroting. De gemeentelijke subsidies gaan vooral over projecten in het kader van Gelijke Kansen zoals: schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor de ontwikkeling van leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

Overige baten (+ € 180.000)

De overige baten zijn € 180.000 hoger dan begroot. De belangrijkste verschillen zijn de baten uit de ouderbijdragen (+ € 81.000), deze waren minimaal begroot. Ook is de post 'ter beschikking van personeel aan derden' hoger uitgevallen dan begroot (+ € 51.000).

Lasten

Personele lasten (+ € 2.041.000)

De totale personele lasten zijn € 1.770.000 hoger dan begroot. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De forse toename van de personele lasten gedurende 2021 ten opzichte van de begroting. Dit komt door de uitkering indexering CAO in december 2021. Ook zijn meer personeelsleden in dienst gekomen door het beschikbaar komen van de subsidies in het kader van bestrijding achterstanden Covid-19 (+ € 1.524.000). De overige personele lasten zijn € 477.000 hoger dan begroot door enerzijds hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij worden betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en bij de inzet

voor vermindering van de werkdruk (€ 860.000). Anderzijds zijn er lagere uitgaven van integraal personeelsbeleid en vooral minder scholing als gevolg van Covid-19 (€ 240.000).

Afschrijvingen (-/- € 3.000)

De afschrijvingen zijn nagenoeg conform begroting.

Huisvestingslasten (+ € 1.509.000)

De huisvestingslasten zijn € 1.317.000 hoger uitgevallen dan begroot. De hogere uitgaven komen vooral ten laste van de posten preventief onderhoud van de schoolgebouwen (+ € 577.000), kosten energie en water (+ € 109.000) en toevoeging onderhoudsvoorziening (+ € 757.000).

De toename van het preventief onderhoud is vooral het gevolg van de stelselwijziging groot onderhoud. De uitgaven lager dan € 25.000 worden direct in het resultaat opgenomen. In de begroting 2021 was hier nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn de kosten hoger door 'inhuur vastgoed begeleiding' voor de uitvoering van de verschillende business cases (+ € 148.000).

De stelselwijziging groot onderhoud was ten tijde van de opmaak begroting 2021 nog niet bekend. Door de stelselwijziging is de toevoeging aan de voorziening € 757.000 hoger dan begroot.

Overige instellingslasten (+ € 373.000)

De overige instellingslasten zijn hoger dan begroot (€ 373.000) vanwege:

- Uitgaven (naast loonkosten) die betrekking hadden op de subsidies NPO, Inhaal en ondersteuningsprogramma en Extra hulp voor de klas (€ 100.000);
- Stijging van de uitgaven, ten opzichte van de begroting, voor leermiddelen en ICT (€ 268.000).

7.4. Financiële kerncijfers

Op grond van de kengetallen is er, net als voorgaande jaren, sprake van een sterke financiële positie. De financiële positie is volgens de maatstaf van het ministerie voldoende om eventuele tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen is toereikend.

Financieel	2021	2020	2019	2018	2017
Balans					
Activa					
Materiële vaste activa	7.777.398	6.493.822	7.060.475	6.735.626	7.075.400
Financiële vaste activa	8.250.000	8.250.000	8.000.000	10.000.000	10.000.000
Vorderingen	4.115.114	4.412.486	3.989.418	4.783.219	4.526.099
Effecten	4.766.224	4.216.515	3.496.179	4.717.887	5.156.255
Liquide middelen	<u>13.861.178</u>	<u>14.343.972</u>	<u>10.012.832</u>	<u>4.492.105</u>	<u>3.852.779</u>
	38.769.914	37.716.795	32.558.904	30.728.837	30.610.533
Passiva					
Eigen vermogen publiek	11.088.161	7.953.775	10.259.138	13.837.824	14.100.492
Eigen vermogen privaat	7.338.029	6.860.572	5.799.113	6.591.288	6.133.973
Voorzieningen	12.029.538	11.147.032	10.356.922	4.189.004	3.751.564
Kortlopende schulden	<u>8.314.186</u>	<u>11.755.416</u>	<u>6.143.731</u>	<u>6.110.721</u>	<u>6.624.504</u>
	38.769.914	37.716.795	32.558.904	30.728.837	30.610.533
	2021	2020	2019	2018	2017
Baten					
Rijksbijdragen	56.104.358	47.502.495	45.499.842	43.203.159	39.081.867
Overige overheidsbijdragen	2.935.755	3.025.583	3.324.263	3.259.001	2.989.220
Overige baten	<u>1.278.039</u>	<u>1.482.083</u>	<u>1.587.254</u>	<u>2.646.254</u>	<u>1.397.192</u>
Totaal baten	60.318.152	52.010.161	50.411.359	49.108.414	43.468.279
Lasten					
Personele lasten	43.289.510	41.323.136	38.281.885	37.776.281	34.135.105
Afschrijvingen	1.375.458	1.669.654	1.331.317	1.398.590	1.126.884
Huisvestingslasten	6.039.186	5.392.355	4.574.368	4.455.157	4.073.296
Overige instellingslasten	<u>6.518.978</u>	<u>5.058.336</u>	<u>5.189.421</u>	<u>4.840.682</u>	<u>4.495.215</u>
Totaal lasten	57.223.132	53.443.481	49.376.991	48.470.710	43.830.500
Saldo baten en lasten	3.095.020	-1.433.320	1.034.368	637.704	-362.221
Financiële baten en lasten	<u>516.823</u>	<u>189.416</u>	<u>587.691</u>	<u>-443.057</u>	<u>169.212</u>
Resultaat	3.611.843	-1.243.904	1.622.059	194.647	-193.009

	2021	2020	2019	2018	2017
Kengetallen					
Solvabiliteit	78,56%	68,83%	81,13%	80,11%	78,36%
Liquiditeit	2,74	1,95	2,85	2,29	2,04
Huisvestingsratio	10,55%	10,09%	9,26%	9,19%	9,29%
Weerstandsvermogen	30,55%	28,48%	31,85%	41,60%	46,55%
Rentabiliteit	5,99%	-2,39%	0,40%	0,40%	-0,44%
Ratio bovenmatig eigen vermogen	0,98	0,83	1,05	1,45	1,46

Toelichting kengetallen

Jaarlijks wordt de ontwikkeling van het eigen vermogen kritisch bekeken. Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico's op te kunnen vangen en daarmee de toekomst van de stichting blijvend te garanderen. Bovenstaande kengetallen van de stichting zijn boven de norm: de stichting is financieel gezond!

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 41

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een organisatie op langere termijn in staat moet worden geacht haar verplichtingen aan derden te kunnen voldoen. Als het eigen vermogen inclusief voorzieningen tegenover de totale passiva wordt gesteld, is de norm >30%.

Liquiditeit

De liquiditeit van een organisatie wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Hierbij worden de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden. Dit cijfer geeft aan in welke mate op korte termijn aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar wordt gebracht. In het algemeen wordt een norm van 0,75 voldoende geacht.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding aan van de huisvestingslasten plus de afschrijvingen ten opzichte van de totale lasten. Een ratio lager dan de norm geeft aan dat er geen bovenmatige uitgaven aan de huisvestingsfaciliteiten wordt uitgegeven. De norm is <10%, de ratio voor 2021 is 10,21%. Een hogere ratio dan de norm is het gevolg van de stelselwijziging omtrent de onderhoudsvoorziening waardoor de kosten inclusief toevoeging toenemen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en de opgetelde totale en financiële baten. De signaleringswaarde ligt op 5%.

Rentabiliteit

Rentabiliteit is de verhouding tussen de winst en de baten die tot deze winst hebben geleid. In het bedrijfsleven heeft de rentabiliteit een andere betekenis dan voor een schoolbestuur, waar het 'rendement' vaak wordt gemeten aan de hand van resultaten van leerlingen. Het ministerie kijkt over het algemeen naar de rentabiliteit over een periode van 3 jaar (of langer). Hierbij houdt men een signaleringsgrens van 0% aan.

Bovenmatig publiek eigen vermogen

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2020 een nieuwe formule ontwikkeld voor het berekenen van een signaleringswaarde voor de bovengrens van de reservepositie van de besturen in alle onderwijssectoren. De inspectie benadrukt daarbij dat deze signaleringswaarde voor het eigen vermogen geen norm is, maar een startpunt voor een gesprek. Een bestuur kan immers goede redenen hebben om tijdelijk meer eigen vermogen aan te houden dan de signaleringswaarde voorschrijft. De signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen is dan: $(0,5 \times \text{aanschafwaarde gebouwen } 1,27) + (\text{boekwaarde resterende materiële vaste activa}) + (\text{omvangafhankelijke rekenfactor} \times \text{totale baten})$. Een ratio boven 1,00 is bovenmatig. Voor 2021 is de ratio 0.99. De stijging wordt mede veroorzaakt door subsidie vanuit het NPO. De scholen hebben plannen gemaakt voor de inzet van de middelen NPO en deze zullen de komende jaren worden ingezet waardoor de ratio zal dalen.

7.5. Treasuryverslag Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer binnen de stichting wordt gevoerd door het CvB. De Treasury Commissie (TC), die bestaat uit het CvB, de controller en vertegenwoordigers van de RvT, heeft een adviserende rol. De TC van de stichting wordt bijgestaan door de vermogensbeheerder Verwer & Janssen.

In het Treasurystatuut is vastgelegd wat de voorwaarden zijn voor beleggingen. In het statuut verwijzen we naar de regeling 'Beleggen, lenen en derivaten OCV 2019'.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 42

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Financieel verslag

Kind en Onderwijs Rotterdam belegt in 4 *notes*, ieder ter waarde van € 2.000.000. De structuur van drie van deze beleggingen is een vaste looptijd van tien jaar en een 100% inleggarantie. Eén *note* heeft een 90% inleggarantie en heeft een A en een A3-*rating*. Hierdoor voldoet deze niet aan de voorwaarden in het Treasurystatuut. Daarin staat gesteld dat de beleggingen minstens een *single A-rating* hebben, afgegeven door tenminste twee van de vier ratingsbureaus Moody's, Standard and Poor, Fitch en DBRS. In 2022 zullen we in overleg met de vermogensbeheerder beoordelen welke actie we ondernemen ten aanzien van de A-A3 *note*, om wel te voldoen aan de gestelde voorwaarden.

De effectenportefeuille laat het volgende verloop zien:

	Nominale waarde 31-12-2021	Nominale waarde 31-12-2020
<i>Financiële vaste activa en effecten</i>		
Notes	€ 8.000.000	€ 8.000.000
	Beurswaarde	Beurswaarde
Notes	€ 9.019.800	€ 8.518.800

Ontwikkelingen corona en rentebeleid

Algemeen

Kind en Onderwijs Rotterdam heeft belegd in effecten met een 90-100% kapitaalgarantie. Hierdoor hebben eventuele negatieve effecten door de coronapandemie nagenoeg geen invloed op het vermogen. In 2020 hebben de banken aangegeven om voor liquide middelen boven de € 500.000 (later € 250.000) een negatieve rente te bespreken. Eind december 2020 is overleg gevoerd met het CvB over dit 'negatieve rentebeleid' en is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om tegen gunstige voorwaarden de overtollige liquide middelen aan te houden. In mei 2021 heeft dit geleid tot het deelnemen aan Schatkistbankieren. Hierdoor is er geen sprake meer van negatieve rente.

Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam

Doelstelling

Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam (hierna: Steunfonds) wil het Christelijk primair onderwijs in Rotterdam in stand houden, bevorderen en uitbreiden. Het Steunfonds stimuleert en initieert projecten die leerlingen en medewerkers in staat stellen het onderwijs te volgen en te geven, waardoor de kwaliteit van het onderwijs verbetert.

Vermogensbeheer

Het vermogensbeheer van het Steunfonds is uitbesteed aan de vermogensbeheerder IBS Capital Allies.

Verslag van de vermogensbeheerder 2021

Ondanks de opgelopen rente, was 2021 een goed beleggingsjaar. Het ruime monetaire beleid van centrale banken en de goede bedrijfsresultaten resulteerden in goede rendementen op de aandelenbeurzen. Door de opgelopen rente lieten de koersen van obligaties een ander beeld zien dan verwacht. Het rendement van de effectenportefeuille kwam in 2021 uit op 11,8%.

Het rendement op de categorie aandelen was met 37,3% uitzonderlijk hoog. De vergelijkingsmaatstaf, de MSCI ACWI Index, gaf een rendement van 27,5%. Het verschil tussen het behaalde rendement en het rendement van de benchmark kwam daarmee uit op bijna 10%. Een indrukwekkende *outperformance*. De obligatiebeleggingen daalde met -/-2,8%.

KPMG A.O.

De kwartovereenkomst rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

43

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

met de vergelijkingsmaatstaf de FTSE Euro Broad IG Bond Index die een rendement liet zien van -/ -2,9%. Naast de effectenportefeuille, die bij IBS Capital is ondergebracht, participeert het Steunfonds in WoonVermogen; dit is een initiatief van het Leger der Heils. Het betreft een impactinvestering van €250.000 in een hypothecaire lening met een looptijd van 10 jaar. De jaarlijkse rentevergoeding is 1,9%. Met het rendement worden tussenwoningvormen ontwikkeld voor mensen uit de maatschappelijke opvang. De investering in WoonVermogen sluit goed aan bij de ambitie van het Steunfonds om met het vermogen maatschappelijk verschil te maken.

Financieel verslag

Het Steunfonds heeft in 2021 schenkingen ontvangen voor het project Hoogbegaafdheid en besloten deze schenkingen beschikbaar te stellen aan Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, specifiek aan de school Quadratum.

In 2021 zijn de effecten en verstrekte hypothecaire lening als volgt:

	Koerswaarde	
	31-12-2020	31-12-2021
Obligaties	1.688.586	1.414.734
Aandelen	2.527.929	3.351.490
Woonvermogen Leger Des Heils*	250.000	250.000
Totaal	4.466.515	5.016.224

*WoonVermogen is geen financieel effect, maar een hypothecaire lening die verstrekt is aan het Leger Des Heils

Ontwikkeling 2022 Steunfonds

2022 was een onrustig begin voor de financiële markten. De economie laat een goed herstel zien nu de coronapandemie onder controle lijkt te komen. De pandemie heeft geleid tot verstoorde aanvoerlijnen van producten. Door een tekort aan producten en onderdelen stijgen de prijzen. Dat effect werd versterkt door sterk oplopende energieprijzen. Het gevolg is een groeiende inflatie in de Verenigde Staten en Europa. De verwachting is dat de rente hierdoor verder zal gaan oplopen.

Daar komt bij dat de oorlog in de Oekraïne veel internationale onrust heeft veroorzaakt. De sancties tegen Rusland zullen een negatief effect hebben op de wereldeconomie. Door de oplopende rente en de economische onrust dalen de aandelenbeurzen wereldwijd. Het Steunfonds heeft gelukkig een lange beleggingshorizon.

7.6. Continuïteitsparagraaf

Het is belangrijk dat schoolbesturen vooruitkijken en tijdig anticiperen op ontwikkelingen zoals leerling daling of -stijging, uitstroom van personeel vanwege leeftijd of omvangrijke investering in ICT, infrastructuur en huisvesting. Deze ontwikkelingen kunnen financiële consequenties hebben en daarom is van belang dat het bestuur de direct betrokkenen informeert over deze ontwikkelingen en vooral over de maatregelen die getroffen worden deze in goede banen te leiden. In deze toekomstparagraaf zijn de verwachte cijfers van Kind en Onderwijs Rotterdam weergegeven. De financiële cijfers van het Steunfonds zijn hierin niet opgenomen.

Financieel continuïteitstoezicht van de inspectie

Het financieel toezicht van de inspectie heeft twee toezichtsarrangementen:

- Basistoezicht waarbij het toezicht zich beperkt tot de jaarlijkse risicoanalyse aan de hand van de jaarcijfers.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 44

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

- Aangepast financieel continuïteitstoezicht: hierbij is de financiële continuïteit van het onderwijs binnen afzienbare termijn in het geding. De inspectie vraagt het bestuur om een verbeterplan op te stellen en volgt de uitvoering daarvan met een intensiteit die past bij de ernst van de situatie.

Kind en Onderwijs Rotterdam valt op basis van de jaarrekening 2021 en haar kengetallen, alsmede door de toekomstige ontwikkelingen onder het basistoezicht.

Feiten en Cijfers 2022

	Aantal scholen BAO 25 SBO 3 Brinnummers BAO 23 SBO 3		Leerlingen 1-10-2021 7.204 Ambitie 2022 7.391
	Excellente en goede scholen 3 Ambitie 2022 10		Basisarrangement 100%
	Aantal medewerkers 791		FTE's 1-10-2021 598,71 Formatieplan 1-10-2022 600,86
	Ziekteverzuim 3,6% Ambitie 2022 3,5%		Resultaat regulier 2022: € -/ - 442.000 Formatieplan 2022/2023 € 102.000
	Investerings schoolgebouwen 2022 € 52.000		Investerings ICT, inventaris en leermethoden 2022 € 1.689.000

Leerling ontwikkeling

	1-10-2020	1-10-2021	Prognose 1-10-2022	Prognose 1-10-2023	Prognose 1-10-2024	Prognose 1-10-2025	Prognose 1-10-2026
Basisonderwijs	6.878	6.926	7.122	7.297	7.485	7.575	7.624
Speciaal Basisonderwijs	236	278	269	269	269	269	269
Aantal leerlingen	7.114	7.204	7.391	7.566	7.754	7.844	7.893
<i>Jaarlijkse groei</i>		90	187	175	188	90	49

De komende jaren verwachten we een stijging van het leerlingenaantal door groei in de wijken Park16Hoven (KC De Stern), het Liskwartier (IKC De Lis), Crooswijk (KC Talma) en Kralingen (nieuwe locatie Nieuwe Park Rozenburg). De stijging van het leerlingenaantal brengt ook een stijging van de rijksbijdragen met zich mee.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 45

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Formatieontwikkeling

De personeelsformatie in 2021-2022 en 2022-2023 is hoger als gevolg van de inzet voor NPO. Vanaf 1 oktober 2023 verwachten we dat de formatie afneemt door de verminderde middelen vanuit NPO.

Personeelsformatie	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025
DIR	36,61	36,46	36,20	36,20	36,20
OP	406,10	421,21	417,70	412,70	414,30
OOP	156,00	143,19	114,00	114,00	114,00
Totaal	598,71	600,86	567,90	562,90	564,50
Waarvan NPO	39,54	46,42			

In de formatie wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de situatie bij aanvang van het schooljaar. Dit betekent dat er formatie wordt toebedeeld op grond van wat een school nodig heeft (T) en niet waarop de bekostiging is gebaseerd (T-1).

Balansontwikkeling

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Materiële vaste activa	7.777.398	8.128.853	8.118.119	8.159.184	8.174.744	8.301.686
Financiële vaste activa	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
Vorderingen	4.232.275	4.232.275	4.232.275	4.232.275	4.232.275	4.232.275
Liquide middelen	13.568.241	11.207.910	9.563.054	9.585.043	9.628.975	9.617.913
	33.577.914	31.569.038	29.913.448	29.976.502	30.035.994	30.151.874
Passiva						
Eigen vermogen publiek	11.088.161	6.619.285	4.943.695	4.986.749	5.026.241	5.122.121
Eigen vermogen privaat	2.146.029	2.146.029	2.146.029	2.146.029	2.146.029	2.146.029
Voorzieningen	12.029.538	12.089.538	12.109.538	12.129.538	12.149.538	12.169.538
Kortlopende schulden	8.314.186	8.314.186	8.314.186	8.314.186	8.314.186	8.314.186
	33.577.914	29.169.038	27.513.448	27.576.502	27.635.994	27.751.874

Bij het maken van de meerjarenbegroting 2022-2026 in de maand oktober 2021, zijn wij uitgegaan van de op dat moment geprognostiseerde balanspositie. In het jaarverslag 2021 is dit geactualiseerd met de cijfers van de jaarrekening 2021.

Toelichting op de balans

ACTIVA

Algemeen

In 2022 zal de liquiditeit met € 2.362.000 afnemen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het negatieve resultaat van € 4.471.000 en de investeringen (€ 1.741.000) die hoger zijn dan de afschrijvingen (€ 1.390.000).

Tegenover de afname van de liquiditeit in 2022 staat een toename in 2021 als gevolg van niet uitgegeven middelen ten laste van coronasubsidies. Deze middelen worden in 2022 en 2023 wel besteed. De investeringen zijn uitgaven voor vervanging van inventaris, ICT en methoden. De investeringen zijn nodig om onze concurrentiepositie te verbeteren en de scholen uit te rusten met faciliteiten voor 21-eeuwse vaardigheden.

Financiële vaste activa

Kind en Onderwijs Rotterdam belegt in 4 notes met een 90-100% kapitaalsgarantie en een looptijd tot 2029. De vermogensbeheerder Verwer & Janssen ziet mede toe op deze beleggingen.

Accountants & Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 46

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Flottende activa

De post flottende activa bestaat uit kortlopende vorderingen en liquide middelen. Deze post is bijna niet te voorspellen en hangt nauw samen met de kortlopende schulden, waar bijvoorbeeld de crediteuren onder vallen. Bij de berekening van flottende activa is de stand per 31 december 2021 als uitgangspunt genomen en hier zijn de volgende mutaties bij opgeteld:

- De mutaties van materiële vaste activa (investeringen gaan ten koste van het banksaldo);
- De mutatie van financiële vaste activa (expirerende obligaties worden bijgeschreven op de bank);
- De mutatie in het kader van de vereenvoudiging bekostiging waardoor de 'vordering OCW' eind 2022 vervalt;
- Het resultaat (winst zorgt voor extra liquide middelen, verlies voor een afname).

PASSIVA

Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen kan, onder voorbehoud van stelselwijzigingen, alleen muteren door middel van het behaalde resultaat. Aan het private vermogen wordt een deel van het resultaat toegekend dat wordt behaald met de financiële baten en lasten. Het publieke vermogen is de sluitpost binnen de vermogensopstelling.

Voorzieningen

Deze balanspost wordt vooral gevormd door de huisvestingsvoorziening waar het meerjaren-onderhoudsplan aan ten grondslag ligt. Naast de onderhoudsvoorziening zijn personele voorzieningen zoals jubileum en langdurig zieken ook onder deze post verwerkt. De mutaties in de voorziening voor 2021 betreffen: € 1.360.000 voor de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan, de toevoeging betreft € 1.400.000. Daarnaast is er voor € 20.000 een toename opgenomen van de jubileumvoorziening.

Kortlopende schulden

Deze post is bijna niet te voorspellen en hangt nauw samen met de flottende activa.

Resultaatontwikkeling

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Baten						
Rijksbijdragen	56.104.358	55.669.337	54.373.189	51.982.042	52.454.903	53.186.371
Overige overheidsbijdragen	2.935.755	2.940.899	2.673.235	2.453.799	2.453.799	2.453.799
Overige baten	<u>1.278.039</u>	<u>1.014.310</u>	<u>1.068.550</u>	<u>1.068.550</u>	<u>1.068.550</u>	<u>1.068.550</u>
	60.318.152	59.624.546	58.114.974	55.504.391	55.977.252	56.708.720
Lasten						
Personele lasten	43.289.510	47.481.801	45.919.062	43.919.727	44.398.811	44.976.173
Afschrijvingen	1.375.458	1.390.345	1.346.734	1.308.435	1.309.440	1.207.658
Huisvestingslasten	6.039.186	5.042.676	4.835.509	4.855.509	4.871.343	5.071.343
Overige instellingslasten	<u>6.493.451</u>	<u>10.152.600</u>	<u>7.663.259</u>	<u>5.351.666</u>	<u>5.332.166</u>	<u>5.331.666</u>
	57.197.605	64.067.422	59.764.564	55.435.337	55.911.760	56.586.840
Saldo baten en lasten	3.120.547	-4.442.876	-1.649.590	69.054	65.492	121.880
Financiële baten en lasten	<u>-59.528</u>	<u>-26.000</u>	<u>-26.000</u>	<u>-26.000</u>	<u>-26.000</u>	<u>-26.000</u>
Resultaat	3.061.019	-4.468.876	-1.675.590	43.054	39.492	95.880

Bij het maken van de meerjarenbegroting 2022-2026 in de maand oktober 2021 zijn wij uitgegaan van het op dat moment geprognostiseerde resultaat. In het jaarverslag 2021 is dit geactualiseerd met de cijfers van de jaarrekening 2021. In de begroting 2022 is rekening gehouden met de middelen voor NPO die €500,- per leerling bedragen. In mei 2022 is naast deze €500,- een bedrag van €464,- per achterstandsscore toegevoegd. Dat is voor onze stichting totaal €3,7 miljoen. Dit bedrag is niet verwerkt in bovenstaande tabel.

KPMG Audit

Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022 47

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Toelichting op de begroting

In 2022 wordt een negatief resultaat verwacht van € 4.471.000. Het negatieve resultaat 2022 wordt veroorzaakt door:

- De vereenvoudiging van de bekostiging per januari 2023. Vanaf 2023 zal de bekostiging per kalenderjaar zijn in plaats van per schooljaar. Hierdoor vervalt de vordering op het ministerie van OCW aan het einde van het kalenderjaar 2022. Dit heeft een negatief effect op de begroting van 2022 (€ 2.400.000).
- NPO-middelen die in 2021 zijn ontvangen, maar waarvan de uitgaven in de jaren 2022 en 2023 verricht zullen worden (€ 1.629.000)
- Reguliere begroting exclusief vereenvoudiging en NPO-middelen (€ -/- 442.000)

De reguliere begroting 2022 kenmerkt zich door een aantal bijzondere lasten:

In 2022 zal de school KC de Stern in de wijk Park16hoven zich verder ontwikkelen. Bij het ontwikkelen van een nieuwe school lopen de lasten voor de baten uit en zal de stichting investeren in leermiddelen, personeel en huisvesting.	€ 240.000
De ontwikkeling van het leerlingaantal van de school Quadratum stagneert. De inkomsten van zowel OCW, PPO als de schenking zijn onvoldoende dekkend om de lasten te bekostigen.	€ 100.000
In het kader van de profilering scholen en aantrekkelijke schoolgebouwen zijn er middelen beschikbaar gesteld.	€ 235.000

Toelichting op de meerjarenraming van de staat van baten en lasten

Baten

- **Rijksbijdragen**
De rijksbijdragen zijn berekend op basis van de leerlingprognoses zoals vermeld onder de leerlingontwikkeling. De komende jaren verwachten we een stijging van het leerlingenaantal door groei in de wijken Park16Hoven (KC De Stern), het Liskwartier (IKC De Lis), Crooswijk (KC Talma) en Kralingen (nieuwe locatie Nieuwe Park Rozenburg). De stijging van het leerlingenaantal brengt ook een stijging van de rijksbijdragen met zich mee.
In 2022 zal door de vereenvoudiging van de bekostiging de jaarlijkse vordering op OCW van € 2.400.000 vervallen. Hierdoor dalen de reguliere bijdragen eenmalig vanuit het rijk.

De overige rijksbijdragen stijgen door het beschikbaar stellen van projectsubsidie vanuit het Ministerie van OCW voor:

- De subsidie G5 Slimmer Organiseren voor de periode 2020-2024 is € 580.000 per schooljaar.
- De subsidie G5 Zij-instroom voor de periode 2020-2024 is € 260.000 per schooljaar.

- **Coronasubsidies**
De middelen vanuit het NPO zijn in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 totaal € 10.700.000. Onze scholen hebben naar aanleiding van een schoolscan plannen uitgewerkt die mede zijn afgestemd met de MR van de school.

Van de NPO-gelden zien we dat de verwerking van de baten voor lopen op de bestedingen. Dat komt voor een deel doordat plannen met de start van schooljaar 2021-2022 nog niet volledig uitgewerkt of uitgezet zijn. Ook konden sommige plannen nog niet uitgevoerd worden vanwege het tekort aan geschikt personeel en/of de beschikbaarheid van externe deskundigen. In de begroting wordt ervan uitgegaan dat eind 2023 de middelen van de coronasubsidies zijn besteed. De middelen niet besteed in 2021, zullen in de jaren 2022 en 2023 worden uitgegeven.

De scholen met een hoge achterstandsscore ontvangen voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 totaal voor € 4.000.000 aan subsidie arbeidsmarkttoelage. Over de besteding van deze toelage is overeenstemming bereikt met de GMR.

De bijdragen van het samenwerkingsverband PPO zullen de komende jaren dalen doordat er onzekerheid is over de voortgang van een aantal projecten. Voor de zekerheid zijn alleen de verwachte aanvragen voor die projecten opgenomen.

- **Gemeente**

Vanaf het schooljaar 2019-2020 is het Rotterdams onderwijsbeleid *Gelijke kansen voor elk talent*. Hierbij is kansengelijkheid het centrale thema. De subsidie in de programmaperiode 2019-2022 zal lager zijn dan in de vorige programmaperiode. De gemeente heeft meer subsidie beschikbaar gesteld voor achterstandswijken daardoor ontvangen vooral de scholen in Prinsenland, Kralingen, Hoek van Holland en Nesselande minder subsidie. De betreffende scholen hebben hun activiteiten in de begroting voor 2022 aangepast aan de nieuwe beschikbare middelen.

De stichting participeert in samenwerkingsgroepen die het beleid van de gemeente Rotterdam voor na de planperiode Gelijke Kansen, vanaf 2023, (mede) bepalen. In de begroting zijn we ervan uitgegaan dat de subsidie voor de volgende planperiode gelijkwaardig is ten opzichte van de periode 2019-2022. Een uitzondering is gemaakt voor de subsidie ouderbetrokkenheid (€ 376.000). Deze zal per augustus 2023 vervallen en wordt daarom niet gecontinueerd. De personele uitgaven zijn in de toekomstige exploitatie (vanaf 2023) van de scholen wél gecontinueerd en daarom dienen de kosten uit de reguliere begroting betaald te worden.

- **Overige baten**

Onder de overige baten vallen: verhuur onroerende zaken, personeel uitgeleend aan derden, ouderbijdragen en schoolgelden, kindgebondenfinanciering van de Auris groep en ontvangen medegebruik vergoeding van bso's en schenkingen.

Lasten

- **Personele lasten**

De lonen en salarissen zijn geschat met de volgende uitgangspunten:

- De personeelsformatie van oktober 2021, zoals vastgelegd in de personeels- en salarisadministratie;
- De loonkosten zijn gebaseerd op de rapportage van de formatie per oktober 2021, waarin rekening gehouden is met, voor zover mogelijk, de indexering van de lonen en de werkgeverslasten voor 2022.

De personele lasten stijgen in 2022 ten opzichte van de rapportage 2021 door met name de toekenning van de arbeidsmarkttoelage vanuit coronasubsidies (hogere loonkosten per FTE, €2.000.000 per jaar) en uitbreiding in FTE door inzet NPO.

Professionalisering

Professionalisering is zowel een van de speerpunten van het landelijk onderwijsbeleid als binnen de gemeentelijke subsidie Gelijke kansen voor elk talent. De stichting heeft ook voor de komende jaren ruim € 1.000 per fte opgenomen voor professionalisering van de leerkrachten.

- **Afschrijvingslasten**
De afschrijvingslasten zijn afgeleid van de reeds aanwezige materiële vaste activa en van de nieuwe investeringsplannen. In 2022 wordt voornamelijk ingezet op investeringen in inventaris, ICT en vernieuwing van lesmethoden. De investeringen laten het volgende beeld zien:

	Begroting 2022 (€)
Gebouwen	52.000
Investeringen Inventaris en ICT	1.313.000
Investeringen Methodes	376.000
	1.741.000

- **Huisvestingslasten**
Onder de post onderhoud in 2022 is voor € 180.000 opgenomen te verrichten onderhoud in het kader van wet en regelgeving (o.a. verduurzaming en ventilatie). De schoonmaakkosten zijn verhoogd vanwege prijsindexering en de mogelijkheid voor incidentele vloerschoonmaak.
- **Overige instellingslasten**
 - De lasten leermiddelen en ICT zullen in 2022 stijgen door hogere uitgaven ICT aan licenties en beheer ICT-infrastructuur).
 - De lasten Rotterdams Onderwijs Beleid zijn voor de uitvoering van de programma's schoolontwikkelingsbudget, zij-instroom, werkdrukvermindering en Anders Organiseren. Dit zijn alleen de externe kosten. De kosten personeel ten laste van de subsidie Rotterdam Onderwijs Beleid zijn verwerkt in hoofdstuk 4: personele lasten.
 - Onder de post overige zijn onder andere middelen gereserveerd voor het project 'Rotterdams Goud'.
- **Nationaal Programma Onderwijs**
Onder de rijksbijdragen zijn de middelen verwerkt voor uitvoering van het NPO. Een deel van de kosten bestaat uit lonen en salarissen. De overige kosten betreffen inhuur van derden, uitgaven voor lesmethoden en overige materiele uitgaven. De middelen vanuit het NPO voor Kind en Onderwijs Rotterdam bedragen in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 in totaal € 10.700.000.

Voor de NPO-gelden zien we dat de verwerking van de baten voor lopen op de bestedingen. Dit komt doordat plannen met de start van schooljaar 2021-2022 nog niet volledig uitgezet zijn. Ook konden sommige plannen nog niet uitgevoerd worden vanwege het tekort aan geschikt personeel en/of de beschikbaarheid van externe deskundigen. In de begroting gaan we ervan uit dat eind 2023 de middelen vanuit de coronasubsidies zijn besteed. De middelen niet besteed in 2021 zullen in de jaren 2022 en 2023 worden uitgegeven.

Ontwikkeling liquiditeit

Op basis van een kasstroomoverzicht wordt in onderstaand overzicht de verwachte ontwikkeling van de liquiditeit per kalenderjaar weergegeven.

Kasstroomoverzicht

<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Saldo baten en lasten	3.061.019	-4.468.876	-1.675.590	43.054	39.492	95.880
Overige mutaties EV	0	0	0	0	0	0
	3.061.019	-4.468.876	-1.675.590	43.054	39.492	95.880
Afschrijvingen	1.375.458	1.390.345	1.346.734	1.308.435	1.309.440	1.207.658
<u>Mutaties werkkapitaal</u>						
• Vorderingen	244.104	2.400.000	0	0	0	0
• Effecten	0	0	0	0	0	0
• Kortlopende schulden	-3.441.230	0	0	0	0	0
	-3.197.126	2.400.000	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	882.506	60.000	20.000	20.000	20.000	20.000
	2.121.857	-618.531	-308.856	1.371.489	1.368.932	1.323.538
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>						
(Des)investeringen Gebouwen	-112.087	-52.000	0	0	0	0
(Des)investeringen Inventaris en ICT	-2.250.186	-1.313.350	-1.200.000	-1.300.000	-1.300.000	-1.300.000
(Des)investeringen Methodes	-296.761	-376.450	-136.000	-49.500	-25.000	-34.600
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
	-2.659.034	-1.741.800	-1.336.000	-1.349.500	-1.325.000	-1.334.600
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>						
Mutatie financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Mutatie liquide middelen	-537.177	-2.360.331	-1.644.856	21.989	43.932	-11.062

In 2022 zal de liquiditeit met € 2.360.000 afnemen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het negatieve resultaat van € 4.471.000 en de investeringen (€ 1.741.000) die hoger zijn dan de afschrijvingen (€ 1.390.000).

Tegenover de afname van de liquiditeit in 2022 staat een toename in 2021 als gevolg van niet uitgegeven middelen ten laste van coronasubsidie. Deze middelen worden in de jaren 2022 en 2023 wel besteed.

De investeringen zijn uitgaven voor vervanging van inventaris, ICT en methoden. De investeringen zijn nodig om onze concurrentiepositie te verbeteren en de scholen uit te rusten met faciliteiten voor 21-eeuwse vaardigheden.

De mutaties in de voorziening voor 2022 betreffen: € 1.360.000 voor de uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan, de toevoeging betreft € 1.400.000. Daarnaast is er voor € 20.000 een toename opgenomen van de jubileumvoorziening.

Treasurybeleid 2022

Voor het treasurybeleid gelden de volgende algemene doelstellingen:

- Voldoende liquiditeit
- Lage financieringskosten
- Risicomijdende uitzettingen
- Kosteneffectief betalingsverkeer
- Beheersen en bewaken financiële risico's

In 2021 is de stichting overgegaan op de methode Schatkistbankieren. Hierdoor wordt over het publiek vermogen geen rente betaald. De situatie zullen we in 2022 continueren.

Kengetallen bij het toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen

Het financiële toezicht op het onderwijs is onderdeel van de activiteiten van de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van dat toezicht is het zogenaamde 'toezicht op de financiële continuïteit'. Het gaat hier om de vraag of een schoolbestuur of instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Het toezicht maakt deel uit van het geïntegreerd toezicht en vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventuele signalen, bepaalt de inspectie of de positie van de instelling nader onderzocht moet worden. Bij de analyse worden kengetallen gebruikt.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen of instellingen moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast financieel toezicht, als daar sprake van zou zijn. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

De set kengetallen waar de inspectie gebruik van maakt, geldt voor alle schoolbesturen en instellingen. Er zijn, afhankelijk van de context, verschillen in het belang van de kengetallen en de te gebruiken grenswaarden voor de signalering. In het onderstaande overzicht worden de kengetallen voor de stichting weergegeven.

Indicatoren inspectie	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Signalerings-- waarde
	Werkelijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	
Solvabiliteit	75,2%	71,1%	69,3%	69,4%	69,5%	69,6%	<30%
Liquiditeit	2,14	1,56	1,36	1,37	1,37	1,37	< 0,75
Huisvestingsratio	10,6%	7,9%	8,1%	8,8%	8,7%	9,0%	>10%
Weerstandvermogen	21,9%	15,0%	12,5%	13,2%	13,2%	13,2%	<5%
Rentabiliteit	5,1%	-7,5%	-2,9%	0,1%	0,1%	0,2%	<0%
Ratio bovenmatig EV	0,98	0,58	0,43	0,43	0,43	0,43	> 1,00

Als er meerdere keren niet aan de signaleringswaarden wordt voldaan, kan de inspectie ingrijpen. Op basis van de bovengenoemde indicatoren is het basistoezicht van toepassing en hoeft niet gevreesd te worden dat de continuïteit van de stichting in het geding is.

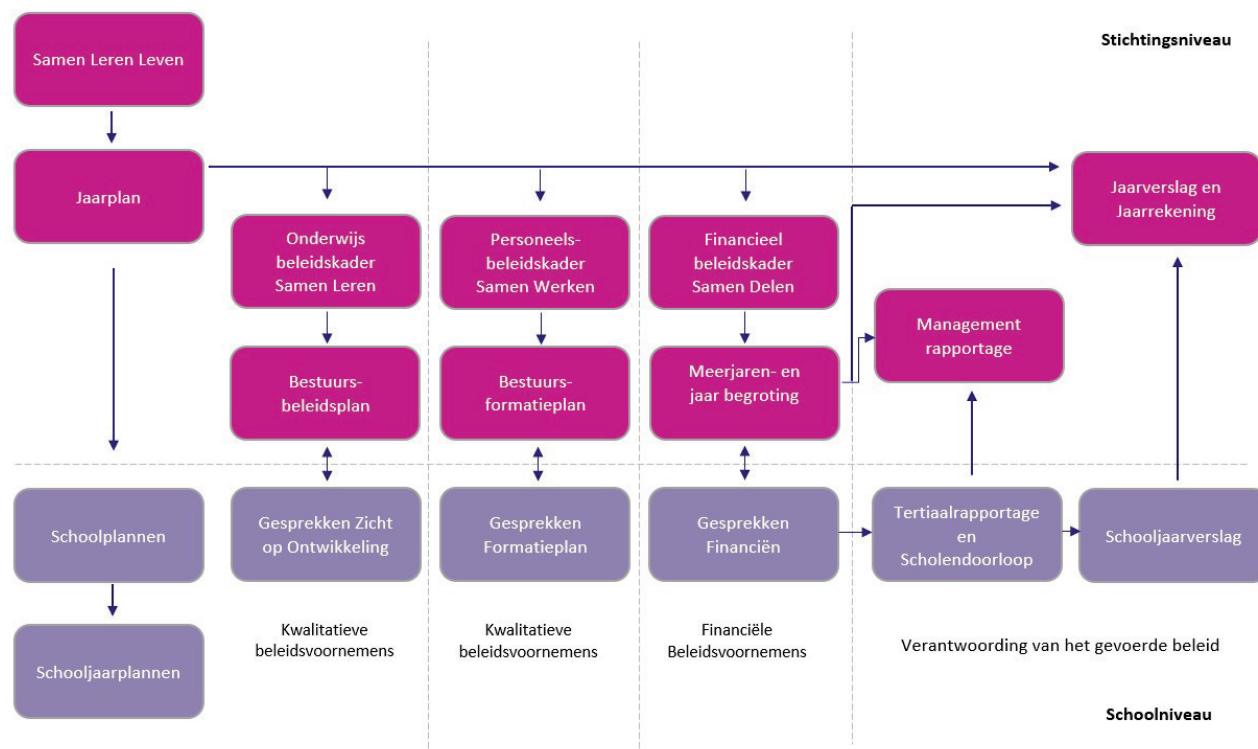
Kind en Onderwijs Rotterdam heeft geen bovenmatig eigen vermogen; het beleid is erop gericht om zoveel mogelijk te investeren het onderwijs.

7.7. Risicobeheersing

De planningscyclus ziet er schematisch als volgt uit:

De basis van deze cyclus wordt gevormd door het strategisch beleidsplan *Samen Leren Leven*. In dit beleidsplan zijn de richting en de doelen beschreven die de stichting wil realiseren.

De kwalitatieve doelen worden vertaald naar beleidsvoornemens die verwerkt worden in de meerjarenbegroting.

Er zijn diverse instrumenten waarmee data wordt verkregen. Dit wordt besproken met de directeuren. De gesprekken leiden tot inzicht over kwaliteit, ontwikkeling en risico's op de scholen en ook tot adviezen voor directeuren. Tijdens de gesprekken wordt voortgegaan op het eerdere gesprek om de ontwikkeling zichtbaar te maken. Gesprekken met directeuren leiden altijd tot afspraken voor het vervolg. Wanneer er zorg is over de ontwikkeling van de school wordt dit besproken op de staf of de Scholendoorloop.

In onderstaande alinea's en tabellen staat een overzicht van de risico's met de meeste impact per beleidsterrein:

Risico-analyse Onderwijs en Kwaliteit

Om de kwaliteitsontwikkeling te volgen, te verbeteren en met elkaar in verband te brengen, zet het bestuur op het gebied van Onderwijs en Kwaliteit verschillende instrumenten in:

- Zicht op ontwikkelingsgesprekken 2 keer per jaar
- Scholendoorloop in de staf twee keer per jaar
- Interne Audits 1 keer per twee of vier jaar
- Deskundigheidsbevordering
 - Focus PO en de cruciale leerdoelen
 - Leerwinst berekend door het CED
 - Deskundigheidsbevordering van IB-ers
 - Ondersteuning bij subsidieaanvragen en -verantwoording voor kwaliteitsverbetering

KPMG Audit

Documentnummer rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

53

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Ontwikkeling van de leerlingen op tussen- toetsen vertoont onvoldoende vooruitgang Niet behalen van centrale eindtoets.	<ul style="list-style-type: none"> • Na 3 jaar onvoldoende inspectiebezoek met mogelijk zwak • In Venster zijn de onvoldoende toetsen zichtbaar • Imagoschade • Leerkrachten werving • Onvoldoende leerlingaantallen is lager bedrag financieel risico 	Hoog	ZoO gesprekken en analyse van data Audit intern aan de hand van de inspectienormen. Inzet externen voor risicogroepen met interventieplan
Arbeidsmarkt krapte levert onvoldoende kundig personeel op	<ul style="list-style-type: none"> • Geen goede leerkrachten • Werkdruk • Verlies kwaliteit van school • Resultaten van de scholen dalen • Ontevreden ouders • Daling leerlingaantal 	Hoog	Scholendoorloop: alle beleidsterreinen vertellen hoe de scholen zich ontwikkelen en waar zorgen zijn. Daarna wordt voor instabiele scholen een intensiever traject gestart. Meer Begeleiding van onvoldoende functionerende en startende leerkrachten Didactisch coaches
Ontwikkelingen van 'passend onderwijs' arrangementen	Door stijging van het aantal SO-leerlingen zal PPO haar budgetten moeten wijzigen. Hierdoor zal het budget vanuit het SWV vermoedelijk verminderen.	Middel	Directeuren goed informeren over de financiële mogelijkheden vanuit het ondersteuningsplan
Leerlingen ontvangen een advies dat niet passend is bij hun behaalde resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • Ongewenste Opstroom of afstroom • Kansen(on)gelijkheid 	Laag	Scholen maken jaarlijks een PO-VO analyse. Daarmee evalueren zij hun adviestraject en stellen bij waar nodig. Jaarlijks bespreken tijdens ZoO gesprekken

Risico-analyse HRM

We binden en boeien medewerkers zodat we zo veel mogelijk goede leerkrachten kunnen behouden en aantrekken. Onze scholen zijn autonoom binnen de kaders van het strategisch beleidsplan, schoolplan, de financiële kaders en de afgesproken mandaatregelingen. Verantwoordelijkheden worden zo laag mogelijk in de organisatie gelegd, zonder het belang van de totale organisatie uit het oog te verliezen. Zo waarborgen wij kleinschaligheid. We werken continu aan deskundigheidsbevordering van alle directeuren en medewerkers.

- Gesprekkencyclus: Gedurende het gehele schooljaar zijn we in gesprek met de medewerker over ambities en de voortgang hiervan voor zowel de medewerker als de school. Elke medewerker heeft twee gesprekken per jaar als individu. Daarnaast zijn er teamgesprekken over de verdeling van het werk waarbij de ambities van de school en de medewerkers samen komen.
- Formatieplan gesprekken: jaarlijks
- Medewerkersbetrokkenheidsonderzoek: 1 keer per twee jaar

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Arbeidsmarktkrapte	Onvoldoende gekwalificeerd personeel	Hoog	Professionalisering van Arbeidsmarktcommunicatie en recruitment. Doelgroep benadering (boeien en binden toekomstige leerkrachten) Leerwerkplekken van zij-instromers Taskforce lerarentekort
Vervangingsproblematiek	Door ziekte of zwangerschap onvoldoende ruimte op de arbeidsmarkt om de vervanging adequaat op te lossen.	Hoog	Opzetten van een flexibele schil eventueel in samenwerking met andere besturen en gemeente. Nieuwe methoden voor vervanging ontwikkelen.
Modernisering participatiefonds.	Een groter deel van de uitkeringslast voor gewezen medewerkers komt bij het bevoegd gezag te liggen. Deze uitkeringslasten hebben daarmee een negatieve invloed op de exploitatie.	Middel	Voorkomen van uitstroom personeel door medewerkers te binden, boeien en goed te begeleiden. Ook eventueel van werk naar werk.

Risico-analyse Financiën en Huisvesting - financiële planning en control cyclus

De jaarbegroting van het volgend kalenderjaar is een samenvoeging van alle schoolbegrotingen, de collectieve begroting en de begroting van het staffureau. De begrotingen dienen als instrument om te meten en te sturen op de voorgenomen doelen. Om zicht te houden en te sturen op de uitvoering van de gemaakte afspraken in de begroting, worden er elke vier maanden gesprekken gevoerd met directeuren en rapportages gemaakt. De rapportages worden na overleg met de directies besproken met CvB, en de financiële auditcommissie van de RvT. Er wordt financieel verslag gedaan door heldere rapportages zoals het jaarverslag. Twee keer per jaar tijdens de begroting en de jaarrekening wordt de risicoanalyse geactualiseerd.

We streven naar financieel gezonde scholen van voldoende omvang en kwaliteit of met andere woorden: 'in elke buurt een gezonde goede school dichtbij huis'. Leerlingaantallen zijn bepalend voor te ontvangen subsidies, recht op vierkante meters, aantal personeelsleden, reputatie in de wijk en ook voor het voortbestaan van de school. De afgelopen jaren heeft Kind en Onderwijs Rotterdam in samenspraak diverse 'kleine' scholen 'opgelost' door fusie en/of overdracht. Ook steunen wij ouderinitiatieven op onze scholen en denken wij met de gemeente bij vraagstukken rondom segregatie en kansengelijkheid. Daarbij doen we ook recht aan de verdere invulling van onze identiteit en de afspiegeling van de gemeente Rotterdam, de Rotterdamse wijken.

Wij zijn direct betrokken bij het strategisch huisvestingsplan van de gemeente. Samen met de schoolbesturen bouwt Rotterdam aan toekomstbestendige huisvesting van scholen, aansluitend op de behoefte in de stad. Van scholen met structureel een leerlingenaantal onder de opheffingsnorm, wordt nauwgezet overwogen of groei, samenvoeging, fusie of sluiting mogelijk of wenselijk is. We streven uiteraard naar financieel gezonde scholen van voldoende omvang en kwaliteit. De afgelopen jaren heeft Kind en Onderwijs Rotterdam in samenspraak met een ander Rotterdamse schoolbestuur diverse kleine scholen kunnen helpen door fusie en/of overdracht.

Risico omschrijving	Consequentie van het optreden van het risico	Risico begroting	Actie om dit risico te verkleinen of weg te nemen
Covid-19	Uitval door besmetting Vervanging nodig maar lastig te vinden Risico voor borging kwalitatief goed onderwijs.	Hoog	Ventilatie eisen op scholen verhogen/verbeteren, voldoende ontsmettingsmiddelen beschikbaar stellen, schoonmaak intensiveren Werkgevers zijn wettelijk verplicht om binnen hun bedrijf een RI&E op te stellen, waarin zij alle gezondheids- en veiligheidsrisico's van het werk inventariseren en aangeven hoe ze die risico's aanpakken. Aangezien coronabesmetting op het werk nog steeds een reëel risico is, zullen er plannen moeten worden opgesteld die aangeven op welke manier er veilig gewerkt kan worden.
Kosten groot onderhoud huisvesting	Verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij schoolbesturen Bedrag van OCW dekt de kosten niet.	Hoog	Duidelijke afspraken nodig voor huisvesting en meerjarenonderhoudsplan. Afstemmen op ontvangsten voor onderhoud van Ministerie van OCW. Leegstandreductieplan opstellen en realiseren.
Onrendabele bezetting schoolgebouwen. Het leegstandbeleid.	Leegstaande lokalen kosten geld: vergoeding is gebaseerd op de leerlingaantallen (normatieve m2)	Hoog	In overleg met stafbureau en schooldirecteur afspraken maken over stijging leerlingaantallen. Leegstandreductieplan opstellen en realiseren.
Stijging leerlingaantallen komt niet overeen met wat is opgenomen in de begroting.	Baten vallen lager uit	Middel	Tussentijdse rapportage van ontwikkeling leerlingaantal. Indien nodig minder geld uitgeven of minder fte inzetten.
Gemeentelijke subsidie Rotterdam	De gemeentelijke subsidies vanuit het beleidsplan maken een substantieel deel uit van de exploitatie van de stichting. 60% van de subsidie is ingezet in formatie.	Laag	Het beleid vanuit de gemeente Rotterdam is tot 2023 vastgelegd. Het meedoen in bestuurlijk overleg over de toebedeling van subsidie geeft tijdig duidelijkheid over de te nemen acties.
Vereenvoudiging bekostiging	Individueel kunnen scholen een negatieve impact ondervinden van de vereenvoudiging als de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) van de school hoger is dan de landelijke GGL.	Laag	De GGL van de school richting de landelijke GGL brengen door bij het werven van personeel ook op de leeftijd te letten.

Jaarrekening 2021

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

B Jaarrekening

B1 Geconsolideerde balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

1	Activa	31-12-2021	€	31-12-2020	€
	Vaste activa				
1.2	<u>Materiële vaste activa</u>				
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.502.344		1.552.502	
1.2.2	Inventaris en apparatuur en ICT	5.406.371		4.131.940	
1.2.3	Leermiddelen	868.683		809.380	
			7.777.398		6.493.822
1.3	<u>Financiële vaste activa</u>				
1.3.5	Effecten	8.000.000		8.000.000	
1.3.6	Langlopende vordering u/g	250.000		250.000	
			8.250.000		8.250.000
	Totaal vaste activa		16.027.398		14.743.822
	Vlottende activa				
1.5	<u>Vorderingen</u>				
1.5.1	Debiteuren	454.605		197.296	
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	2.304.078		2.171.256	
1.5.7	Overige vorderingen	1.356.431		2.043.934	
			4.115.114		4.412.486
1.6	<u>Effecten</u>				
1.6.1	Effecten	4.766.224		4.216.515	
			4.766.224		4.216.515
1.7	<u>Liquide middelen</u>		13.861.178		14.343.972
	Totaal vlottende activa		22.742.516		22.972.973
	Totaal activa		38.769.914		37.716.795

KPMG Audit
Document waarop ons rapport
2230932/22X00183719AVN d.d.

27 juni 2022

(mede) betrekking heeft.
KPMG Accountants N.V.

2	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.1	Stichtingskapitaal privaat	3.333.588	3.333.588
2.1.2	Algemene reserve publiek	3.892.337	3.892.337
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek	7.195.824	4.061.438
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat	<u>4.004.441</u>	<u>3.526.984</u>
	Totaal groepsvermogen	18.426.190	14.814.347
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	555.853	569.078
2.2.3	Onderhoudsvoorziening	<u>11.473.685</u>	<u>10.577.954</u>
		12.029.538	11.147.032
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	661.092	1.101.489
2.4.4	Kortlopende schulden aan OCW	821.776	946.603
2.4.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.027.684	1.699.827
2.4.7	Schulden terzake van pensioenen	555.709	477.429
2.4.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>4.247.925</u>	<u>7.530.068</u>
		8.314.186	11.755.416
	<u>Totaal passiva</u>	<u><u>38.769.914</u></u>	<u><u>37.716.795</u></u>

B2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2021

	2021 €	Begroting 2021 €	2020 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	56.104.358	48.898.389	47.502.495
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	2.935.755	2.930.038	3.025.583
3.5 Overige baten	<u>1.278.039</u>	<u>1.097.255</u>	<u>1.482.083</u>
Totaal baten	60.318.152	52.925.682	52.010.161
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	43.289.510	41.248.020	41.323.136
4.2 Afschrijvingen	1.375.458	1.378.256	1.669.654
4.3 Huisvestingslasten	6.039.186	4.530.031	5.392.355
4.4 Overige lasten	<u>6.518.978</u>	<u>6.145.886</u>	<u>5.058.336</u>
Totaal lasten	<u>57.223.132</u>	<u>53.302.193</u>	<u>53.443.481</u>
Saldo baten en lasten	3.095.020	-376.511	-1.433.320
5 Financiële baten en lasten	516.823	-26.000	189.416
Totaal resultaat	<u><u>3.611.843</u></u>	<u><u>-402.511</u></u>	<u><u>-1.243.904</u></u>

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het primair onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

De bestemming van het resultaat 2021 is als volgt :

Bestemmingsreserves algemeen publiek	1.813.189	
Bestemmingsreserves NPO	<u>1.321.197</u>	
		3.134.386
Bestemmingsreserves algemeen privaat	550.824	
Reserve schoolfonds privaat	<u>-73.367</u>	
		<u>477.457</u>
Totaal	<u><u>3.611.843</u></u>	

B3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2021

	2021 €	2020 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	3.095.020	-1.433.320
Aanpassing voor :		
Afschrijvingen	1.375.458	1.669.654
Mutaties voorzieningen	882.506	790.110
	<u>2.257.964</u>	<u>2.459.764</u>
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Debiteuren	-257.309	-124.339
- Vorderingen	554.681	-298.729
- Effecten	-549.709	-720.336
- Crediteuren	-440.397	-179.743
- Kortlopende schulden	-3.000.833	5.791.428
	<u>-3.693.567</u>	<u>4.468.281</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.659.417	5.494.725
Ontvangen interest	41.739	46.967
Betaalde interest/financiële lasten	-64.510	-52.537
Financiële baten en lasten	4.071	2.000
(On) gerealiseerde koersresultaten	535.523	192.986
	<u>516.823</u>	<u>189.416</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.176.240	5.684.141
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa (investering)	-2.659.034	-1.103.001
Financiële vaste activa	-	-250.000
	<u>-2.659.034</u>	<u>-1.353.001</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	<u>-482.794</u>	<u>4.331.140</u>
Beginstand liquide middelen	14.343.972	10.012.832
Mutatie liquide middelen	<u>-482.794</u>	<u>4.331.140</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u><u>13.861.178</u></u>	<u><u>14.343.972</u></u>

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De daling wordt met name veroorzaakt door een afname van de kortlopende schulden en overlopende passiva. De afname wordt veroorzaakt door betaling in 2021 aan de samenwerkingspartners subsidieregeling zij-instroom PO G5, De middelen voor inhaal en ondersteuningsprogramma zijn in 2021 besteed (€ 775.000) en de voorbereidingskredieten die gaan over huisvestingsprojecten van de gemeente (€ 2.600.000) zijn in 2021 uitgegeven.

Daarnaast is er een positief resultaat van ruim 3.250.000 wat ook van invloed is op de kasstroom van de Stichting. Het positieve resultaat zal in 2022 ingezet worden.

B4 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2021

Algemeen

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam, gevestigd te Rotterdam Linker Rottekade 292, is een stichting en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41125532. Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de stichting als de Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam, eveneens gevestigd te Rotterdam Linker Rottekade 292 en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41128832

De activiteiten van de stichtingen vinden plaats in Nederland en bestaat uit onderwijzen van het primair onderwijs.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2021, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2021.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO). Op basis hiervan wordt de jaarrekening zoveel mogelijk overeenkomstig Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek opgesteld. In het kader hiervan worden de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) met in het bijzonder hoofdstuk 660 Onderwijsinstellingen (RJ 660) toegepast en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021. Tevens worden de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT) toegepast.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Staat van Baten en Lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Per school worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Voorzieningen.

Financiële instrumenten

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen. Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), schulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: vorderingen en schulden, geldmiddelen en investeringen in aandelen en obligaties

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Risico's financiële instrumenten

Wij maken in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Deze financiële instrumenten stellen de organisatie bloot aan markt-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Kind en Onderwijs een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de organisatie te beperken.

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen. Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Kredietrisico

De vorderingen bestaan merendeel uit vordering op overheden of uitvoerende instanties, hierbij loopt Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam geen kredietrisico. De overige vorderingen zijn slechts 1% van het totaal.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt aangezien Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam geen gebruik maakt van leningen.

Liquiditeitsrisico

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam loopt geen significante liquiditeitsrisico's.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de stichting en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd.

In de geconsolideerde jaarrekening is opgenomen:

* Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs Rotterdam

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, ontvangen investeringssubsidies en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

	Afschrijvings- percentage in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
• Gebouwen en verbouwingen	428-120	2,8%-10%	€ 500
• Inventaris en apparatuur	480-96	2,5%-12,5%	€ 500
• Ict	120-24	10%-50%	€ 500
• Leermethoden	285-96	4,2%-12,5%	€ 500

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten aandelen, obligaties en uitgegeven geldleningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen en obligaties gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering. De note's worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Voor materiële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderverslies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderverslies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderverslies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief zou zijn verantwoord

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Effecten

De ter beurze genoteerde effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. De overige effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De lagere marktwaarde wordt per ultimo jaar vastgesteld.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de contante waarde niet significant afwijkt. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel. Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd en wordt gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend tot uitdiensttreding niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Voorziening groot onderhoud

Een voorziening wordt gevormd voor verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan panden, installaties e.d. op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud. De uitgaven van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de onderhoudsvoorziening voor zover deze is gevormd door de beoogde kosten. Indien de kosten van groot onderhoud uitgaan boven de boekwaarde van de voor het desbetreffende actief aangehouden voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Rijksbijdrage

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel zoals verhuur, ouderbijdragen en overige baten, dan worden deze eveneens in het jaar verwerkt waarop het bedrag betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Huuropbrengsten en uitleenvergoedingen voor personeel worden lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomst). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Nederlandse pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door Stichting ABP of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien op basis van de uitvoeringsovereenkomst met betrekking tot een bedrijfstakpensioenregeling per balansdatum een verplichting bestaat, wordt een voorziening gevormd als het waarschijnlijk is dat de aanwending van een maatregelenpakket, dat nodig is voor het herstel van de per balansdatum bestaande dekkingsgraad, zal leiden tot een uitstroom van middelen en de omvang daarvan betrouwbaar kan worden geschat.

Indien sprake is van aanpassingen van de per balansdatum opgebouwde aanspraken die voortvloeien uit toekomstige salarisverhogingen die per balansdatum reeds zijn toegezegd en die voor rekening van de Stichting komen wordt hiervoor een voorziening gevormd.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'.

De beleidsdekkingsgraad komt eind 2021 uit op 110,6%. Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren, moet de beleidsdekkingsgraad minimaal 90% zijn.

De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Ontslagvergoedingen

Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de Stichting zich aantoonbaar heeft verbonden tot beëindiging van het dienstverband van een of meer personeelsleden vóór de gebruikelijke pensioendatum of tot een uitkering ter stimulering van vrijwillig ontslag. De Stichting heeft zich aantoonbaar verbonden tot het doen van ontslaguitkeringen als formeel een gedetailleerd plan (of regeling) is opgesteld en intrekking daarvan door de Stichting redelijkerwijs niet meer kan plaatsvinden. In het plan / de regeling zijn de betrokken locaties, alsmede de functie en het geschatte aantal van de werknemers die zullen worden ontslagen, de ontslaguitkering voor iedere functie(groep) en de periode die gemeoid is met de uitvoering van het plan benoemd. Ten aanzien van de ontslaguitkeringen bij vrijwillig ontslag worden de verplichtingen en de last berekend op basis van het aantal personeelsleden dat naar verwachting op het aanbod zal ingaan.

De ontslaguitkeringen die over meer dan 12 maanden na balansdatum betaalbaar worden gesteld worden tegen contante waarde gewaardeerd. De disconteringsvoet betreft de marktrente (effectief rendement) van hoogwaardige ondernemingsobligaties op balansdatum.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Belastingen

De Stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van een beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

		1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2a Inventaris en Apparatuur	1.2.2 b ICT	1.2.3 Leermiddelen	1.2 Materiële vaste activa
Verrijingsprijs	31-12-2020	3.128.316	5.065.499	5.148.503	3.262.218	16.604.536
Afschrijvingen t/m	31-12-2020	-1.575.814	-2.301.381	-3.780.681	-2.452.838	-10.110.714
Boekwaarde	31-12-2020	1.552.502	2.764.118	1.367.822	809.380	6.493.822
Investeringen	2021	112.087	1.099.141	1.151.045	296.761	2.659.034
Afschrijvingen	2021	-162.245	-265.048	-710.707	-237.458	-1.375.458
Desinvesteringen	2021	-74.438	-581.558	-2.245.761	-1.314.524	-4.216.281
Desinvestering afschrijvingen	2021	74.438	581.558	2.245.761	1.314.524	4.216.281
Mutatie boekwaarde		-50.158	834.093	440.338	59.303	1.283.576
Verrijingsprijs	31-12-2021	3.165.965	5.583.082	4.053.787	2.244.455	15.047.289
Afschrijvingen t/m	31-12-2021	-1.663.621	-1.984.871	-2.245.627	-1.375.772	-7.269.891
Boekwaarde	31-12-2021	1.502.344	3.598.211	1.808.160	868.683	7.777.398

In de post gebouwen zijn ook begrepen de uitbreidingen en verbouwingen aan bestaande schoolgebouwen.
De volgende panden en lokalen zijn gefinancierd met privaat vermogen van de stichting:

- De Stelberg (50 m2)
- Talmaschool (250 m2)
- Albert Plesmanschool (100 m2)
- JJ Buskesschool (60 m2)
- Mozaiek (100 m2)
- De Ark (100 m2)
- Waalsche school (150 m2)

De mogelijke opbrengsten bij eventuele afstoting van deze panden/lokalen komen ten gunste van het privaat vermogen van de stichting.

De investeringen in inventaris en apparatuur en ICT bestaan uit tafels, kasten, stoelen, speeltoestellen, gymzaaltributen, touchscreens, laptops, pc's etc.

1.3 Financiële vaste activa

1.3.5 Effecten	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen en verstrekkingen	verkoop	Boekwaarde 31-12-2021	Nominale waarde of garantiewaarde
	€	€	€	€	
1.3.5.1 Overige	8.000.000	0	0	8.000.000	8.000.000
Totaal Effecten	8.000.000	0	0	8.000.000	

De Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam heeft eind 2019 belegd in 4 notes ieder ter waarde van 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van 10 jaar. 3 notes hebben een 100% inleggarantie en 1 note 90% inleggarantie. De effecten portefeuille per 31-12-2021 is als volgt:

		Inleggarantie	Koers 31-12-2021
BARCLAYS 100% KG SXXP Note 2019 - 2029	Barclays	2.000.000	120,30%
BNP 100%KG MCXP Note 2019 - 2029	BNP Paribas	2.000.000	116,06%
CS 100% KG SDGP Note 2019 - 2029	Credit Suisse	2.000.000	110,94%
EFG 90% KG Biotech Note 2020-2027	EFG International	2.000.000	103,69%
		8.000.000	

1.3.6 Langlopende vordering u/g	Boekwaarde 31-12-2020	Uitgegeven geld	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2021	Rente percentage
	€	€	€	€	
1.3.6.1 Leger des Heils	250.000	0	0	250.000	1,90%
Totaal langlopende vordering u/g	250.000	0	0	250.000	

In 2020 heeft het Steunfonds geïnvesteerd in WoonVermogen van het Leger des Heils. De overeenkomst van geldlening is afgesloten voor een periode van 10 jaar. Op 13 september 2030 zal er € 250.000 worden afgelost. Het rentepercentage bedraagt 1,9%

1.5	Vorderingen	31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
1.5.1	Debiteuren	454.605		197.296	
			454.605		197.296
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW		2.304.078		2.171.256
1.5.7	Overige vorderingen				
	Gemeente Rotterdams Onderwijsbeleid	322.654		416.194	
	Borg	136.150		232.300	
	Te ontvangen BOOR inzake Babylon	0		436.422	
	Gemeente huisvesting	409.363		0	
	Overig nog te ontvangen bedragen	64.752		160.218	
	Overige vorderingen	40.888		45.016	
	Vooruitontvangen kosten	382.624		753.784	
			<u>1.356.431</u>		<u>2.043.934</u>
	Totaal vorderingen		<u>4.115.114</u>		<u>4.412.486</u>

De posten opgenomen onder de vorderingen hebben allen een looptijd van minder 12 maanden.

Kortlopende vordering OCW

De vordering op OCW ontstaat doordat de maandelijkse betalingen van de personele lumpsum in de eerste 5 maanden van het schooljaar lager zijn dan 1/12 van het jaarbedrag. Dit wordt in de laatste 7 maanden van het schooljaar gecompenseerd doordat in die maanden meer dan 1/12 deel wordt uitbetaald.

Te ontvangen BOOR inzake Babylon

In augustus 2020 zijn de scholen Asch van Wijk en Babylon samengevoegd. De formele afhandeling heeft na augustus 2020 plaatsgevonden. Hierdoor zijn de OCW subsidies van het Brinnummer 08GN Babylon overgemaakt naar Stichting BOOR. In 2021 zijn deze middelen ontvangen.

Borg

Onder borg staan betaalde bedragen aan borg, die zijn betaald ter bruikleen van de hardware van Snappet. De hardware die wordt gebruikt betreft tablets die gebruikt worden door de kinderen op school. Conform de overeenkomst zal de betaalde borgsom retour worden ontvangen bij inlevering van de geleende hardware.

Gemeente huisvesting

In 2021 zijn de renovatie en nieuwbouw van de Asch van Wijkschool en Arentschool gereedgekomen. Onder de post gemeente huisvesting is de vordering voor de afrekening van de projecten opgenomen.

Vooruitontvangen kosten

Onder de vooruitontvangen kosten zijn lasten opgenomen van o.a. jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie, de jaarbestelling 2021/2022 leermethoden die in het jaar 2022 ten laste van de exploitatie worden gebracht.

1.6	Effecten	Boekwaarde	Aankopen	Verkopen	Koersresultaat	Boekwaarde	Nominale waarde of
		31-12-2020	2021	2021	2021	31-12-2021	garantiewaarde
		€	€	€	€	€	
1.6.1	Effecten						
1.6.1.1	Obligaties	1.688.586	620.305	-820.913	-73.244	1.414.734	1.117.000
1.6.1.2	Aandelen	2.527.929	1.851.116	-1.636.296	608.741	3.351.490	Niet van toepassing
	Totaal effecten	<u>4.216.515</u>	<u>2.471.421</u>	<u>-2.457.209</u>	<u>535.497</u>	<u>4.766.224</u>	

Obligatie

De looptijd van de obligaties loopt uiteen van 2021 tot en met 2045. De nominale waarde is de waarde die bij uitloting of einde van de looptijd van de obligatie wordt uitgekeerd.

De obligaties en aandelen zijn beursgenoteerd

Effecten Portefeuille

	Koerswaarde	
	31-12-2020	31-12-2021
Obligaties	1.688.586	1.414.734
Aandelen	2.527.929	3.351.490
Totaal	<u>4.216.515</u>	<u>4.766.224</u>

1.7	Liquide middelen	31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
1.7.2	Banken en kassen		<u>13.861.178</u>		<u>14.343.972</u>
	Totaal liquide middelen		<u>13.861.178</u>		<u>14.343.972</u>

De onder de liquide middelen opgenomen deposito's betreffen uitsluitend deposito's die direct of vervroegd opvraagbaar zijn.

Voor een toelichting op de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2 Passiva

2.1 Eigen Vermogen

	Saldo 31-12-2020	Mutaties			Saldo 31-12-2021
		Bestemming Resultaat	Mutaties <2021	Mutaties 2021	
2.1.1 Stichtingskapitaal privaat	3.333.588	0	0	0	3.333.588
2.1.2 Algemene reserve publiek	3.892.337	0	0	0	3.892.337
	7.225.925	0	0	0	7.225.925
2.1.3 Bestemmingsreserves publiek					
2.1.3.a Bestemmingsreserves algemeen publiek	4.061.438	1.813.189	0	0	5.874.627
2.1.3.a Bestemmingsreserves NPO	0	1.321.197	0	0	1.321.197
	4.061.438	3.134.386	0	0	7.195.824
2.1.4 Bestemmingsreserves privaat					
2.1.4.a Bestemmingsreserves algemeen privaat	2.776.227	550.824	0	0	3.327.051
2.1.4.b Reserve schoolfonds privaat	750.757	-73.367	0	0	677.390
	3.526.984	477.457	0	0	4.004.441
Totaal eigen vermogen	14.814.347	3.611.843	0	0	18.426.190

Bestemmingsreserve NPO

Per 31 december 2021 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit de ontvangen middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de bestrijding van de achterstanden opgelopen als gevolg van het Corona virus. Deze middelen zullen in 2022 en 2023 besteed worden.

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het primair onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

De bestemming van het resultaat 2021 is als volgt :

Bestemmingsreserves algemeen publiek	1.813.189
Bestemmingsreserves NPO	1.321.197
	3.134.386
Bestemmingsreserves algemeen privaat	550.824
Reserve schoolfonds privaat	-73.367
	477.457
Totaal	3.611.843

2.2 Voorzieningen

	Saldo 31-12-2020	Mutaties			Saldo 31-12-2021	<1 jr	2-5 jr	>5 jr
		Vrijval 2021	Dotaties 2021	Onttrekkingen 2021				
2.2.1 Personeelsvoorzieningen								
2.2.1.2 Jubileum	292.879	-25.210	60.966	-26.520	302.115	26.833	107.512	167.770
2.2.1.4 Langdurig zieken	276.199	0	247.238	-269.699	253.738	142.277	111.461	0
	569.078	-25.210	308.204	-296.219	555.853	169.110	218.973	167.770
2.2.3 Overige voorzieningen								
2.2.3.1 Onderhoud gebouwen	10.577.954	0	2.007.734	-1.112.003	11.473.685	281.949	3.934.248	7.257.488
	10.577.954	0	2.007.734	-1.112.003	11.473.685	281.949	3.934.248	7.257.488
Totaal voorzieningen	11.147.032	-25.210	2.315.938	-1.408.222	12.029.538	451.059	4.153.221	7.425.258

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is afgenomen doordat het aantal langdurig zieken (in WTF) dat naar verwachting gebruikt gaat maken van de WIA is afgenomen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijden.

2.4 Kortlopende schulden	31-12-2021 €	31-12-2020 €
2.4.3 Crediteuren	661.092	1.101.489
2.4.4 Kortlopende schulden aan OCW	821.776	946.603
2.4.6 Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.027.684	1.699.827
2.4.7 Schulden terzake van pensioenen	555.709	477.429
2.4.9 Overige kortlopende schulden en overlopende passiva		
2.4.9.1 Vakantiegeld	1.387.372	1.237.100
2.4.9.2 Nog te besteden subsidies OCW geoormerkt	2.338.424	3.070.086
2.4.9.3 Nog te besteden subsidies overige instanties	0	32.495
2.4.9.4 Nog te besteden subsidies Gemeente huisvesting	0	2.602.609
2.4.9.9 Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	522.129	587.778
	<u>4.247.925</u>	<u>7.530.068</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>8.314.186</u>	<u>11.755.416</u>

De posten opgenomen onder de kortlopende schulden hebben allen een looptijd van minder 12 maanden, met uitzondering van de post OCW. De schuld aan OCW betreft de correctie op de gewichtenregeling als gevolg van de controle op de toepassing van de gewichten toedeling van leerlingen. De correctie op de gewichtenregeling zal in 120 maandelijkse termijnen verrekend worden. Kortlopend in 2022 is € 124.824.

De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen zijn hoger ten opzichte van 2020 door een nabetaling in december 2021 van de indexering lonen over heel 2021 en stijging van personeelsleden ten opzichte van 2020.

Onder de post nog te besteden subsidies OCW geoormerkt is verwerkt de in het kader van penvoerderschap ontvangen subsidie Zij-instroom G5 (€ 2.225.000). Deze middelen worden in 2022 verdeeld over de deelnemende besturen.

De nog te besteden subsidie Gemeente huisvesting bestaan uit ontvangen voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouw van de Asch van Wijkschool en Arentschool, deze zijn in 2021 uitgevoerd en onder de kortlopende vorderingen is de vordering van de afrekening opgenomen.

De overige overlopende passiva bestaat uit nog te ontvangen kosten zoals afrekening 2021 docenten in het kader van lekker fit, de controle van de accountant en te ontvangen kosten in het kader van het project Opleiden in de School.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art.13. lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	datum	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
			geheel uitgevoerd afgerond	nog niet geheel en afgerond
Subsidie voor studieverlof	1091106	01-09-2020	X	
Subsidie voor studieverlof	1091069	01-09-2020	X	
Tegemoetkoming kosten opleidingscholen	1095217 OS-2009-A-004	01-11-2020	X	
Subsidie voor studieverlof	1091085	01-09-2020	X	
Subsidie voor studieverlof	1091187	01-09-2020	X	
Subsidiereregeling zij- instroom PO G5	G5 - Rotterdam	01-07-2020		X
Subsidiereregeling inhaal en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020/2021	IOP-74531- PO	01-07-2020	X	
Subsidiereregeling inhaal en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020/2021 tijdvak 2	IOP2 -74531- PO	01-10-2020	X	
Studieverlof	1165170	01-08-2021		X
Studieverlof	1165294	01-08-2021		X
Studieverlof	1165289	01-08-2021		X
Studieverlof	1177220	01-09-2021		X
Studieverlof	1165406	01-08-2021		X
Studieverlof	1165355	01-08-2021		X
Tegemoetkoming kosten opleidingscholen	1095217 OS-2009-A-004	01-02-2021		X
Tegemoetkoming kosten opleidingscholen	1185916 OS-2009-A-004	01-11-2021		X
Studieverlof	1165577	01-08-2021		X
Studieverlof	1166214	01-08-2021		X
Subsidiereregeling inhaal en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020/2021 tijdvak 4	IOP4 -74531- PO	01-06-2021	X	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art.13. lid 2 sub b)

G2-A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk datum	Bedrag van de		totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
		toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar		
		€	€	€	€
--	--	0	0	0	0
	Totaal	0	0	0	0

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk datum	Bedrag van de toewijzing	saldo 01-01- 2021	ontvangen in verslagjaar	lasten in verslagjaar	totale kosten 31-12-2021	saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
--	--	0	0	0	0	0	0
	Totaal	0	0	0	0	0	0

Att.: deze subsidies worden afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Er kan bovendien prestatieverklaring of een andere verantwoording over de prestaties worden verlangd. Zie tekst subsidiebeschikking.

B6 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van :

Dienst	<1 jaar	1-5 jaar
ARBO	175.000	
Onderhoudscontracten huisvesting	200.000	
Netwerk onderhoud	75.000	
Licenties netwerk en leermethoden	350.000	
Leerlingvolgsysteem	70.000	
Reproductie	230.000	
Schoonmaak	975.000	975.000
Inhuur startende leerkrachten	295.000	
Vakdocenten gym	280.000	
	2.650.000	975.000

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten en lasten

3 Baten

	2021 €	Begroting 2021 €	2020 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW	42.147.797	40.729.409	40.174.685
3.1.1.2 Personeels- arbeidsmarktbeleid	5.666.457	5.640.996	5.516.945
	<u>47.814.254</u>	<u>46.370.405</u>	<u>45.691.630</u>
3.1.2 Overige subsidies OCW			
3.1.2.1 Opleiden in de school	106.510	340.000	305.101
3.1.2.3 Bijzondere bekostiging samenvoeging	0	0	26.291
3.1.2.4 Bijzondere bekostiging nieuwkomers	438.997	300.000	305.218
3.1.2.5 Aanvullende bijzondere bekostiging	0	0	15.691
3.1.2.6 Overige geormerkte en niet geormerkte subsidies	2.033.002	818.000	72.690
3.1.2.7 Corona subsidie (IOP/EHK/NPO)	4.879.475	547.690	455.040
	<u>7.457.984</u>	<u>2.005.690</u>	<u>1.180.031</u>
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV			
3.1.4.1 Bijdrage SWV	832.120	522.294	630.834
	<u>832.120</u>	<u>522.294</u>	<u>630.834</u>
Totaal rijksbijdragen OCW	<u>56.104.358</u>	<u>48.898.389</u>	<u>47.502.495</u>

De rijksbijdragen zijn in 2021 € 7.205.000 hoger dan begroot. De rijksbijdragen zijn in 2021 door het Ministerie van OCW positief aangepast in het kader van de beschikbare loonruimte. Daarnaast zijn de overige subsidie OCW gestegen door het beschikbaar stellen van subsidie in het kader van de bestrijding van achterstanden Covid'18 zijnde inhaal en ondersteuningsprogramma € 339.000, extra handen voor de klas € 1.016.000 en middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs € 2.976.000.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies			
3.2.1.1 Schoolontwikkelingsbudget	1.632.404	1.693.190	1.791.658
3.2.1.2 Schakelklas	320.000	320.000	320.000
3.2.1.3 Leraren, zijinstroom en talent	234.676	308.863	258.424
3.2.1.4 Ouderbetrokkenheid	361.667	411.251	431.667
3.2.1.9 Overige gemeentelijke bijdragen	387.008	196.734	223.834
	<u>2.935.755</u>	<u>2.930.038</u>	<u>3.025.583</u>
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>2.935.755</u>	<u>2.930.038</u>	<u>3.025.583</u>

De gemeentelijke subsidies zijn conform begroting. De gemeentelijke subsidie betreffen voornamelijk projecten in het kader van het project "Gelijke Kansen" zoals schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

3.5 Overige baten

3.5.1 Medegebruik/verhuur onroerende zaken	375.308	393.600	626.942
3.5.2 Inkomsten personeel	90.970	39.500	57.574
3.5.5 Ouderbijdragen en schoolgelden	361.099	329.205	272.036
3.5.6 Overige			
3.5.6.1 SWV/Auris groep/PGB	10.275	6.000	8.375
3.5.6.2 Vergoeding BSO	289.531	284.000	279.187
3.5.6.9 Overige	150.856	44.950	237.969
	<u>450.662</u>	<u>334.950</u>	<u>525.531</u>
Totaal overige baten	<u>1.278.039</u>	<u>1.097.255</u>	<u>1.482.083</u>

De overige baten zijn €180.000 hoger dan begroot. In de overige baten zijn opgenomen de baten vanuit de ouderbijdragen (€ 361.000), deze zijn minimaal begroot. In 2021 is de doorbelasting van personeel hoger € 51.000.

4 Lasten

	2021	Begroting 2021	2020
	€	€	€
4.1 Personeelslasten			
4.1.1 Lonen en salarissen			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	30.511.108	38.974.622	29.265.620
4.1.1.2 Sociale lasten	5.483.757	0	5.359.556
4.1.1.3 Pensioenpremies	4.774.999	0	4.192.794
	<u>40.769.864</u>	<u>38.974.622</u>	<u>38.817.970</u>
4.1.2 Overige personele lasten			
4.1.2.1 Dotatie/vrijval overige personele voorzieningen	-13.225	20.000	81.534
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	1.640.708	779.613	1.535.402
4.1.2.3 ARBO	158.074	150.000	117.577
4.1.2.4 Scholing, IPB	558.501	796.292	505.724
4.1.2.5 Overige	707.069	827.493	715.960
	<u>3.051.127</u>	<u>2.573.398</u>	<u>2.956.197</u>
4.1.3 Uitkeringen (-/-)	-531.481	-300.000	-451.031
	<u></u>	<u></u>	<u></u>
Totaal personele lasten	<u>43.289.510</u>	<u>41.248.020</u>	<u>41.323.136</u>

De totale personele lasten zijn € 2.041.000 hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

Uitkering indexering CAO in december 2021. Daarnaast is er veel meer FTE in dienst gekomen in verband met het beschikbaar stellen van de subsidies in het kader van bestrijding achterstanden Covid-19

De overige personele lasten zijn € 477.000 hoger dan begroot door enerzijds hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij zijn betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en inzet voor vermindering van de werkdruk (€ 860.000). Anderzijds lagere kosten van integraal personeelsbeleid en vooral scholing € 240.000. De scholing is met name minder als gevolg van Covid-19.

Personeelsbestand

Per het einde van het boekjaar 2020 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie, omgerekend naar FTE's 583 (2019: 549).

	2021	Begroting 2021	2020
	€	€	€
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2 Materiële vaste activa			
4.2.2.1 Gebouwen	162.245	161.761	167.886
4.2.2.2 Inventaris, apparatuur en ICT	1.213.213	1.216.495	1.249.897
4.2.2.3 Boekverlies	0	0	251.871
	<u>1.375.458</u>	<u>1.378.256</u>	<u>1.669.654</u>
Totaal afschrijvingen	<u>1.375.458</u>	<u>1.378.256</u>	<u>1.669.654</u>
4.3.1 Huur	135.588	113.759	153.778
4.3.3 Onderhoud	1.487.642	909.977	1.648.843
4.3.4 Energie en water	943.880	834.256	884.033
4.3.5 Schoonmaakkosten	1.183.082	1.200.882	1.106.873
4.3.6 Heffingen	222.358	173.467	142.694
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	2.007.734	1.250.000	1.404.132
4.3.8 Overige huisvestingslasten	58.902	47.690	52.002
	<u>6.039.186</u>	<u>4.530.031</u>	<u>5.392.355</u>
Totaal huisvestingslasten	<u>6.039.186</u>	<u>4.530.031</u>	<u>5.392.355</u>

De huisvestingslasten zijn € 1.509.000 hoger uitgevallen dan voor 2021 was begroot. De hogere uitgaven worden voornamelijk gerealiseerd op de posten preventief onderhoud van de schoolgebouwen (€577.000) en kosten energie en water (€ 109.000).

De toename van het preventief onderhoud is vooral het gevolg van de stelselwijziging groot onderhoud. De uitgaven lager dan € 25.000 worden direct in het resultaat opgenomen. In de begroting 2021 was hier nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn de kosten hoger door 'inhuur vastgoed begeleiding' en de onderhoudskosten bij de uitvoering van de verschillende business cases (€ 70.000).

De stelselwijziging groot onderhoud was ten tijde van de opmaak begroting 2021 nog niet bekend. Door de stelselwijziging is de dotatie aan de voorziening € 757.000 hoger dan begroot.

	2021		Begroting 2021		2020
	€		€		€
4.4 Overige lasten					
4.4.1 Administratie- en beheerslasten					
4.4.1.1 Administratie en beheer	400.496		430.000		390.788
4.4.1.2 Accountantskosten	126.019		90.000		86.073
4.4.1.3 Overige	104.244		118.500		113.441
		630.759		638.500	
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen					
4.4.2.2 Onderhoud inventaris	22.647		37.837		11.925
4.4.2.3 Leermiddelen en ICT	2.349.893		2.068.045		2.015.721
		2.372.540		2.105.882	
4.4.4 Overige instellingslasten					
4.4.4.1 Lasten Rotterdams Onderwijsbeleid	1.104.712		1.101.943		722.886
4.4.4.2 Opleiden in de School/samenwerking	1.184.625		1.337.571		530.537
4.4.4.3 Telefoon	34.204		47.550		38.420
4.4.4.4 Inhuur arrangementen	205.101		78.808		151.930
4.4.4.5 Kosten TSO/BSO	41.390		23.000		36.402
4.4.4.8 Lasten ouderbijdragen	414.693		286.322		257.589
4.4.4.9 Schoolmaatschappelijk werk	166.820		161.488		184.547
4.4.4.10 Overige	364.134		364.822		518.077
		3.515.679		3.401.504	
Totaal instellingslasten	6.518.978		6.145.886		5.058.336

De instellingslasten zijn hoger dan begroot (€ 347.000) vooral door hogere uitgaven voor de projecten: inhaal- en ondersteuningsprogramma , Nationaal Programma Onderwijs, Leermiddelen en ICT en inhuur voor zorg arrangementen.

	2021		Begroting 2021		2020
	€		€		€
5 Financiële baten en lasten					
5.1 Rentebaten					
5.1.1 Rentebaten	41.739	41.739	0	0	46.967
					46.967
5.3 Waardeverandering financiële vaste					
5.3.1 Resultaat waardering koers effecten	535.523	535.523	0	0	192.986
					192.986
5.4 Overige opbrengsten financiële					
5.4.1 Overige financiële baten	4.071	4.071	0	0	2.000
					2.000
5.5 Rentelasten					
5.5.1 Rente en overige financiële lasten	-64.510	-64.510	-26.000	-26.000	-52.537
					-52.537
Saldo financiële baten en lasten	516.823		-26.000		189.416

B8 Enkelvoudige balans per 31 december 2021

(na resultaatbestemming)

1	Activa	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
	Vaste activa		
1.2	<u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	1.502.344	1.552.502
1.2.2	Inventaris en apparatuur en ICT	5.406.371	4.131.940
1.2.3	Leermiddelen	868.683	809.380
		7.777.398	6.493.822
1.3	<u>Financiële vaste activa</u>		
1.3.5	Effecten	8.000.000	8.000.000
		8.000.000	8.000.000
	Totaal vaste activa	15.777.398	14.493.822
	Vlottende activa		
1.5	<u>Vorderingen</u>		
1.5.1	Debiteuren	454.605	197.296
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	2.304.078	2.171.256
1.5.3	Rekening Courant Steunfonds	135.681	83.566
1.5.7	Overige vorderingen	1.337.911	2.024.261
		4.232.275	4.476.379
1.7	<u>Liquide middelen</u>	13.568.241	14.105.418
	Totaal vlottende activa	17.800.516	18.581.797
	Totaal activa	33.577.914	33.075.619

2	Passiva	31-12-2021	31-12-2020
		€	€
2.1	<u>Eigen vermogen</u>		
2.1.2	Algemene reserve publiek	3.892.337	3.892.337
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek	7.195.824	4.061.438
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat	<u>2.146.029</u>	<u>2.219.396</u>
	Totaal eigen vermogen	13.234.190	10.173.171
2.2	<u>Voorzieningen</u>		
2.2.1	Voorzieningen personeel	555.853	569.078
2.2.3	Onderhoudsvoorziening	<u>11.473.685</u>	<u>10.577.954</u>
		12.029.538	11.147.032
2.4	<u>Kortlopende schulden</u>		
2.4.3	Crediteuren	661.092	1.101.489
2.4.4	Kortlopende schulden aan OCW	821.776	946.603
2.4.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.027.684	1.699.827
2.4.7	Schulden terzake van pensioenen	555.709	477.429
2.4.9	Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>4.247.925</u>	<u>7.530.068</u>
		8.314.186	11.755.416
	Totaal passiva	<u><u>33.577.914</u></u>	<u><u>33.075.619</u></u>

B9 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2021

	2021 €	Begroting 2021 €	2020 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	56.104.358	48.898.389	47.502.495
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidie	2.935.755	2.930.038	3.025.583
3.5 Overige baten	<u>1.278.039</u>	<u>1.097.255</u>	<u>1.482.083</u>
Totaal baten	60.318.152	52.925.682	52.010.161
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	43.289.510	41.248.020	41.323.136
4.2 Afschrijvingen	1.375.458	1.378.256	1.669.654
4.3 Huisvestingslasten	6.039.186	4.530.031	5.392.355
4.4 Overige lasten	<u>6.493.451</u>	<u>6.145.886</u>	<u>5.913.472</u>
Totaal lasten	<u>57.197.605</u>	<u>53.302.193</u>	<u>54.298.617</u>
Saldo baten en lasten	3.120.547	-376.511	-2.288.456
5 Financiële baten en lasten	-59.528	-26.000	524
Totaal resultaat	<u><u>3.061.019</u></u>	<u><u>-402.511</u></u>	<u><u>-2.287.932</u></u>

De bestemming van het resultaat 2021 is als volgt

Bestemmingsreserves algemeen publiek	1.813.189	
Bestemmingsreserves NPO	1.321.197	
		3.134.386
Bestemmingsreserves algemeen privaat	0	
Reserve schoolfonds privaat	<u>-73.367</u>	
		<u>-73.367</u>
Totaal	<u><u>3.061.019</u></u>	

B10 Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2021

	2021 €	2020 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	3.120.547	-2.288.456
Aanpassing voor :		
Afschrijvingen	1.375.458	1.669.654
Mutaties voorzieningen	882.506	790.110
	<u>2.257.964</u>	<u>2.459.764</u>
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Debiteuren	-257.309	-124.339
- Vorderingen	501.413	522.203
- Effecten	0	51.162
- Crediteuren	-440.397	-179.743
- Kortlopende schulden	-3.000.833	5.791.428
	<u>-3.197.126</u>	<u>6.060.711</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.181.385	6.232.019
Ontvangen interest	4.071	2.000
Betaalde interest	0	0
Overige financiële baten en lasten	-63.599	-51.312
(On) gerealiseerde koersresultaten	0	49.836
	<u>-59.528</u>	<u>524</u>
	2.121.857	6.232.543
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa	-2.659.034	-1.103.001
Financiële vaste activa	0	0
	<u>-2.659.034</u>	<u>-1.103.001</u>
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Mutatie kredietinstellingen	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	0	0
	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
	<u>-537.177</u>	<u>5.129.542</u>
Beginstand liquide middelen	14.105.418	8.975.876
Mutatie liquide middelen	<u>-537.177</u>	<u>5.129.542</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u><u>13.568.241</u></u>	<u><u>14.105.418</u></u>

Uit het kasstroomoverzicht is af te lezen welke posten de stand van de liquide middelen hebben beïnvloed. De daling wordt met name veroorzaakt door een afname van de kortlopende schulden en overlopende passiva. De afname wordt veroorzaakt door betaling in 2021 aan de samenwerkingspartners subsidieregeling zij-instroom PO G5 , De middelen voor inhaal en ondersteuningsprogramma zijn in 2021 besteed (€ 775.000) en de voorbereidingskredieten die gaan over huisvestingsprojecten van de gemeente (€ 2.600.000) zijn in 2021 uitgegeven. Daarnaast is er een positief resultaat van ruim 3.250.000 wat ook van invloed is op de kasstroom van de Stichting. Het positieve resultaat zal in 2022 ingezet worden.

B11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2021

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de statutaire jaarrekening 2021 van de Stichting. De financiële gegevens van de Stichting zijn in de geconsolideerde jaarrekening van de Stichting verwerkt. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van hun juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen. Bij de vaststelling of er sprake is van een deelneming waarin de onderneming invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid, wordt het geheel van feitelijke omstandigheden en contractuele relaties (waaronder eventuele potentiële stemrechten) in aanmerking genomen. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

B12 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans 2021

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

		1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2a Inventaris en Apparatuur	1.2.2 b ICT	1.2.3 Leermiddelen	1.2 Materiële vaste activa
Verrijingsprijs	31-12-2020	3.128.316	5.065.499	5.148.503	3.262.218	16.604.536
Afschrijvingen t/m	31-12-2020	-1.575.814	-2.301.381	-3.780.681	-2.452.838	-10.110.714
Boekwaarde	31-12-2020	1.552.502	2.764.118	1.367.822	809.380	6.493.822
Investeringen	2021	112.087	1.099.141	1.151.045	296.761	2.659.034
Afschrijvingen	2021	-162.245	-265.048	-710.707	-237.458	-1.375.458
Desinvesteringen	2021	-74.438	-581.558	-2.245.761	-1.314.524	-4.216.281
Desinvestering afschrijvingen	2021	74.438	581.558	2.245.761	1.314.524	4.216.281
Mutatie boekwaarde		-50.158	834.093	440.338	59.303	1.283.576
Verrijingsprijs	31-12-2021	3.165.965	5.583.082	4.053.787	2.244.455	15.047.289
Afschrijvingen t/m	31-12-2021	-1.663.621	-1.984.871	-2.245.627	-1.375.772	-7.269.891
Boekwaarde	31-12-2021	1.502.344	3.598.211	1.808.160	868.683	7.777.398

In de post gebouwen zijn ook begrepen de uitbreidingen en verbouwingen aan bestaande schoolgebouwen. De volgende panden en lokalen zijn gefinancierd met privaat vermogen van de stichting:

- De Stelberg (50 m2)
- Talmaschool (250 m2)
- Albert Plesmanschool (100 m2)
- J Buskesschool (60 m2)
- Mozaiek (100 m2)
- De Ark (100 m2)
- Waalsche school (150 m2)

De mogelijke opbrengsten bij eventuele afstoting van deze panden/lokalen komen ten gunste van het privaat vermogen van de stichting.

De investeringen in inventaris en apparatuur en ICT bestaan uit tafels, kasten, stoelen, speeltoestellen, gymzaaltribunen, touchscreens, laptops, pc's etc.

1.3 Financiële vaste activa

1.3.5 Effecten

	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen en verstrekkingen	verkoop	Boekwaarde 31-12-2021	Nominale waarde of garantiewaarde
	€	€	€	€	
1.3.5.1 Overige	8.000.000	0	0	8.000.000	8.000.000
Totaal effecten	8.000.000	0	0	8.000.000	

De Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam heeft eind 2019 belegd in 4 notes ieder ter waarde van 2.000.000. De structuur van deze beleggingen is een vaste looptijd van 10 jaar. 3 notes hebben een 100% inleggarantie en 1 note 90% inleggarantie. De effecten portefeuille per 31-12-2021 is als volgt:

		Inleggarantie	Koers 31-12-2021
BARCLAYS 100% KG SXXP Note 2019 - 2029	Barclays	2.000.000	120,30%
BNP 100%KG MCXP Note 2019 - 2029	BNP Paribas	2.000.000	116,06%
CS 100% KG SDGP Note 2019 - 2029	Credit Suisse	2.000.000	110,94%
EFG 90% KG Biotech Note 2020-2027	EFG International	2.000.000	103,69%
		<u>8.000.000</u>	

1.5	Vorderingen	31-12-2021		31-12-2020	
		€		€	
1.5.1	Debiteuren		454.605		197.296
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW		2.304.078		2.171.256
1.5.3	Rekening Courant Steunfonds		135.681		83.566
1.5.7	Overige vorderingen				
	Gemeente Rotterdams Onderwijsbeleid	322.654		416.194	
	Borg	136.150		232.300	
	Te ontvangen BOOR inzake Babylon	0		436.422	
	Gemeente huisvesting	409.363		0	
	In rekening te brengen derden	64.752		160.218	
	Overige vorderingen	22.368		25.343	
	Vooruitontvangen kosten	382.624		753.784	
			<u>1.337.911</u>		<u>2.024.261</u>
	Totaal vorderingen		<u>4.232.275</u>		<u>4.476.379</u>

De posten opgenomen onder de vorderingen hebben allen een looptijd van minder 12 maanden.

Kortlopende vordering OCW

De vordering op OCW ontstaat doordat de maandelijkse betalingen van de personele lumpsum in de eerste 5 maanden van het schooljaar lager zijn dan 1/12 van het jaarbedrag. Dit wordt in de laatste 7 maanden van het schooljaar gecompenseerd doordat in die maanden meer dan 1/12 deel wordt uitbetaald.

Te ontvangen BOOR inzake Babylon

In augustus 2020 zijn de scholen Asch van Wijk en Babylon samengevoegd. De formele afhandeling heeft na augustus 2020 plaatsgevonden. Hierdoor zijn de OCW subsidies van het Brinnummer 08GN Babylon overgemaakt naar Stichting BOOR. In 2021 zijn deze middelen ontvangen.

Borg

Onder borg staan betaalde bedragen aan borg, die zijn betaald ter bruikleen van de hardware van Snappet. De hardware die wordt gebruikt betreft tablets die gebruikt worden door de kinderen op school. Conform de overeenkomst zal de betaalde borgsom retour worden ontvangen bij inlevering van de geleende hardware.

Gemeente huisvesting

In 2021 zijn de renovatie en nieuwbouw van de Asch van Wijkschool en Arentschool gereedgekomen. Onder de post gemeente huisvesting is de vordering voor de afrekening van de projecten opgenomen.

Vooruitontvangen kosten

Onder de vooruitontvangen kosten zijn lasten opgenomen van o.a. jaarlicenties ICT, voorschotnota kwartaal reproductie, de jaarbestelling 2021/2022 leermethoden die in het jaar 2022 ten laste van de exploitatie worden gebracht.

1.7	Liquide middelen	31-12-2021		31-12-2020	
		€		€	
1.7.2	Banken en kassen		13.568.241		14.105.418
	Totaal liquide middelen		<u>13.568.241</u>		<u>14.105.418</u>

De onder de liquide middelen opgenomen deposito's betreffen uitsluitend deposito's die direct of vervroegd opvraagbaar zijn.

Voor een toelichting op de mutatie in de liquide middelen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

2 Passiva

2.1 Eigen Vermogen

	Saldo 31-12-2020	Mutaties			Saldo 31-12-2021	
		Bestemming Resultaat	Mutaties <2021	Mutaties 2021		
						€
2.1.2	Algemene reserve publiek	3.892.337	0	0	0	3.892.337
		3.892.337	0	0	0	3.892.337
2.1.3	Bestemmingsreserves publiek					
2.1.3.1	Bestemmingsreserves algemeen publiek	4.061.438	1.813.189	0	0	5.874.627
2.1.3.1	Bestemmingsreserves NPO	0	1.321.197	0	0	1.321.197
		4.061.438	3.134.386	0	0	7.195.824
2.1.4	Bestemmingsreserves privaat					
2.1.4.1	Bestemmingsreserves algemeen privaat	1.468.639	0	0	0	1.468.639
2.1.4.2	Reserve schoolfonds privaat	750.757	-73.367	0	0	677.390
		2.219.396	-73.367	0	0	2.146.029
	Totaal eigen vermogen	<u>10.173.171</u>	<u>3.061.019</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>13.234.190</u>

Bestemmingsreserve NPO

Per 31 december 2021 is een bestemmingsreserve gevormd vanuit de ontvangen middelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de bestrijding van de achterstanden opgelopen als gevolg van het Corona virus. Deze middelen zullen in 2022 en 2023 besteed worden.

2.2 Voorzieningen

	Saldo 31-12-2020	Mutaties			Saldo 31-12-2021	<1 jr	2-5 jr	>5 jr
		Vrijval 2021	Dotaties 2021	Onttrekkingen 2021				
		€	€	€				
2.2.1								
2.2.1.2	292.879	-25.210	60.966	-26.520	302.115	26.833	107.512	167.770
2.2.1.4	276.199	0	247.238	-269.699	253.738	142.277	111.461	0
	569.078	-25.210	308.204	-296.219	555.853	169.110	218.973	167.770
2.2.3								
2.2.3.1	10.577.954	0	2.007.734	-1.112.003	11.473.685	281.949	3.934.248	7.257.488
	10.577.954	0	2.007.734	-1.112.003	11.473.685	281.949	3.934.248	7.257.488
Totaal voorzieningen	11.147.032	-25.210	2.315.938	-1.408.222	12.029.538	451.059	4.153.221	7.425.258

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is afgenomen doordat het aantal langdurig zieken (in WTF) dat naar verwachting gebruikt gaat maken van de WIA is afgenomen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend. De voorziening betreft het geschatte bedrag van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijden.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2021		31-12-2020	
	€		€	
2.4.3		661.092		1.101.489
2.4.4		821.776		946.603
2.4.6		2.027.684		1.699.827
2.4.7		555.709		477.429
2.4.9				
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva				
Vakantiegeld	1.387.372		1.237.100	
Nog te besteden subsidies OCW geoormerkt	2.338.424		3.070.086	
Nog te besteden subsidies overige instanties	0		32.495	
Nog te besteden subsidies Gemeente huisvesting	0		2.602.609	
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	522.129		587.778	
		4.247.925		7.530.068
Totaal kortlopende schulden		8.314.186		11.755.416

De posten opgenomen onder de kortlopende schulden hebben allen een looptijd van minder 12 maanden, met uitzondering van de post OCW. De schuld aan OCW betreft de correctie op de gewichtenregeling als gevolg van de controle op de toepassing van de gewichten toebedeling van leerlingen. De correctie op de gewichtenregeling zal in 120 maandelijkse termijnen verrekend worden. Kortlopend in 2022 is € 124.824.

De belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen zijn hoger ten opzichte van 2020 door een nabetaling in december 2021 van de indexering lonen over heel 2021 en stijging van personeelsleden ten opzichte van 2020.

Onder de post nog te besteden subsidies OCW geoormerkt is verwerkt de in het kader van penvoerderschap ontvangen subsidie Zij-instroom G5 (€ 2.225.000). Deze middelen worden in 2022 verdeeld over de deelnemende besturen.

De nog te besteden subsidie Gemeente huisvesting bestaan uit ontvangen voorbereidingskredieten voor renovatie nieuwbouw van de Asch van Wijkschool en Arentschool, deze zijn in 2021 uitgevoerd en onder de kortlopende vorderingen is de vordering van de afrekening opgenomen.

De overige overlopende passiva bestaat uit nog te ontvangen kosten zoals afrekening 2021 docenten in het kader van lekker fit, de controle van de accountant en te ontvangen kosten in het kader van het project Opleiden in de School.

De boekwaarde van de kortlopende schulden benadert de reële waarde daarvan, gegeven de korte looptijd van de opgenomen posten.

B13 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten 2021

3

Baten

	2021 €	Begroting 2021 €	2020 €
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1 Rijksbijdragen OCW			
3.1.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW	42.147.797	40.729.409	40.174.685
3.1.1.2 Personeels- arbeidsmarktbeleid	5.666.457	5.640.996	5.516.945
	47.814.254	46.370.405	45.691.630
3.1.2 Overige subsidies OCW			
3.1.2.1 Opleiden in de school	106.510	340.000	305.101
3.1.2.3 Bijzondere bekostiging	0	0	26.291
3.1.2.4 Bijzondere bekostiging nieuwkomers	438.997	300.000	305.218
3.1.2.5 Aanvullende bijzondere bekostiging	0	0	15.691
3.1.2.6 Overige geormerkte en niet geormerkte subsidies	2.033.002	818.000	72.690
3.1.2.7 Corona subsidie (IOP/EHK/NPO)	4.879.475	547.690	455.040
	7.457.984	2.005.690	1.180.031
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV			
3.1.4.1 Bijdrage SWV	832.120	522.294	630.834
	832.120	522.294	630.834
Totaal rijksbijdragen OCW	56.104.358	48.898.389	47.502.495

De rijksbijdragen zijn in 2021 € 7.205.000 hoger dan begroot. De rijksbijdragen zijn in 2021 door het Ministerie van OCW positief aangepast in het kader van de beschikbare loonruimte. Daarnaast zijn de overige subsidie OCW gestegen door het beschikbaar stellen van subsidie in het kader van de bestrijding van achterstanden Covid'18 zijnde inhaal en ondersteuningsprogramma € 339.000, extra handen voor de klas € 1.016.000 en middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs € 2.976.000.

3.2 Overige overheidsbijdragen

3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies			
3.2.1.1 Schoolontwikkelingsbudget	1.632.404	1.693.190	1.791.658
3.2.1.2 Schakelklas	320.000	320.000	320.000
3.2.1.3 Nulgroep	234.676	308.863	258.424
3.2.1.4 Ouderbetrokkenheid	361.667	411.251	431.667
3.2.1.9 Overige gemeentelijke bijdragen	387.008	196.734	223.834
	2.935.755	2.930.038	3.025.583
Totaal overige overheidsbijdragen	2.935.755	2.930.038	3.025.583

De gemeentelijke subsidies zijn conform begroting. De gemeentelijke subsidie betreffen voornamelijk projecten in het kader van het project "Gelijke Kansen" zoals schoolontwikkelbudget, schakelklassen, middelen voor ontwikkeling leerkrachten, aantrekking van zij-instromers en talentontwikkelingen.

3.5.1 Verhuur onroerende zaken	375.308	393.600	626.942
3.5.2 Inkomsten personeel	90.970	39.500	57.574
3.5.5 Ouderbijdragen en schoolgelden	361.099	329.205	272.036
3.5.6 Overige			
3.5.6.1 SWV/Auris groep/PGB	10.275	6.000	8.375
3.5.6.2 Vergoeding BSO	289.531	284.000	279.187
3.5.6.9 Overige	150.856	44.950	237.969
	450.662	334.950	525.531
Totaal overige baten	1.278.039	1.097.255	1.482.083

De overige baten zijn €180.000 hoger dan begroot. In de overige baten zijn opgenomen de baten vanuit de ouderbijdragen (€ 361.000), deze zijn minimaal begroot. In 2021 is de doorbelasting van personeel hoger € 51.000.

4 Lasten		2021	Begroting 2021	2020
		€	€	€
4.1	Pesoneelslasten			
4.1.1	Lonen en salarissen			
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	30.511.108	38.974.622	29.265.620
4.1.1.2	Sociale lasten	5.483.757	0	5.359.556
4.1.1.3	Pensioenpremies	4.774.999	0	4.192.794
		40.769.864	38.974.622	38.817.970
4.1.2	Overige personele lasten			
4.1.2.1	Dotatie/vrijval overige personele voorzieningen	-13.225	20.000	81.534
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.640.708	779.613	1.535.402
4.1.2.3	ARBO	158.074	150.000	117.577
4.1.2.4	Scholing, IPB	558.501	796.292	505.724
4.1.2.5	Overige	707.069	827.493	715.960
		3.051.127	2.573.398	2.956.197
4.1.3	Uitkeringen (-/-)	-531.481	-300.000	-451.031
	Totaal personele lasten	43.289.510	41.248.020	41.323.136

De totale personele lasten zijn € 2.041.000 hoger dan begroot, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

Uitkering indexering CAO in december 2021. Daarnaast is er veel meer FTE in dienst gekomen in verband met het beschikbaar stellen van de subsidies in het kader van bestrijding achterstanden Covid-19

De overige personele lasten zijn € 477.000 hoger dan begroot door enerzijds hogere kosten voor inhuur van uitzendbureaus. Zij zijn betrokken om de vraag naar vervanging van personeel en tussentijdse vacatures op te lossen en inzet voor vermindering van de werkdruk (€ 860.000). Anderzijds lagere kosten van integraal personeelsbeleid en vooral scholing € 240.000. De scholing is met name minder als gevolg van Covid-19.

4.2	Afschrijvingen			
4.2.2	Materiele vaste activa			
4.2.2.1	Gebouwen	162.245	161.761	167.886
4.2.2.2	Inventaris, apparatuur en ICT	1.213.213	1.216.495	1.249.897
4.2.2.3	Boekverlies	0	0	251.871
		1.375.458	1.378.256	1.669.654
	Totaal afschrijvingen	1.375.458	1.378.256	1.669.654

4.3	Huisvestingslasten			
4.3.1	Huur/medegebruik	135.588	113.759	153.778
4.3.3	Onderhoud	1.487.642	909.977	1.648.843
4.3.4	Energie en water	943.880	834.256	884.033
4.3.5	Schoonmaakkosten	1.183.082	1.200.882	1.106.873
4.3.6	Heffingen	222.358	173.467	142.694
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	2.007.734	1.250.000	1.404.132
4.3.8	Overige huisvestingslasten	58.902	47.690	52.002
	Totaal huisvestingslasten	6.039.186	4.530.031	5.392.355

De huisvestingslasten zijn € 1.509.000 hoger uitgevallen dan voor 2021 was begroot. De hogere uitgaven worden voornamelijk gerealiseerd op de posten preventief onderhoud van de schoolgebouwen (€577.000) en kosten energie en water (€ 109.000).

De toename van het preventief onderhoud is vooral het gevolg van de stelselwijziging groot onderhoud. De uitgaven lager dan € 25.000 worden direct in het resultaat opgenomen. In de begroting 2021 was hier nog geen rekening mee gehouden. Daarnaast zijn de kosten hoger door 'inhuur vastgoed begeleiding' en de onderhoudskosten bij de uitvoering van de verschillende business cases (€ 70.000).

De stelselwijziging groot onderhoud was ten tijde van de opmaak begroting 2021 nog niet bekend. Door de stelselwijziging is de dotatie aan de voorziening € 757.000 hoger dan begroot.

	2021	Begroting 2021	2020
	€	€	€
4.4 Overige lasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
4.4.1.1 Administratie en beheer	400.496	430.000	390.788
4.4.1.2 Accountantskosten	126.019	90.000	86.073
4.4.1.3 Overige	104.244	118.500	113.441
	630.759	638.500	590.302
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
4.4.2.2 Onderhoudinventaris	22.647	37.837	11.925
4.4.2.3 Leermiddelen en ICT	2.349.893	2.068.045	2.015.721
	2.372.540	2.105.882	2.027.646
4.4.4 Overige instellingslasten			
4.4.4.1 Lasten Rotterdams Onderwijsbeleid	1.104.712	1.101.943	722.886
4.4.4.2 Lasten projecten OCW	1.184.625	1.337.571	530.537
4.4.4.3 Telefoon	34.204	47.550	38.420
4.4.4.4 Inhuur arrangementen	205.101	78.808	151.930
4.4.4.5 Kosten TSO/BSO	41.390	23.000	36.402
4.4.4.6 Schenking steunfonds	0	0	879.456
4.4.4.8 Lasten ouderbijdragen	414.693	286.322	257.589
4.4.4.9 Schoolmaatschappelijk werk	166.820	161.488	184.547
4.4.4.10 Overige	338.607	364.822	493.757
	3.490.152	3.401.504	3.295.524
Totaal instellingslasten	6.493.451	6.145.886	5.913.472

De instellingslasten zijn hoger dan begroot (€ 347.000) vooral door hogere uitgaven voor de projecten: inhaal- en ondersteuningsprogramma, Nationaal Programma Onderwijs, Leermiddelen en ICT en inhuur voor zorg arrangementen.

	2021	Begroting 2021	2020
	€	€	€
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Rentebaten			
5.1.1 Rentebaten	0	0	0
	0	0	0
5.3 Waardeverandering financiële vaste activa en beleggingen			
5.3.1 Resultaat waardering koers effecten	0	0	49.836
	0	0	49.836
5.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en beleggingen			
5.4.1 Overige financiële baten	4.071	0	2.000
	4.071	0	2.000
5.5 Rentelasten			
5.5.1 Rente en overige financiële lasten	-63.599	-26.000	-51.312
	-63.599	-26.000	-51.312
Saldo financiële baten en lasten	-59.528	-26.000	524

B14 Overige toelichting

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	KPMG	
	2021	2020
Onderzoek van de jaarrekening incl. btw	€ 91.125	€ 70.144
Onderzoek subsidie projecten incl. btw	€ 34.894	€ 15.929

WNT-verantwoording 2021 Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

De WNT is van toepassing op Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam. Het voor de Stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 163.000, bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse D.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	R. van den Berg	J. Kester
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.315	11.073
Beloningen betaalbaar op termijn	22.369	1.816
<i>Subtotaal</i>	<u>150.684</u>	<u>12.889</u>
Individueel bezoldigingsmaximum	163.000	13.844
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totaal bezoldiging 2021	<u><u>150.684</u></u>	<u><u>12.889</u></u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
Bedragen x € 1		
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	N.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	-
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.060	-
Beloningen betaalbaar op termijn	22.010	-
<i>Subtotaal</i>	<u>154.070</u>	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	157.000	-
Totale bezoldiging 2020	<u><u>154.070</u></u>	-

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	J.E. Kallenbach-Heinen	J.A. de Groen	E.H. Hulst	E.C. Lafeber	M.B. de Haas	S.J. de Leeuw	M. Mohandis
Functiegegevens	Voorzitter raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht	Lid raad van toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/13	1/1 - 31/14
Bezoldiging							
Bezoldiging	3.500	3.000	3.000	3.000	3.000	1.500	1.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmax.	24.450	16.300	16.300	16.300	16.300	6.833	6.833
-/- onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2021	3.500	3.000	3.000	3.000	3.000	1.500	1.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020							
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging							
Bezoldiging	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	0	0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmax.	23.550	15.700	15.700	15.700	15.700	0	0
Totale bezoldiging 2020	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	0	0

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B15 Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap	Juridische	Statutaire	Code	Eigen Vermogen	Exploitatie	Consolidatie
Code activiteiten: 4. overige						
Administratiekantoren Kind en BV onderwijs Rotterdam BV	Rotterdam	4	€ 0	€ 0	Ja	
Code activiteiten: 4. overige						
Stichting Steunfonds Kind en Onderwijs BV Rotterdam	Rotterdam	4	€ 5.192.000	€ 550.824	Ja	
Code activiteiten: 4. overige						

B16 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum

B17 Formele vaststelling jaarverslag 2021

Het jaarverslag 2021 is vastgesteld door het college van bestuur op,

...../...../.....

Handtekening
R. van den Berg
Voorzitter college van bestuur

Handtekening
J. Kester
Lid college van bestuur

.....
Het jaarverslag 2021 is goedgekeurd door de raad van toezicht op,

...../...../.....

M.B. de Haas
Voorzitter

J.A. de Groen

S.J. de Leeuw

.....
E.H. Hulst

.....
E.C. Lafeber

.....
M. Mohandis

.....

.....

.....

- C Overige gegevens**
- C1 Controleverklaring**

